’10

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО 2010 ГОДИНА

ANNUAL REPORT

ON THE ACTIVITIES OF THE CUSTOMS ADMINISTRATION - 2010

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ВО 2010 ГОДИНА

ПОДГОТВУВА И ИЗДАВА
ЦАРИНСКА УПРАВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

КОРИЦА
ЗОРАН ЕФРЕМОВ

ПОГОТОВКА И ПЕЧАТ:
ЕВРОПА 92 - КОЧАНИ

ТИРАЖ
100

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

СОДРЖИНА

ВОВЕД 5

I. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ТРАНСПОРТОТ И ТРГОВИЈАТА 6

1. Пристапување кон заедничкиот транзитен систем и членство во ЕУ 6
    - Поддршка од ИПА фондовите на Европската Комисија 6
    - Законодавство 6
    - Поврзување и интероперабилност со информатичките системи на ЕУ 7
2. Царински и даночни олеснувања 7
3. Поедноставување и забрзување на царински и даночни постапки 8
    - Правна рамка 8
    - Е_Царина 9
    - Интернет портал за електронско поднесување на барања до Царинската управа 9
4. Акцизи 11
5. Царински одобренија и лиценци 11
6. Обем на работа 12

II. КОНТРОЛА НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНИТЕ 13

7. Натамошно јакнење на капацитетот за анализа на ризик 13
8. Натамошно јакнење на капацитетот за вршење царинска контрола и истраги 14
9. Царинската лабораторија 15
10. Резултати од царинскиот надзор и контрола 15
    - Спречен шверц и привремено задржана стока 15
    - Спречена нелегална трговија со наркотици и психотропни материи 18
    - Нелегален пренос на готови пари 18
    - Спречување илегална емиграција 18
    - Откриено зголемено ниво на јонизирачко зрачење 18
    - Меѓународни операции 18
11. Заштита на права од интелектуална сопственост 19
    - Резултати 19
12. Контроли и истраги 20
    - Контрола на трговски друштва 20
    - Проверка на царински документи 21
    - Царински прекршоци 21
    - Кривични дела 21
13. Наплатени увозни давачки 21
    - Царини и царински давачки 21
    - Наплатени приходи од ДДВ 22
    - Наплатени приходи од акцизи 23

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ 24

14. Унапредување на системот за управување со човечките ресурси 24
15. Тренинг и унапредување на стручните способности 24

Реализирана Програмата за обуки во Царинската управа 2010 ... 25
Обуки преку програмата TAIEX на Европската Комисија ... 26
16. Интегритет и борба против корупцијата ... 26
Системска поддршка ... 26
Најдобра царинска испостава ... 26
Синдикални активности ... 26
17. Сузбивање на злоупотребата на службена должност и судирот на интереси ... 27
Внатрешни инспекции ... 27
Внатрешни истраги ... 27
Дисциплински постапки ... 28
Кривични пријави ... 28
IV. АДМИНИСТРАТИВНИ ПОСТАПКИ И ЛОГИСТИЧКА ПОДДРШКА ... 29
18. Административни постапки и процедури ... 29
Воведен Електронски систем за управување со документи - EDMS ... 29
Уредена работата со печатите и штембилите ... 30
Уреден начинот на подготовка на интерни акти ... 30
Уреден начинот на наплата на административни такси ... 30
19. Безбедност и заштита ... 30
20. Зголемување на ефикасноста во управувањето со финансиските ресурси ... 30
Уредено финансиско и материјално работење со заокружување на информатичката поддршка ... 30
Натамошно надградување на системот за контрола на трошоците ... 31
Натамошно надградување на системот за контрола на приходите ... 31
Сметководствена евиденција ... 31
21. Зголемување на ефикасноста во управувањето со нефинансиските ресурси ... 31
Изградба на граничниот премин Блаце (македонско-косовска граница) ... 32
Склучен Договор за соработка помеѓу Царинската управа и аеродромскиот оператор ТАВ Македонија ... 32
V. МЕЃУНАРОДНА И МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА ... 33
22. Во Охрид е одржана годишна конференција за 2010 година на Европскиот регион на СЦО ... 33
23. Во Скопје одржан вториот состанок на Регионалните тренинг центри (РТЦ) на СЦО – Европски регион ... 33
24. Меѓународна билатерална соработката ... 34
25. Меѓународна мултилатерална соработка ... 35
26. Соработка со бизнис заедницата ... 35
27. Донаторски координативни состаноци ... 36
28. Летни пракси за студентите ... 36
VI. ТРАНСПАРЕНТНОСТ ... 37
29. Интернет страница на Царинската управа ... 37
30. Отворена царинска телефонска линија 197 ... 38
31. Претставки и предлози ... 38

ВОВЕД

Како и другите царински служби во светот, Царинската управа на Република Македонија е задолжена да ги штити финансиските интереси на Република Македонија, сигурноста, здравјето и животот на граѓаните, да ги поддржува економските активности и да ги штити од нелојална конкуренција, како и да придонесува кон зголемување на нивото на конкурентност на македонската економија со примена на модерни работни методи, поддржани од лесно пристапна електронска царинска средина.

Во извршувањето на задачите и должностите поврзани со контролата на границите и обезбедувањето на сигурност во синџирот на снабдување, Царинската управа се стреми да ја применува Рамката на стандарди за олеснување и обезбедување на меѓународната трговија на Светската царинска организација, како и Царинските блупринти на Европската Комисија.

Своите обврски и работни задачи Царинската управа ги извршува во Цантралната управа и во 5 регионални Царинарници. Во Царинската управа има вкупно 1144 вработени. Во Централната управа работата е организирана во 7 сектори (Сектор за контрола и истраги, Сектор за Царински систем, Сектор за професионална одговорност, Сектор за информациски и комуникациски технологии, Сектор за управување со човечки ресурси, Сектор за сметководство и финансии и Сектор за административни и технички работи) и 4 независни одделениеја (Одделение за внатрешна ревизија, Одделение за прекршоци, Одделение за управна постапка и застапување пред судовите и Одделение за меѓународна соработка, евроинтеграција и проекти). Центри на регионалните царинарници се Скопје, Куманово, Штип, Гевгелија и Битола. Во рамки на царинарниците се организирани царински испостави (19 гранични и 23 внатрешни царински испостави) и 5 служби за надзор на иматели на одобренија (по една во секоја царинарница).

Царинската управа, како царинска служба на земја кандидат за членство во ЕУ има исти цели и вредности со царинските служби на земјите членки на ЕУ кои произлегуваат од *Acquis Comminitaire*. Активностите за зголемување на административниот капацитет за имплементирање на царинското законодавство и подготовка на државата за членство во ЕУ се постојан дел од работата на Царинската управа. Царинската управа и во 2010 година интензивно работеше на усвојување *Acquis Comminitaire*, за усогласување на националното законодавство со законодавството на ЕУ и за градење на капацитетите за ефикасна контрола на границите.

I. ОЛЕСНУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ТРАНСПОРТОТ И ТРГОВИЈАТА

Царинската управа перманентно работи на подготовка и имплементација на системски решенија за натамошно олеснување и забрзување на транспортот и тровијата. Во 2010 година напорите на Царинската управа беа насочени кон натамошно усогласување со барањата во областа на царината за пристапување кон конвенциите за заеднички транзит и членство во ЕУ, анализирање на тековната состојба и непосредна комуникација со бизнис заедницата за утврдување на можностите за натамошно поедноставување на увозните и извозните постапки, намалување на трошоците на економските оператори, посебно со примена на современи информатички алатки.

1. ПРИСТАПУВАЊЕ КОН ЗАЕДНИЧКИОТ ТРАНЗИТЕН СИСТЕМ И ЧЛЕНСТВО ВО ЕУ

Основни услови кои Република Македонија мора да ги обезбеди за да може да започне постапка за пристапување кон заедничкиот транзитен систем и за членство во ЕУ, се хармонизирање на националното законодавство со Конвенцијата за заеднички транзит на ЕУ и поврзување со царинските информатички системи на ЕУ. Во 2010 година се продолжи со хармонизација на законодавството и со подготовка на информатички системи за поврзување со информатичките системи на Европкската Комисија и земјите членки на ЕУ. Изработката на национален Систем за обработка на царински декларации – СОЦД е финансирана од националниот буџет, додека техничката поддршка за изработка на софтвери за поврзување со царинските ИКТ системи на ЕУ и за усогласување на националното законодавство со Конвенцијата за заеднички транзит, се финансирани со средства од ИПА фондовите на Европската Комисија.

ПОДДРШКА ОД ИПА ФОНДОВИТЕ НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

Во рамки на проектите финансирани од ИПА 2007 програмата, во текот на 2010 година се реализираа 3 подпроекти. **Во рамки на подпроектот за натамошно усогласување на националното царинско законодавството со законодавството на ЕУ,** подготовени се измени или дополнувања на Царинскиот закон, Уредбата за спроведување на Царинскиот закон и Правилникот за начинот на пополнување на царинската декларација и кодексот на шифри, како и интерни упатства за нови поефикасни царински постапки согласно стандардите на ЕУ, а подготвена е и функционална спецификација за изработка на софтвер за контрола на движењето на акцизите – EMCS. Во рамки на **подпроектот за техничка поддршка за подобрување на царинските ИКТ системи**, подготовени се стратешки ИКТ документи за поврзувањето со царинските информатички системи на државите членки на ЕУ и Европската комисија, технички спецификации за основните софтвери за поврзување со царинските ИКТ системи на ЕУ, а набавена е и компјутерска опрема. Во рамки на **подпроектот за зајакнување на граничните контроли** воведени се нови, модерни техники за спроведување на царинското законодавство (технологија и алатки од типот на анализа на ризик), заштита на државната граница и олеснување на прометот со стоки преку граничните премини, подготвени се и промовирани модули/курсеви за царинско и деловно електронско учење (Е-учење) креирани од страна на Европската Комисија, а спроведени се и обуки на обучувачи за зголемување на интегритетот на царинските службеници. Обезбедена е и обука на царинските кучиња за откривање на дрога и набавена е техничка опрема и возила за нивен транспорт.

Преку обезбедените средства во рамки ИПА 2008 фондовите, во 2010 година е спроведена постапка и склучен договор за изработка на софтвер за пристапување кон Новиот компјутеризиран царински систем на ЕУ - NCTS[1] и за контрола на квалитетот.

Во 2010 година Европска Комисија донесе одлуката со која **надлежностите за управување со првата компонента од Програмата ИПА се пренесуваат од Европската Комисија на Република Македонија**. Со оваа одлука се потврдува подготвеноста на националната структура (вклучително и Царинската управа) за самостојно управување со средствата на ЕУ од програмата ИПА за понатамошен развој на административните и оперативни капацитети.

> Во соработка со Центарот за европски перспективи од Словенија, а финансиски поддржано од ИПА 2007 Проектот за приближување на националното кон законодавството на ЕУ, во 2010 година беа спроведени обуки на раководни царински службеници за преговарање и претставување на позициите на Република Македонија во процесот на преговарање за членство во ЕУ.

ЗАКОНОДАВСТВО

Со измени и дополнувања на Законот за царинска тарифа („Сл.весник на РМ" бр.35/10) создадена е **правна рамка за воспоставување на Интегрирана царинска тарифа - TARIM** (вид на национален TARIC кој се користи во ЕУ) во која се интегрирани сите тарифни и нетарифни мерки, согласно важечките прописи на Република Македонија. **Царинската управа се определува за администратор на TARIM**.

Во април 2010 година се донесени **измени и дополнувања на Царинскиот закон** („Сл.весник на РМ" бр.48/10) со кои е воведена правна рамка за **задолжителна електронска царинска декларација** и за **електронско доставување на информации за најава на поаѓање и пристигнување на стока** од и во царинското подрачје на Република

Македонија, како услови за функционирање на новиот СОЦД и за унапредување на системите за царинска контрола базирана на анализа на

[1] New Computerized Transit System

ризик. Со ова е извршено и усогласување со Царинскиот закон на ЕУ, Регулативата на Советот на ЕУ број 2913/1992, како и измените и дополнувањата донесени со Регулативите 82/97, 955/1999, 2700/2000, 648/2005 и 1791/2006.

Кон крајот на 2010 година Владата на Република Македонија донесе Одлука за усогласување и менување на Царинската тарифа за 2011 година („Сл.весник на РМ" бр.165 /10), со која Царинската тарифа, согласно преземените обврски од Законот за ратификација на Протоколот за пристапување на Република Македонија кон Светската трговска организација и измените на Комбинираната номенклатура на ЕУ (објавени во Службен весник на ЕУ бр. L 284 од 29.10.2010), е усогласена. Намалени се МФН царинските стапки на 27 тарифни става. Намалувања на царинските стапки има во главите 34 и 39 на Царинската тарифа во кои се опфатени течните сапуни, детергенти и некои производи од пластични маси како цевки, фолии, покривки за подови од пластични маси и различни затворувачи. Просечната царинска стапка на горенаведените ставови во 2010 година изнесува 10,92%, а во 2011 година изнесува 8,38%. Вкупно се избришани 256 тарифни ознаки, а воведени се 123 нови тарифни ознаки поради намалување на обемот на трговија. Воведени се 22 национални тарифни ознаки поради тоа што во Комбинираната номенклатура - иста група производи се опфатени заедно, а во нашата царинска тарифа тие се со различни царински стапки и затоа се расчленети на национално ниво (деветта и десетта бројка).

Меѓу другото, со измените и дополнувањата на Царинскиот закон се овозможи заедничко царинење со царинските служби на соседните држави, се укина концептот „лице за кое постои повисок ризик" и се пренесоа одредбите за единствена царинска стапка од Царинскиот закон во Законот за Царинска тарифа.

ПОВРЗУВАЊЕ И ИНТЕРОПЕРАБИЛНОСТ СО ИНФОРМАТИЧКИТЕ СИСТЕМИ НА ЕУ

Царинската управа во 2010 година продолжи со изработката на нов СОЦД кој треба да го замени застарениот ASYCUDA софтвер, да овозможи техничка основа за безхартиена околина во царинското работење, како и компатибилност за поврзување со ИКТ системите на ЕУ.

Во мај 2010 година DG-TAXUD ја реализираше третата ИТ мониторинг мисија во Царинската управа. Основна цел на Мисијата беше запознавање со напредокот на тековните и потенцијални проекти финансирани во рамки на ИПА програмата и разгледување за нацрт Стратегијата за развојот ИКТ на Царинската управа и Стратегијата за интероперабилност со царинските системи на ЕУ. Во врска со конкретните активности, Мисијата констатираше значително унапредување на управувањето со ИКТ процесите на Царинската управа, додека за имплементацијата на управувањето со деловните процеси посочено е дека Царинската управа е лидер во регионот.

Во декември 2010 година Владата на Република Македонија усвои:

- Стратегија за развој на информатички и комуникациски технологии,
- Стратегија за имплементација на интероперабилност за пристапување кон ЕУ,
- Стратегија за имплементација на заедничкиот транзитен систем на ЕУ и
- Национален проектен план за имплементација на NCTS.

Овие стратегии, подготвени од страна на Царинската управа со асистенција на консултанти ангажирани во рамки на ИПА 2007 проектот, претставуваат задолжителни документи кои ја потврдуваат и трасираат заложбата и посветеноста на Владата на Република Македонија за исполнување на условите за членство во ЕУ. Стратегиите се доставени до Европската Комисија (Директорат за царина и оданочување и Директорат за проширување), а на почетокот на 2011 година истите се презентирани пред претставници на Европската Комисија во Брисел. Според анализите, Република Македонија ќе биде спремна за започнување преговори за пристапување кон конвенциите за заеднички транзит во втората половина на 2012 година, врз чија основа ќе се иницира постапка за навремено обезбедување на фондови и услови за поврзувањето со царинските ИТ системи на ЕУ преку јазолот CCN/CSI.

Во рамки на ИПА 2008 проектот, врз основа на претходно спроведена постапка, кон крајот на 2010 година се склучени договори за изработка на софтвер за поврзување со NCTS и за контрола на квалитетот на софтверот. Реализацијата на договорите започна во февруари 2011 година.

Доколку Република Македонија успешно и навремено ги реализира стратегиите и проектниот план за имплементација на NCTS може да стане полноправен член на Заедничката транзитна конвенција на ЕУ, а со тоа да обезбеди и пристап до европските информатички системи и пред да стане полноправен член на ЕУ.

2. ЦАРИНСКИ И ДАНОЧНИ ОЛЕСНУВАЊА

Врз основа на согледување и анализи на состојбата и можностите, Владата на Република Македонија и во 2010 година продолжи со донесување мерки за намалување на давачките поврзани со увозот.

Во јануари 2010 година, донесени се измени на Законот за административни такси („Сл.весник на РМ" бр.6/2010), **при што укинати се административните такси за**:

- поднесување на царински декларации,
- барања за издавање на уверение за движење ЕУР 1,
- за документи кои се пропишани со меѓународните или меѓудржавните договори, прифатени или ратификувани од страна на Република Македонија, а кои се користат наместо царинска декларација и
- запис за внесување и изнесување на стока во и од слободна зона или слободен склад.

Укинувањето на овие административни такси има за цел намалување на трошоците на економските оператори и намалување на административните процедури, но и усогласување со европските стандарди.

Во март 2010 година **Владата на Република Македонија донесе пакет мерки со кои значително се намалени трошоците за увоз на патнички автомобили**. Имено, со измени и дополнувања на **Законот за царинска тарифа** („Сл.весник на РМ" бр.35/10) **изедначени се (намалени) царинските стапки на употребувани со нови патнички автомобили**. Со **измени и дополнувања на Законот за акцизите** („Сл.весник на РМ" бр.34/10) работната зафатнина, како основа за пресметка на акцизите на моторни возила, е заменета со вредноста на возилото, при што, **на патничките возила со царинска вредност до 3.000 евра акцизната давачка е нула.** Во март 2010 година Владата на Република донесе **измени и дополнувања на Уредбата за спроведување на Царинскиот закон** („Сл.весник на РМ" бр.38/10) со кои **примената на правилата за дозволен кумулативен шестмесечен привремен увоз на возила со странски регистарски таблички е одложена до 30.09.2010 година**. Истовремено, со цел овозможување увозно царинење и регистрирање на возила со странски регистарски таблички поседувани од граѓани на Република Македонија, **потребниот технички стандард кој треба го исполнуваат возилата - времено е сведен на EURO 1**. Со **измени и дополнувања на Правилникот за единечно одобрување на возилата** и **Правилникот за идентификација и оцена на техничката состојба на возилата** во рамки на Законот за возила, отстранет е атестот за хомологација како услов за увозно царинење на возила.

Со измените и дополнувањата на Законот за царинска тарифа се укинати царински давачки на два тарифни става во кои се опфатени репроматеријали – производи од керамика за технички цели.

Во март 2010 година Владата на Република Македонија донесе **измени и дополнувањата на Уредбата за поблиските критериуми и начинот на спроведувањето на ослободувањето од плаќање на увозни давачки, како и вредноста, количината и видот или намената на стоката која може да се ослободи од плаќање на увозни давачки** („Сл.весник на РМ" бр.28/10), со кои **вредноста на предметите кои домашни патници покрај личниот багаж ги внесуваат од странство, се зголемува од 175 евра на 350 евра** доколку истата не е од комерцијална природа. Донесените измени и дополнувања на оваа уредба е во согласност со Директивата на Советот на ЕУ 74/2007.

Во 2010 година се увозно оцаринети над 51 илјада употребувани патнички моторни возила, споредено со помалку од 3 илјади увезени употребувани патнички возила во 2009 година

3. ПОЕДНОСТАВУВАЊЕ И ЗАБРЗУВАЊЕ НА ЦАРИНСКИ И ДАНОЧНИ ПОСТАПКИ

Покрај царинските и даночни олеснувања, Владата на Република Македонија и Царинската управа во 2010 година продолжија со системски реформи за забрзување и поедноставување на увозот, извозот и транзитот, како со интервенции во регулативата, така и со **поедноставување на процедурите и со интензивно воведување на информатички системи за поддршка на Е_царина.**

ПРАВНА РАМКА

Во декември 2010 година се донесени **измени и дополнувања на Царинскиот закон** („Сл.весник на РМ" бр.158/10) со кои **се уредуваат условите и постапката за издавање на одобренија за вршење на работи на застапување во царинските постапки (на правни лица) и лиценци за вршење на застапување (на физички лица)**. Пропишани се условите за полагање на стручен испит за лиценцирани застапници и содржината на стручниот испит, со тематски области, како и прекршочни санкции како и критериуми за суспендирање на одобрението и лиценцата за вршење на работи на застапување во царинските постапки. Одобренијата и лиценците за вршење на застапување ги издава Царинската управа, според пропишани критериуми.

Во 2010 година се започна со **примена на законската можност за поднесување на усна царинска декларација за комерцијални пратки со мала вредност**. Усната декларација има бројни предности, како за царинските органи така и за увозниците. Посебно е практична примената на усната декларација во царинските испостави каде што се царинат мали пратки кои пристигнуваат по пошта, со авион или пак на граничен премин. Со усното декларирање значително се убрзува спроведувањето на царинската постапка и се намалуваат трошоците на увозниците, како на пример шпедитерски, складиштарски, трошоци за транспортни услуги и слично.

Во 2010 година се започна со **примена на поедноставените царински постапки и при царинењето на збирни пратки.** Ова се остварува преку логистички центри кои ги имаат одобренијата од Царинската управа за поедноставувања во транзит (одобренија за овластен примач и испраќач). Со примената на поедноставените постапки се овозможува спроведување на царинската постапка во просториите на компанијата, царинењето е можно 24/ 7 и не зависи од работното време на царинските испостави, немање на обврски за влегување во царински терминал, со што се избегнуваат терминалните надоместоци и намалување на шпедитерските трошоци.

Како и секоја година, **Царинската управа подготви Водич за царинење на стоки 2011.** Водичот е бесплатно достапен на интернет страната на Царинската управа. Има за цел олеснување на царинската постапка на царинските работници како и на останатите учесници во меѓународната трговија. Покрај МФН царински стапки, во него се инкорпорирани и преференцијалните стапки согласно договорите за слободна трговија, ДДВ, акциза и пропишаните нетарифни мерки. Истовремено, како нотификација за исполнување на обврските на Република Македонија согласно Протоколот за пристапување кон Светската трговска организација, Царинската управа подготви **Царинската тарифа за 2010 година на англиски јазик** - која преку Министерството за економија е доставена до Светстката трговска организација. На македонски

јазик се преведени амандманите на Коментарите на ХС 2007, кои беа донесени во првата половина на 2010 година. Истите и во електронска форма се доставени до СЦО, согласно Договорот за право на превод и печатење на публикации од СЦО.

Е_ЦАРИНА

Воведено електронско аплицирање за добивање одобрение за увоз за облагородување

Увозот за облагородување претставува значително голема економска активност во Република Македонија. Поради карактерот на работата која често бара брзо прилагодување кон нарачките од странските партнери, мошне е важна брзината на доставувањето и обработката и издавањето на овој вид одобренија. Царинската управа годишно издава стотици нови и измени на веќе издадени одобренија за царинска постапка за увоз за облагородување. На почетокот на 2010 година Царинската управа воведе **web апликација за електронско поднесување на барање дозвола за увоз за облагородување**. Преку оваа апликација, покрај во хартиена форма, економските оператори можат и преку интернет страницата на Царинската управа да ги доставуваат своите барања, со што значително се намалува времето за нивна администрација и процесирање и се зголемува транспарентноста и следливоста. Сепак хартиената форма останува задолжителна се додека не се направат законски измени кои ќе овозможат легитимност на електронската документација. Во тек е надградба на апликацијата со дигитален потпис, електронско задолжување на увозот и воведување на можноста за електронско аплицирање и добивање одобренија за други видови царински постапки со економски ефект. Во мај 2010 година Царинската управа стави **Корисничко упатство за работа со web апликацијата за обработка на барање за одобрение за увоз за облагородување**, кое го опишува начинот на работа со WEB апликацијата за поднесување на барање за издавање на одобрение за увоз за облагородување, внесот на податоци во барањето за одобрение за увоз за облагородување и пропратните документи од надворешен домен потребни при аплицирање за одобрение и документите кои контунуирано се испраќаат за следење и контрола на користење на одобрението.

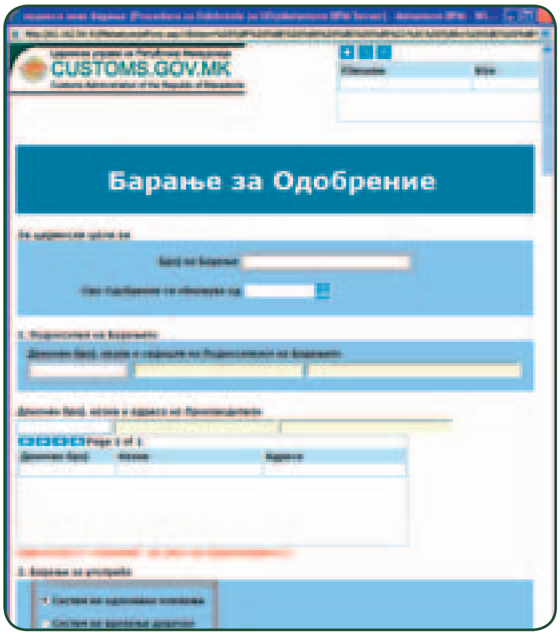

ИНТЕРНЕТ ПОРТАЛ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ПОДНЕСУВАЊЕ НА БАРАЊА ДО ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Почнувајќи од 2010 година, Царинската управа им овозможи на компаниите и други корисници да го користат интернет порталот на EDMS за електронско поднесување на барања до Царинската управа. На овој начин, компаниите, освен во хартиена форма, од своите деловни простории можат и електронски да аплицираат до надлежните царински органи, со што целата постапка за добивање на одобренија кои ги издава Царинската управа станува многу поефикасна. До донесувањето на соодветната законска основа за поднесување на документи по електронски пат, како и до овозможувањето за користење на дигитален потпис, задолжително е поднесувањето на барањата да се прави и во хартиена форма. Во тек е воведување електронски потпис на електронските барања.

Работата со електронските барања е уредена со повеќе интерни акти на Царинската управа:

- Во април 2010 година е донесено **Корисничко упатство за електронско поднесување барања до Царинската управа**, со кое се уредува начинот на кој правни и физички лица можат да доставуваат повеќе видови барања преку интернет порталот на Царинската управа, во рамки на (EDMS), како и **Корисничко упатство за архивска обработка на електронски барања**, со кое се уредува начинот на обработка барања примени од странки преку

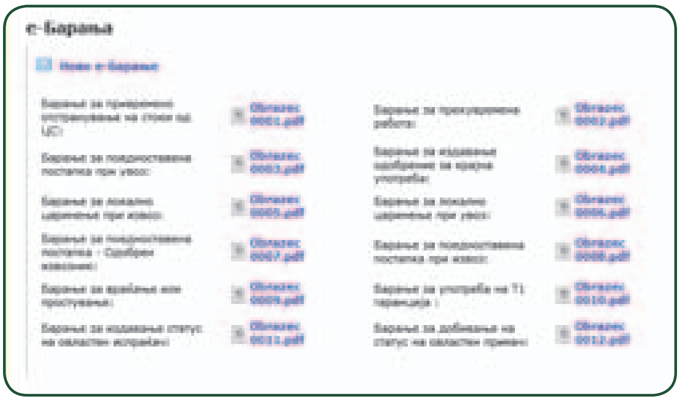

надворешниот портал на Царинската управа во рамки EDMS;

- Во мај 2010 година се донесени **Правила и услови за регистрација во порталот за електронска комуникација со Царинската управа**, како и стандардно **Барање за регистрација во порталот за електронска комуникација со Царинската управа**;
- Во мај 2010 година е **донесено Корисничко упатство за доставување документи до корисниците преку интернет порталот,** како и **Администраторско упатство за работа со порталот за електронска комуникација.**

Втора фаза од развојот на електронски едношалтерски систем за издавање увозни и извозни дозволи и тарифни квоти – EXIM

Во 2010 година започна втората фаза од развојот на EXIM, која опфаќа: интеграција и подготовка за размена на податоци со новиот СОЦД, интеграција со TRACES like системот на Управата за ветеринарство, ведување на модул за транспортни дозволи, и овозможување увид во регистри и извештаи, а подготвена е алтернативна хариена (Fall back) процедура.

Име на дозволата	Издадени дозволи	
	2009	**2010**
Согласност пратката со храна, производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната да влезе на територијата на РМ	14,037	23,972
Согласност за царинење на предмети за општа употреба	3,883	6,891
Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри	1,636	5,406
Решение за упис/одбивање во регистар на Биро за метрологија при увоз	1,752	1,939
Потврда за сообразност на единечно прегледано возило	2,202	478
Одобрение за увоз на лекови	741	2,500
Ветеринарен влезен документ за производи од животинско потекло	1,282	3,010
Одобрение за увоз на медицински помагала	550	1,983
Дозвола за транспорт/транзит на опасни материи	204	815
Одобрение за увоз на опасни и други видови на хемикалии	223	712
Други дозволи	2,122	4,375
Вкупно	**28,632**	**52,081**

Како резултат на напредокот на Република Македонија во оваа област, Европската Комисија ја вклучи Република Македонија да учествува во Работната група за „Single Window“. Целта на работната група беше да изработи функционална спецификација во која ќе бидат дефинирани основните заеднички стандарди на ЕУ во овој дел. Во октомври 2010 година во Царинската управа се одржа петтиот состанок на Работната група

каде беше истакнат исклучителниот напредок на Република Македонија во оваа област и одлучи EXIM да биде презентиран на работилницата „Едношалтерски систем - прозорец за можности" која се одржа во Варшава, на 10 и 11 ноември 2010 година, во организација на Европската Комисија. Во соработка со СЦО подготвена е Студија во која се промовираат искуствата на Република Македонија во развојот Single Window концептот. Истата треба да биде публикувана како дел од Програмата „Помош за трговија" („Aid for Trade") на Светската трговска организација.

Користењето на EXIM бележи рапидно зголемување со издадени 52.081 увозни дозволи што е за 82% повеќе од 2009 година кога беза издадени 26.632. увозни дозволи. Во 2010 година преку EXIM се поднесени 5.198 барања за тарифни квоти. На крајот на 2010 година во EXIM беа регистрирани 595 корисници од приватниот сектор, пред сè компании со одобренија за вршење работи на царинско застапување кои во EXIM вршат работи за илјадници свои клиенти.

4. АКЦИЗИ

Од 01.01.2010 година Царинската управа од Управата за јавни приходи го презеде управувањето и наплатата на сите видови акцизи на целата територија на Република Македонија. Покрај администрирањето на акцизните документи, започнаа и анализи за воведување нови методи за лабораториски истражувања, мобилни лаборатории, контрола на нормативите за производство на акцизни стоки, критериуми за анализа на ризик на теренска и вонтеренска контрола, нови средства за превентивна заштита на наплатата на акцизите, како и компјутеризација на процесите.

Со **измени на Правилникот за спроведување на Законот за акцизи** („Сл.весник на РМ" бр.46/2010), изменета е акцизната пријава за патнички автомобили, со што е овозможено пресметување на акцизата спрема вредноста на автомобилот, наместо спрема работната зафатнина на моторот.

Во јуни 2010 година се донесени **измени и дополнувања на Правилникот за спроведување на Законот за акцизи** („Сл.весник на Р.М.бр.85/10) кои предвидуваат:

- поедноставена постапка на администрирање на акцизните документи при транспорт на добра подлежни на акциза во постапка на непостоење на услови за настанување на акцизен долг,
- плаќање на трошоците за печатење, транспорт, чување и издавање на контролните марки со поднесување на пријавата за планирани количини на контролни марки, наместо при подигање на контролните марки,
- издавање на контролни марки на барање на имателот на акцизната дозвола или увозникот еднаш неделно, наместо два пати месечно,
- воведување на нови обрасци на контролни марки за обележување на меѓупроизводи и етил алкохол и обрасци на контролните марки за обележување на тутунски добра – изработени со најсовремена технологија со цел заштита од евентуално фалсификување на истите.

Овозможена е поефикасна контрола на минералните масла преку промената на средството за обележување на истите - **Измени и дополнувањата на Правилникот за спроведување на Законот за акцизи** („Сл.весник на РМ" бр.156/2010).

Во 2010 година Царинската управа подготви проект (проектно фише) за **изработка на електронски систем за контрола на акцизи** кој ќе биде финансиран од програмата ИПА 2011. Проектот има за цел изработка на систем за контрола на движењето на акцизните стоки, како и развој и воспоставување на поврзаност со други системи, компатибилни со контролниот систем за движење на акцизни стоки (EMCS) на ЕУ. Со воведувањето на овој систем, според стандардите на ЕУ, ќе се обезбеди целосна компатибилност и интероперабилност со соодветните царински ИКТ ситеми на ЕУ во оваа област.

Во соработка со Царинската и даночната управа на Холандија, Царинската управа во септември 2010 година организираше обука за примена на акцизното законодавство на ЕУ, наплатата на акцизи, видовите на акцизи, споредбена анализа на македонското со европското законодавство и видовите на постапки за негово спроведување. Обуката се спроведе во рамки на Програмата за техничка помош помеѓу Царинската управа на Република Македонија и Царинската и даночна управа на Холандија.

5. ЦАРИНСКИ ОДОБРЕНИЈА И ЛИЦЕНЦИ

Во текот на 2010 година, Царинската управа одлучуваше по барања од економските оператори за стекнување со лиценци и одобренија за застапување во царинските постапки и за одобрување на специфични царински постапки.

За поедноставени царински постапки издаде вкупно 94 одобренија со што е остварено повеќе од двојно зголемување на употребата на поедноставените царински постапки во однос на 2009 година. Одредено зголемување се забележува и кај другите активни одобренија кои ги издава Царинската управа. Издадени се **13 нови одобенија за царинска постапка увоз за облагородување со систем на одложено плаќање**, а за 350 одобренија извршена е одредена измена. Донесени се 2 нови одобренија за царинска постапка извоз за облагородување, додека за 6 е продолжен рокот на важење. **За царинска постапка царинско**

Вид на одобрение	2010	2009
Царинско застапување правни лица	310	290
Царинско застапување лиценци	883	750
Постапки со економски ефект	553	533
Поедноставени царински постапки	181	87
Одобрен извозник	39	20

складирање издадени се 7 нови одобренија, а за 39 претходно издадени одобренија извршена е измена. При тоа, во 2010 година укинати се 2 одобренија за царинско складирање. Во 2010 година **Царинската управа издаде 21 одобрение за вршење на работи на застапување на правни лица и 133 лиценци за застапување на физички лица**. Во истата година беше укинато 1 одобрение за застапување во царински постапки. **Исто така, случени се 56 нови договори за користење на царинскиот информационен систем МАКЦИС.** Во 2010 година се издадени **19 одобренија за одобрени извозници** и **97 задолжителни тарифни информации**.

6. ОБЕМ НА РАБОТА

Во 2010 година Царинската управа обработи 994 илјади ЕЦД што е за 18,08% повеќе во однос на 2009 година. Во 2010 година се обработени 418 илјади транзитни ЕЦД, што е за 15,55% повеќе во однос на 2009 година, 207 илјади извозни ЕЦД што е за 8,00% повеќе во однос на 2009 година и 368 илјади увозни ЕЦД, што е за 27,97% повеќе во однос на 2009 година. Каракатеристично за 2010 година е значителниот пораст на интересот на економските опреатори за користење на поедноставени царински постапки, со што го намалуваат времето и трошоците за спроведување на царинските постапки. Имено, **во 2010 година во поедноставена царинска постапка се обработени 125 илјади ЕЦД или 13,37% од вкупно обработените ЕЦД, споредено со 9,53% во 2009 година**. **Од вкупно обработените увозни ЕЦД во 2010 година, 14,89% се спроведени во поедноставена царинска постапка, споредено со 10,92% во 2009 година**. Од вкупно обработените извозни ЕЦД во 2010 година во поедноставена царинска постапка се спроведени 33,67% ЕЦД, споредено со 25,44% во 2009 година. Ова значи дека економските оператори сè повеќе ги прифаќаат царинските постапки кои се применуваат во ЕУ со што се намалува времето на чекање и трошоците за вршење извоз од Република Македонија.

Царински декларации	2009	2010	%
Транзит	362,117	418,421	15,55
Увоз	287,607	368,063	27.97
Редовна постапка	256,187	313,259	22.28
Поедноставена постапка	31,420	54,804	74.42
Извоз	191,697	207,028	8.00
Редовна постапка	142,929	137,329	-3.92
Поедноставена постапка	48,768	69,699	42.92
Вкупно	**841,421**	**993,512**	**18,08**

Во 2010 година границите на Република Македонија ги поминаа 867 илјади товарни моторни возила, 3051 илјади патнички моторни возила (од кои 122 илјади автобуси и 2929 илјади патнички автомобили), 245 илјади вагони и 11.450 воздухоплови.

II. КОНТРОЛА НА ПРИМЕНАТА НА ЗАКОНИТЕ

Основна задача на Царинската управа е спроведување на царински контроли на примената на законите од аспект на наплатата на буџетските приходи, спречување на нелегална трговија и нелојална конкуренција, спречување трговија со забранета стока, финансирање тероризам, заштита на животот и здравјето на луѓето и заштита на животната средина. Во 2010 година Царинската управа продолжи да ги унапредува своите капацитети за извршување на напреднаведените обврски, при што постигна и значителни резултати.

7. НАТАМОШНО ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТОТ ЗА АНАЛИЗА НА РИЗИК

Во услови на перманентно рапидно зголемување на меѓународната трговија и бројот на трансакции, царинската контрола базирана на анализа на ризик претставува основна алатка за селекција на целите кои ќе бидат контролирани. Анализата на ризик овозможува рационално и ефикасно користење на ресурсите при вршење царинска контрола, а од друга страна не го оптоварува и попречува синџирот на снабдување на легалниот бизнис. Царинската управа веќе има развиено системи и применува царинска контрола базирана на анализа на ризик, а во текот на 2010 година работеше на натамашно унапредување на своите капацитет во оваа област, како што е објаснето во продолжение.

Со цел поуспешно справување со ризиците при извршувањето на своите надлежности, кон крајот на 2010 година Царинската управа подготви **Стратегија за управување со ризик 2011 – 2014**. Стратегијата обезбедува подобрување на ефективноста и ефикасноста на службата во целина и претставува систематско идентификување и примена на сите мерки потребни за ограничување на ризикот.

Со цел да се обезбеди спроведување на Стратегија за управување со ризици, како и надгледување на оперативната примена на управувањето со ризици во рамки на Царинската управа, во кон крајот на 2010 година беше одлучено да се дефинираат надлежностите и да се формира посебен **Комитет за управување со ризик**, чиј начинот на работа, како и правата и обврските на координаторот и членовите, начинот на работа и начинот на вршење стручни и административни работи поврзани со работата на Комитетот - да се уредат со **Деловник за работа на Комитетот за управување со ризик.**

Во октомври 2010 година Царинската упорава донесе **Прирачник за работа со Системот на пораки на Југоисточна Европа - SEMS**[2], со кое се уредува начинот на работа и стандардните процедури на работа со апликацијата. SEMS служи за размена на информации за патници, стока и возила, пловни објекти и авиони во земјен, речен и воздушен сообраќај пред нивното пристигнување, како и за прибирање и анализа на информации за разузнавање и анализа на ризик.

Со цел обезбедување систематизиран и единствен пристап во управувањето со ризиците на граничните царински испостави, соодветна проценка во управувањето со ризикот, како и примена на контроли базирани на анализа на ризик, во октомври 2010 година е **воведен Електронски систем за управување со ризик на граничните премини**, кој го опфаќа и некомерцијалниот (патничкиот) промет. Во ноември 2010 година се направени **измени и дополнувања на Упатството за вршење селективни контроли во царинското работење** и е донесено **Корисничко упатство за работа со модулот за управување со ризик на граничните царински испостави**. Системот обезбедува систематизиран внос на податоци за резултати од спроведени царински контроли, анализа на податоците и изработка на ризични профили.

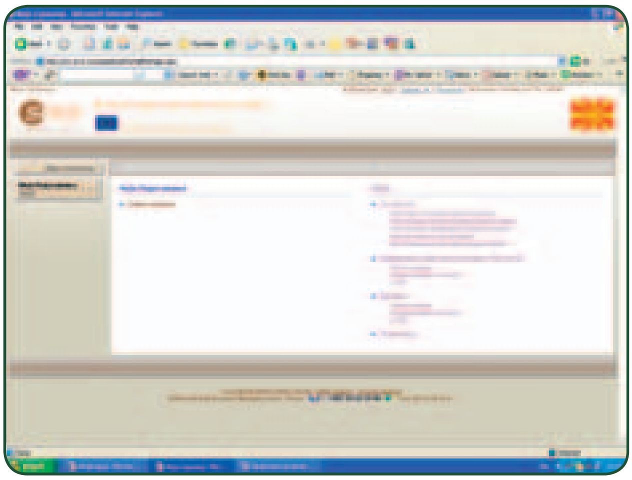

Во ноември 2010 година започна реализацијата на втората фаза на проектот „Систем за електронска размена на податоци (SEED) во земјите на Западен Балкан", финансиран од ЕУ. SEED треба да обезбеди електронска размена на податоци и раздолжување на транзитот помеѓу земјите од Западен Балкан, со што ќе се обезбеди повисок степен на царинска контрола и намалување на царинскиот криминал и корупцијата, како и елиминирање на сегашното рачно раздолжување на транзитот. За оперативна примена на постојната верзија на апликацијата во октомври 2010 година е донесен **Прирачник за работа со SEED,** како и **Упатство за работа со апликацијата за системска размена на податоци – SEED** со кое се уредува начинот на работа и стандардните процедури во размената на податоците. Упатството е доставено до царинските служби на соседните држави за нивно информирање и понатамошно користење. Во септември и декември 2010 година Царинската

[2] South-East European Messaging System

управа на Република Македонија со Царинските управи на Албанија и Србија потпиша билатерални **Протоколи за електронска размена на царински податоци преку SEED**.

Во 2010 година заврши проектот Проценка на ризикот за царините од Западен Балкан **– RACWeB**, развиен во соработка и со финансирање од страна на ЕУ. Системот има за цел да ја зголеми ефикасноста и транспарентноста на државите од Западен Балкан во проценката на ризикот, преку обезбедување поддршка при идентификацијата на ризиците со примна на техники на пребарување во базите на податоци, на национално и регионално ниво. Во тек е подготовка на интерни акти за ставање на софтверот во функција на национално ниво.

Во соработка со Владата на САД, во завршна фаза е инсталција на електронски систем за лиценцирање, евиденција и анализа на ризик на стоки со двојна употреба, тн. **TRACKER**. Податоците во системот треба да ги ажурираат пред сè Министерството за одбрана и Министрството за економија. Во подготовка е Уредба за работа со системот која треба да биде донесена од страна на Владата.

Во 2010 година, Владата на Република Македонија донесе Елаборатот за воспоставување на **единствен интегриран електронски систем за управување со ризик - САР** во кој ќе бидат вклучени сите институции кои вршат инспекциски надзор при увозот и транзитот на стоки. САР ќе овозможи електронска обработка на критериумите за анализа на ризик на сите инспекциски органи истовремено, при првиот внос на податоци за влез и транзит на стока во електронскиот систем за обработка на царински декларации. Истовремено, САР ќе ја забрза постапката на спроведување на потребните формалности на граничните премини и ќе создаде услови за извршување на т.н. „One Stop Shop" контрола на едно место, од страна на сите институции кои вршат инспекциски надзор. Размената на потребните информации помеѓу надлежните органи во вистинскиот момент, ќе овозможи зголемување на ефикасноста при селектирањето на вистинските цели. Во тек е дефинирање на работните процеси на инспекциските органи поврзани со анализата на ризикот и припрема на функционална спецификација.

За поефикасна координација на надзорот на пазарот и олеснета размена на податоци и информации, Владата на Република Македонија во 2010 година формираше **Координативно тело за надзор на пазарот**, составено од членови на органите надлежни за инспекциски надзор и од Царинската управа.

8. НАТАМОШНО ЈАКНЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТОТ ЗА ВРШЕЊЕ ЦАРИНСКА КОНТРОЛА И ИСТРАГИ

Во август 2010 година Царинската управа донесе **Упатство за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност**, со кое се уредува начинот и постапката за дополнителна проверка на документи релевантни за утврдување на царинската вредност на стоката, како и обврските на надлежните организациони единици за водење на евиденција и доставување на информации поврзани со компаниите за кои е отпочната постапка за дополнителна проверка на документи за утврдување на царинска вредност. Истовремено, беше подготвено и **Упатство за постапување при откривање на двојни фактури** со кое се уредува начинот на постапување при откривање на двојни фактури при контрола на стоки, поштенски пратки и товарни моторни возила.

Компендиумот за царинска вредност го содржи комплетниот текст на „Спогодбата за спроведување на член VII" од „Општата Спогодба за царини и трговија 1994" основни информации и практични примери за утврдување на царинска вредност.	**Коментарот на Хармонизиран систем 2007 во 5 книги ги содржи официјалните текстови од четвртото последно издание на „Коментарот на конвенцијата за хармонизираниот систем за имињата и шифрените ознаки на стоките" на Светската царинска организација, од 2007 година.**

Во јануари 2010 година **Царинската управа ги публикуваше Компендиумот за царинска вредност и Коментарот на хармонизиран систем 2007 на Светската царинска организација, на македонски јазик**. Овие публикации содржат основни информации и практични примери за утврдување на царинска вредност и практична примена на Хармонизираниот Систем и претставуваат функционални алатки за олеснување на секојдневното работење за царинските службеници и правилна примена на законите.

Со цел уредување на начинот на процесирање на новововедените категории на повици во согласност со новиот **електронски дневник за дневни активности на ОКК**, во август 2010 година Царинската управа донесе ново **Упатство за работа на Одделението за координација и комуникација**. Новото Упатство за работа на ОКК е потполно усогласено со Законот за заштитата на личните податоци, потврдено со **ново Упатство за работа со CCTV** донесено во март 2010 година.

Независното делување на мобилните тимови како подршка на другите организациони делови на Царинската управа е уредено со **Упатство за работа на Службата за мобилни тимови**, донесено во ноември 2010 година. Во јуни 2010 година е донесена нова **Програма**

за радијациона заштита на мобилен систем - рендген скенер, со која се воспоставува систем за радијациона заштита, односно се имплементираат стандарди за заштита на луѓето од штетните ефекти на јонизирачкото зрачење, без притоа да се врши непотребно ограничување на општествено корисните примени на истото, како и се зајакнува културата на сигурност при употреба на јонизирачкото зрачење во општокорисни цели. Организацијата на работа, начинот на поставување, користење и чување на мобилните рендгени за контрола на личен багаж е уредено со **Упатство за скенирање на личен багаж на патници со мобилен рендген** донесено во ноември 2010 година и **Прирачник за работа со мобилен рендген**, кој претставува информативно средство за сите систем оператори на LS207 Autovan системот, кое им овозможува правилна, безбедна и ефикасна употреба на истиот. Капацитетот на мобилните царински тимови за откривање наркотички средства е дополнително зголемен со 7 нови специјално опремени автомобили за транспортирање на царински кучиња, обезбедени преку проектот „Техничка помош за зајакнување на граничната контрола" во рамки на ИПА 2007 проектите.

Преку истиот проект се обезбедени и 6 висококо софистицирани електронски детектори за наркотици и експлозив.

9. ЦАРИНСКАТА ЛАБОРАТОРИЈА

Согласно барањата на стандардот ИСО 17025 царинската лабораторија е посветена на подготовка и воведување на нови методи за анализа на мостри и распоредување на стоките според Царинската тарифа. Во 2010 година се воведени методи за анализа на нафтени деривати и боја во минерални масла за домаќинство со течна хроматографија, метода за одредување на обојувач и маркер во гориво УВ спектрометриски, метода за анализа на јодати во сол и метода за содржина на сол во месо и производи од месо.

Во текот на 2010 година во царинската лабораторија се анализирани 247 мостри од кои најголем дел се нафтени деривати и млечни супститути или имитација на млечни производи. Врз основа на анализите на мостри земени од резервоари на возила беше констатирано дека во горивото е присутен обележувач што укажуваше дека во моторните возила се користи екстра лесно гориво за домаќинство со што е правен обид да се избегнат повисоките акцизни давачки.

10. РЕЗУЛТАТИ ОД ЦАРИНСКИОТ НАДЗОР И КОНТРОЛА

СПРЕЧЕН ШВЕРЦ И ПРИВРЕМЕНО ЗАДРЖАНА СТОКА

Во 2010 година Одделението за оперативни работи изврши детални прегледи на 3 илјади товарни моторни возила, 2 илјади автобуси, 1,7 илјади патнички моторни возила, 31 воз и 43 физички лица без моторни возила. Заедно со прегледите на граничните и внатрешните царински испостави, поради констатирани обиди за нелегален увоз или транзит, **привремено се задржани значителни количини разна стока**, од која, покарактеристична е следната:

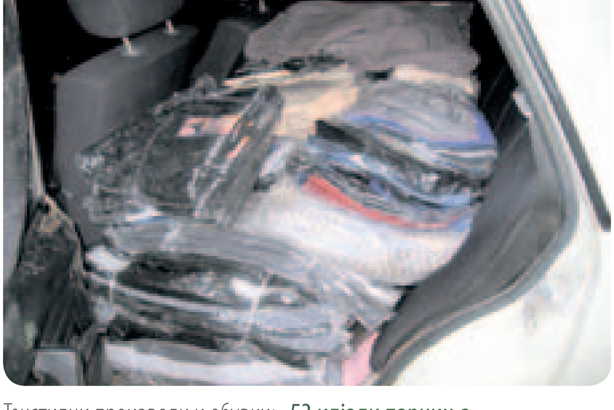

Текстилни производи и обувки: **53 илјади парчиња**

Лекови и медицинска опрема: **382 илјади парчиња**

Автомобилска и друга опрема: **8 илјади парчиња**

Козметички производи: **13 илјади парчиња**

Цигари и опрема: **353 илјади парчиња**

Алуминиумски профили: **18 илјади килограми**

Храна и пијалоци: **32 илјади килограми**

Опрема за домаќинство: **19 илјади парчиња**

Свежо цвеќе и садници: **5 илјади парчиња**

Аудио и видеоопрема и телефони: **11 илјади парчиња**

Злато и накит: **3,4 килограми**

Бижутерија: **17 илјади парчиња**

Црвена нафта и мазут: **2,5 илјади килограми**

Разни материјали: **70 илјади парчиња**

Канцелариска и школска опрема: **10 илјади парчиња**

Течен кислород: **1,5 илјади килограми**

Како резултат на системски мерки за јакнење на царинска контрола и сузбивање на злоупотребата на службената должност, според проценки на производители и увозници на тутунски производи, **учеството на цигари на кои не се платени давачки во вкупната потрошувачка на цигари во** Република Македонија бележи перманентен значителен тренд на опаѓање од околу 25% на почетокот на 2006 година на околу 6% на крајот на 2010 година.

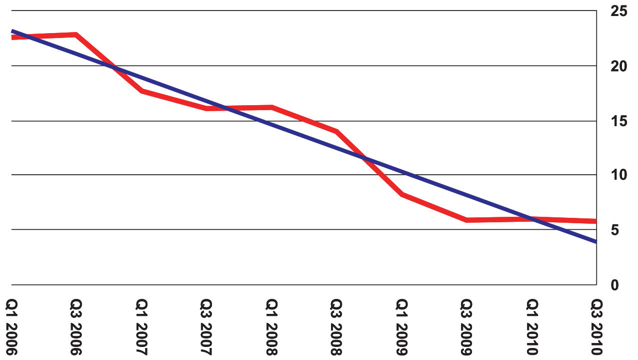

СПРЕЧЕНА НЕЛЕГАЛНА ТРГОВИЈА СО НАРКОТИЦИ И ПСИХОТРОПНИ МАТЕРИИ

Во текот на 2010 година Царинската управа продолжи со унапредување на сопствените капацитети и соработка со странски и домашни институции, а пред сè со МВР, за спречување на нелегална трговија со наркотици и психотропни материи, што резултиташе со конкретни откритија и заплени, меѓу кои, покарактеристични се подолу опишаните.

На граничниот премин Табановце, во патничко моторно возило со македонски регистарски ознаки, пријавено за излез од Република Македонија. во задниот дел од возилото во кровот под тапацирот, пронајдени се 2 килограми хероин. На граничниот премин Делчево во патничко моторно возило со македонски регистарски ознаки пријавено за влез во Република Македонија, под задниот браник во специјално направен бункер пронајдени се 2 килограми хероин. На граничниот премин Деве Баир, во автобус со турски регистарски ознаки, пријавен за излез од Република Македонија. на патосот помеѓу последните и претпоследните седишта, пронајдени се 64 парчиња таблети екстази. На граничниот премин Блаце при преглед на внатрешниот дел од автобусот пронајдени се и запленети 2 пакета со хероин, со вкупна тежина од околу 1.015 грама.

НЕЛЕГАЛЕН ПРЕНОС НА ГОТОВИ ПАРИ

Царинската управа во 2010 година во повеќе наврати откри обиди за внесување и изнесување непријавени готови странски пари над дозволениот максимум, **при што привремено задржа различни странски пари, меѓу другото и 115 илјади евра и 156 илјади швајцарски франци.**

СПРЕЧУВАЊЕ ИЛЕГАЛНА ЕМИГРАЦИЈА

Во текот на 2010 година Царинската управа во 2 случаи, јули и август, со помош на мобилен скенер беа пронајдени 3 лица –мигранти без лични документи. На граничниот премин Богородица на терминалот помеѓу паркираните товарни моторни возила беше пронајдено едно лице-мигрант без лични документи. На граничниот премин Блаце, на излез од Република Македонија во товарно моторно возило со македонски регистаски ознаки беа пронајдени две лица-мигранти без лични документи.

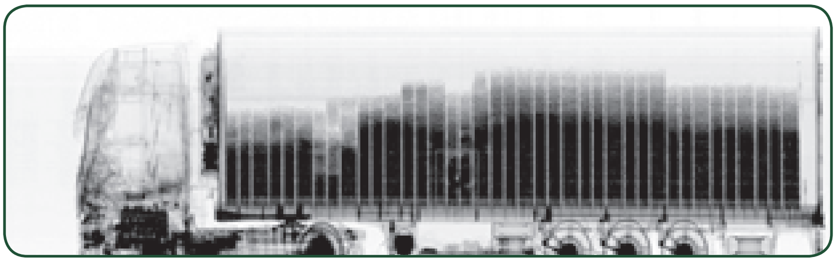

ОТКРИЕНО ЗГОЛЕМЕНО НИВО НА ЈОНИЗИРАЧКО ЗРАЧЕЊЕ

Во 2010 година, во 4 случаи Царинската управа при влез во Република Македонија констатираше зголемено ниво на јонизирачко зрачење. Во соработка со Дирекција за радијацона сигурност, точно е утврдено нивото и изворот на јонизирачко зрачење и се донесени мерки за отстранување на негативните последици.

МЕЃУНАРОДНИ ОПЕРАЦИИ

Во 2010 година царинската управа учествуваше, координираше и организираше на национално ниво 8 меѓународни операции: AUNT за мониторинг на мали количини цигари од 2000 до 100.000 парчиња од Источна и Јужна Европа, SHADOW IV фокусирана на легалниот и илегалниот транспорт на цигари и суров тутун низ државите на Југоисточна Европа, MOUSETRAP фокусирана на контрола на поштенските

пратки поврзани со Internet продажба, MERCURY II фокусирана на контрола на поштенски пратки на фармацеутски производи нарачани преку Internet и GLOBAL SHIELD фокусирана на размена на информации меѓу државите учеснички за легални увози, извози, транзити и трговија со високо ризични хемикалии. Интензивирана е соработката со RILO во рамките на WCO со внесување на податоци во CEN базата на податоци, продолжи соработката со ZKA Балкан Инфо за размена на податоци за заплена на дрога и податоци за потенцијално криумчарење на дрога.

11. ЗАШТИТА НА ПРАВА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ

Кон крајот на 2010 година Царинската управа подготви **Стратегија за заштита на права од интелектуална сопственост 2011 – 2013**. Стратегијата има за цел унапредување на организационата поставеност и техничката опременост на Царинската управа, континуирана обука на царинските службеници, подигнување на свеста за штетните последици од фалсификуваната стока и заштита на конкурентноста на домашните и странски производители на стоки со заштитени марки. На крајот на 2010 година во Царинската управа беа регистрирани 223 барања на трговски марки за заштита на права од интелектуална сопственост.

РЕЗУЛТАТИ

Царинската управа во 2010 година интервенираше во 131 случаи поради осоновано сомневање дека се повредени права од интелектуална сопственост во постапка на увоз, извоз, транзит на стока и постапка на царинско складирање (споредено со 130 во 2009 година). Врз основа на спроведените акции, привремено се задржани 372.225 парчиња, и 400 метри,стока за која постоело сомнение дека повредуваат право од интелектуална сопственост, од кои покарактеристични се следните:

Согласно Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, после завршената постапка за утврдување на фалсификат и повреда на правото на интелектуална сопственост, Царинската управа во 2010 година им асистираше на имателите на тровски марки во спроведувањето на постапки за **уништување на 56 илјади парчиња фалсификувани стоки.**

Празни CD: **55,1 илјади парчиња**

Текстилни производи: **24,5 илјади парчиња**

Етикети: **20 илјади парчиња и 400 метри**

Спортски обувки: **18 илјади пара**

Очила за сонце и кожна галантерија: **13,3 илјади парчиња**

Автотелови: **9,3 илјади парчиња**

Козметика и парфимерија: **7 илјади парчиња**

Мобилни и статични телефони и опрема: **2,4 илјади парчиња**

Аудио/видео плеери и опрема: **2,6 илјади парчиња**

Друга стока: **220 илјади парчиња**

12. КОНТРОЛИ И ИСТРАГИ

КОНТРОЛА НА ТРГОВСКИ ДРУШТВА

Контролата на сметководствената и финансиска документација зазема се поголемо учество во вкупните контролни функции на Царинската управа, при што во 2010 година се откриени голем број неправилности од царински аспект. Во 2010 година спроведени се 147 контроли на трговски друштва и 321 контроли на имателите на одобренија за увоз за облагородување и царинско складирање. Врз основа на контролите се донесени 562 решенија за дополнителна наплата на 29,373 милиони денари на име царински и акцизен долг. Во 2010 година се извршени 67 надворешни контроли на иматели на акцизни дозволи и барања за поврат на акцизи, при што е наложена допилнителна наплата на над 3 милиони денари даночен долг и се одземени 3 акцизни дозволи.

Врз основа на контролите базирани на системот за анализа на ризик во 2010 година дополнително се пресметани и наплатени околу 21,4 милиони евра, во споредба со 2009 година кога доплнително се наплатени околу 11 милиони евра.

ПРОВЕРКА НА ЦАРИНСКИ ДОКУМЕНТИ

До царинските служби на други држави се испратени 98 барања за проверка на вредноста (395 во 2009 година) и 443 барања за проверка на докази за потекло (203 во 2009 година). Во 2010 година донесени се вкупно 417 решенија за дополнителна наплата на царински долг по основ на проверка на фактура, при што е пресметан и наложен дополнителен долг во износ од околу 2,4 милиони евра. Врз основа на проверка на докази за потекло донесени се 158 решенија со кои дополнително е пресметан долг во износ од околу 252 илјади евра.

ЦАРИНСКИ ПРЕКРШОЦИ

Во 2010 година до Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа се **поднесени 1.184 барања за поведување на прекршочна постапка (1.499 во 2009 година)**, од кои: 1.114 барања доставени од организационите единици на Царинска управа, 50 барања од МВР, 13 барања преотстапени од Основните судови и 7 барања од Државен пазарен инспекторат. Комисијата за одлучување по прекршок при Царинската управа во период 2010 година реши 1.342 предмети при што се **изречени глоби во вкупен износ од 1,2 милиони евра.**

Од почетокот 2010 година, Царинската управа е надлежна за одлучуваање по прекршоци предвидени во Законот за акцизите. Во 2010 година се **примени 22 предмети за сторен акцизен прекршок**, од кои, 14 барања за поведување на прекршочна постапка поднесени се од Државниот пазарен инспекторат, во 7 барања за поведување на прекршочна постапка подносител е Царинската упарава и во едно барање за поведување на прекршочна постапка подносител е МВР.

Во 2010 година, во постапка на порамнување со посредување се донесени 2410 мандатни казни на вкупен износ од 18,628 милиони денари, споредно со 2862 мандатни казни на вкупен износ од 29,024 милиони денари во 2009 година.

КРИВИЧНИ ДЕЛА

Врз основа на спроведени истраги, Царинската управа во 2010 година до јавните обвинителства поднесе **105 кривични пријави против 67 правни и 128 физички лица** (во 2009 година се поднесени 123 кривични пријави, против 49 правни и 147 физички лиза). Најголем дел од кривичните пријави се однесуваат за сторено кривично дело царинска измама, криумчарење и неовластено производство и промет со наркотици.

Кривично дело	**2009**	**2010**
Кражба		1
Криумчарење	26	16
Недозволена изработка, чување и тргување со оружје	2	
Неовластено производство и промет со наркотици	4	8
Промет со акцизни стоки без бандероли	28	
Транспорт со акцизни стоки од акцизен склад	5	2
Фалсификување и употреба на исправа	4	2
Царинска измама	44	62
Недозволена трговија	1	
Производство и пуштање во промет штетни средства за лекување	3	3
Фалсификување на знаци за вредност	2	4
Криумчарење мигранти	2	
Изнесување и извезување во странство на добра под привремена заштита	1	
Неовластено производство и промет со општо опасни материи	1	4
Прикривање на стоки кои се предмет на криумчарење и царинска измама		3
Вкупно	**123**	**105**

13. НАПЛАТЕНИ УВОЗНИ ДАВАЧКИ

Во 2010 година Царинската управа наплати вкупно 41 милијарда денари на име буџетски приходи, што е за 5% повеќе во однос на 2009 година.

ЦАРИНИ И ЦАРИНСКИ ДАВАЧКИ

Од вкупно наплатените буџетски приходи по видови, на име **царина и други царински давачки**, во 2010 година наплатени се 4.760 милиони денари што е 12 % помалку во однос на остварувањето во истиот период 2009 година. Споредено со планираните приходи за периодот јануари-декември 2010 година, кои изнесуваа 5.709 милиони денари, остварени се 83 % приходи од планираното.

Намалувањето на наплатата на царинските давачки во 2010 година пред сè се должи на намалувањето на обемот на увоз. Најголеми намалувања има на наплатата на царински давачки од Глава 88 (Воздухоплови, космички летала и нивни делови) од Царинската тарифа. Тоа се должи на фактот дека во 2009 година е направен увоз на хелихоптери, кој имаат висока вредност и имале големо влијание на наплатата на царинските давачки во 2009 година. Второ значајно влијание на намалувањето на наплатата на царинските давачки има и увозот на шеќер со преференцијално потекло од Србија во 2010 година, при што поради царинска стапка нула, драстично е намалена наплатата на царински давачки од овој вид стока во 2010 година во однос на 2009 година кога увозот главно бил на шеќер без преференцијално потекло и царинска стапка на шеќерот од 30%. Влијание на намалувањето на наплатата на царинските давачки во 2010 година има и наплатата на царински давачки на стоки од Глава 2 на царинската тарифа, односно месо и други кланични производи за јадење. Намалувањето се должи на помалиот обем на увоз особено на замрзнато говедско месо, свинско месо, како и јастиви кланични производи. Големо намалување на наплатата на царинските давачки во 2010 година во однос на 2009 година има кај облеката. И покрај зголемениот обем на увоз и по количина и по вредност, намалувањето на давачките се должи на намалувањето на царинската стапка за овој вид на стоки од 25% на 17,5%. а делумно и на намалувањето на преференцијалните стапки. Поголемо намалување на наплатените царински давачки во 2010 година во однос на 2009 година имаме кај пластичните маси. Намалувањето на давачките се должи на намалувањето на основната царинска стапка кај прекривки од пластични маси за подови, самолепливи плочи и фолии со клеточна структура кај кои основната царинска стапка се намали од 13,6% на 11,3% , како и кај затворачите од пластични маси кај кои основната царинска стапка се намали од 11,4% на 9,7%. Намалување има и на преференцијалните стапки од ЕУ кај некои од овие стоки кај кои преференцијалните стапки се намалени за 50%. Намалување на приходите од царински давачки има и кај производите од Глава 34 односно кај сапуните, органските површински активни средства, препарати за перење, препарати за подмачкување, вештачки восоци, подготвени восоци, препарати за полирање Намалувањето на давачките се должи на намалувањето на основната царинска стапка кај сапуните и препаратите за перење, а истовремено и намалување на преференцијалните стапки од ЕУ од каде има и најголем обем на увоз на овие производи.

Назив на главата	**2009**	**2010**	**Разлика**
Месо и други кланични производи за јадење	774	687	-87
Шеќер и производи од шеќер	218	30	-188
Облека и прибор за облека, освен плетени или хеклани производи	205	132	-74
Производи од железо или челик	136	94	-42
Возила, освен железнички или трамвајски шински возила	558	741	183
Воздухоплови, космички летала и нивни делови	228	0	-228
Друго	3,290	3,076	214
Вкупно	**5,410**	**4,760**	**-649**

Значително зголемување на наплатените царински давачки, се забележува за тутун и производите од тутун во 2010 во однос на 2009 година. Тоа се должи на зголемениот обем на увоз на производи од глава 24 од Царинската тарифа. Во 2009 година вкупно се увезени 3.669 тони, а во 2010 година вкупно 5.294 тони вакви производи. Најголемо зголемување на обемот на увоз има кај суровиот тутун (тип Прилеп и Јака) и друг неориентален воздушно сушен тутун, како и кај цигарите.

НАПЛАТЕНИ ПРИХОДИ ОД ДДВ

Приходите наплатени од ДДВ во периодот 2010 година година изнесуваат 34.814 милиони денари, што е за 7% повеќе од оствареното во 2009 година кога се наплатени 32.511 милиони денари. Споредено со планираните приходи кои за 2010 година кои изнесуваа 31.349 милиони денари, остварени се 11 % повеќе приходи од планираното.

Најголеми зголемувања има на наплатата на ДДВ за руди, минерални горива, нафта и нафтени деривати, железо, челик и моторни возила. Тоа се должи на фактот дека во 2010 година драстично е зголемен увозот на моторни возила и увозот на железо и челик во однос на 2009 година. Големо зголемување на наплатата на ДДВ има кај рудите каде што обемот на увоз на руда на никел и концентрати е значително намален, но поради високата берзанска цена на никелот, наплатата на ДДВ е зголемена во однос на 2009 година. Исто така во оваа глава забележан е пораст на наплата на ДДВ кај рудите на железо и концентрати кои што во однос на 2009 година се зголемени и по обем и по вредност. Големо зголемување на наплатата на ДДВ има и кај нафтата и нафтените деривати каде што обемот на увоз е намален, но поради зголемената берзанска цена на производите од овие глави, зголемена е и наплатата на увозните давачки за ДДВ во однос на 2009 година. Во 2009 година просечна цена на сурова нафта изнесувала 62,28 УСД за барел, додека во 2010 година просечната цена на сурова нафта изнесувала 79,68 УСД за барел. Зголемување на наплатата на ДДВ има и во 52 глава (памук и производи од памук) од Царинската тарифа каде што е зголемен обемот на увоз кај предива и ткаенини од памук. Зголемувањето на наплата се должи и на зголемената берзанска цена на памукот. Зголемување се забележува и во 24 глава (тутун и производи за замена на тутун) од Царинската тарифа каде што е зголемен обемот на увоз во однос на 2009 година. Во 17 глава (шеќер и производи од шеќер) од Царинската тарифа, се забележува зголемување на наплатата на ДДВ поради зголемениот обемот на увоз кај шеќерот и производите од шеќер, но најмногу се должи на зголемената берзанска цена на шеќерот како основна состојка за производство на кондиторски производи. Најголеми намалувања на наплатата на ДДВ има во Глава 88 од царинската тарифа (Воздухоплови, космички летала и нивни делови). Тоа се должи на фактот дека во 2009 година е направен увоз на хелихоптери, кои имаат висока вредност и

големо влијание на наплатата на царинските давачки во 2009 година за оваа глава. Увозот во 2010 година е намален за 93%. Исто, значително намалување на наплатата на увозни давачки за ДДВ имаме кај електричните машини, нуклеарни реактори и производи од железо и челик, кое се должи на намалениот обем на увоз на овие производи.

НАПЛАТЕНИ ПРИХОДИ ОД АКЦИЗИ

Вкупните приходи од акцизи во 2010 година изнесуваат **14.670** милиони денари, а во 2009 година изнесуваат **14.730** милиони денари, што преставува намалување **0,4%**. Приходите од **акциза од увоз** во 2010 година година изнесуваат **934** милиони денари, што споредено со 2009 година претставува зголемување од **5%.** Споредено со планираните приходи за 2010 година кои изнесуваа 1.098 милиони денари, остварени се 85 % приходи од планираното. Приходите од **акциза во внатрешен промет** во 2010 година година изнесуваат **13.735** милиони денари, што споредено со наплатени **13.844** милиони денари во 2009 година претставува зголемување од **0,79 %.** Меѓутоа во наплатените акцизи за 2010 година постојат зголемувања односно намалување на оставерните приходи споредени во однос на 2009 година во зависност од акцизното добро. Вкупните приходи од акциза од алкохол, алкохолни пијалоци и пиво во 2010 година изнесуваат 1.092 милиони денари, додека во 2009 година изнесувале 1.164 милиони денари, што значи намалување од 6,24%. Кај алкохолот и алкохолните пијалоци забележано е намалување на количините на акцизни добра добиени од **домашно производство**. Наплатената акциза за 2010 година за 864 илјади литри, споредена со наплатената за 932 илјади литри во 2009 година, претставува намалување за 7,27%. Исто така, во 2010 година е намален и бројот на издадени контролни марки за вкупно 60.600 парчиња споредено со 2009 година. Во 2010 година вкупно се издадени и наплатени 1.189.200 контролни марки, што во однос на 2009 година во која се издадени и наплатени 1.249.800 контролни марки, претставува намалување за 4,85%. Кај алкохолните пијалоци од **увоз,** во 2010 година наплатена е акциза за количината на алкохол и алкохолни пијалоци од 1.555.596 литри, додека во 2009 година акциза е наплатена на количина од 1.566.962 литри, што претставува намалување за 11.366 литри, односно 0,73%. Бројот на издадени контролни марки за алкохолни пијалоци од увоз во 2010 е 2.228.600 контролни марки, а во 2009 година се издадени 2.176.200, што претставува зголемување за 2,41%. Наплатената акциза на увезено **пиво** во 2010 година изнесува 68,86 милиони денари, што споредбено со 2009 година кога се наплатени 67,58 милиони денари претставува мал пораст од 1,9%.

Приходите од акциза на тутун и тутунски производи во 2010 година изнесуваат 4.454 милиони денари, додека во 2009 година изнесувале 4.622 милиони денари, што значи намалување за 3,64%. Кај тутунот и производите од тутун за 2010 година е констатирано намалување на количините на тутунски добра од **домашно производство** во однос на 2009 година. Во 2010 година издадени се и наплатени акцизи за вкупно 178.950.000 контролни марки, а за 2009 година издадени се и наплатени акцизи за вкупно 186.200.000 контролни марки, што претставува намалување за 7.250.000 контролни марки односно намалување за 3,89%. За разлика од тутунските добра од домашно производство, кај тутунски добра од **увоз** констатирано е зголемување на количините на увезени тутунски добра. Во 2010 година издадени се вкупно 41.000.000 контролни марки, а во 2009 година издадени се 39.750.000 контролни марки, што претставува зголемување за 1.250.000 контролни марки односно за 3,14%.

Вкупните приходи од акциза за минерални масла и акцизните производи во 2010 година изнесуваат 8.705 милиони денари, додека во 2009 година изнесувале 8.404 милиони денари, што значи зголемување за 3,64%. Во делот на приходите на акциза наплатена при увоз во 2010 година констатиран е зголемен приход од 60% во однос на 2009 година.

Приходите од акциза на патнички возила во 2010 година изнесуват 419 милиони денари, споредено со 540 милиони денари во 2009 година, што значи намалување за 22,33%.

Вкупно пресметани приходи од **надоместоци** во 2010 година изнесуваат 761 милиони денари што е 100% повеќе од 2009 година кога се пресметани вкупно 381 милиони денари. Најголеми зголемувања има кај надоместоците кои се плаќаат за увезените употребувани возила и надоместоците кои се плаќаат при увоз на нафтени деривати. Надоместоците кои се наплатени при увоз на тутунските добра во 2010 година изнесуваат 370 милиони денари, додека во 2009 година изнесувале 325 милиони денари, што претставува пораст од 14%.

Во делот на наплата на надоместоците кои се плаќаат при увоз на минералните масла и нафтените деривати, во 2010 година се наплатени 141 милион денари, што споредбено со 2009 година претставува пораст од над 400%. Зголемувањето се должи на воведувањето на законските одредби за дополнителни надоместоци за задолжителни нафтени резерви кои се воведени кон крајот на 2009 година, а за кои Царинската управа е надлежна да ги спроведува односно наплаќа при увозната царинска постапка.

И покрај намалувањето на акцизите, кај надоместоците кои се плаќаат при увоз на употребуваните возила, констатирано е значително зголемување. Во 2010 година вкупно се наплатени 246 милиони денари, додека во 2009 година наплатени се 22 милиони денари, што претставува пораст од над 1.000%. Зголемувањето се должи на значителниот увоз на употребувани возила од над 52.000 во 2010 година за кои задолжително се наплаќа надоместок.

III. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Капацитетот на човечките ресурси и системот за преманентно унапредување на стручните способности и интегритетот на вработените претставуваат најважен фактор за тековно извршување на целите и задачите на Царинската управа, како и за перманентен развој на царинската служба. Царинската управа перманентно работи на подобрување на условите за работа, унапредување на знаењата и стручните способности на вработените, а посебно на унапредувањето на сопствениот капацитет за управување со човечките ресурси. Во текот на 2010 година Царинската управа врз разни основи ја напуштија 42 лица, а вработени се нови 46 лица, со што, вкупниот број на вработени на крајот на 2010 година изнесуваше 1144 лица. И во текот на 2010 година Царинската управа правеше напори за унапредување на системските решенија во оваа област, од кои поважните се прикажани во продолжение.

14. УНАПРЕДУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ

Во јули 2010 година е потпишан **нов Колективен договор на Царинската управа,** целосно усогласен со Законот за работните односи и Општиот колективен договор за јавниот сектор на Република Македонија. Како составен дел на Колективниот договор, во август 2010 година е донесен **нов Кодекс на однесување на царинските службеници** со кој се определува етичкото однесување на царинските службеници за време на вршење на работите, нивната обврска за почитување на законите, подзаконските акти, меѓународните договори, актите на работодавачот и се уредува начинот на постапување во одредени ситуации. Во август 2010 година се донесени **нови Правила за ред и дисциплина во Царинската управа** со кои се уредува начинот на однесување на вработените за време на работа, нивните обврски кон работодавачот, обврска за придржување кон правилата и одговорност во случај на постапување.

Во ноември 2010 година е донесен **Деловник за работа на колегиумот на Царинската управа**, со кој се уредуваат правата и должностите на членовите на колегиумот, делокругот на работа, начинот на свикување, одржување и одлучување на седниците на колегиумот на Царинската управа со цел обезбедување законско, ефикасно и рационално извршување на целите и надлежностите на Царинската управа.

Во април 2010 година се донесени измени и дополнувања на Законот за Царинска управа („Сл.весник на РМ" бр.48/10) кои се дефинираат условите за именување на директор и заменик директор на Царинската управа и на начинот на престанок на нивниот мандат, што обезбедува избор на професионални лица за вршење на овие функции со поголема посветеност и отчетност. **Во декември 2010 година се донесени нови измени и дополнувања на Законот за Царинска управа** (,,Сл.весник на РМ" бр.158/10), со кои поблиску се уредуваат критериумите на работните места во Царинската управа кои немаат статус на царински службеници, туку се со статус на државни службеници. Со овие измени и дополнувања се уредува и водењето на единствена евиденција на прекршоците, изречените санкции и донесените одлуки на начин пропишан од министерот за финансии, во согласност со министерот за правда.

Царинската управа има вопоставено целосна информатичка покриеност на евиденциите и процесите поврзани со управувањето човечките ресурси, во рамките на Интегрираниот информативен систем - ИИС (детална персонална евиденција, регрутирање, еваулација на работната изведба, ги покрива деловните процеси кои се поврзани со управувањето со човечки ресурси и размена на податоци со останатите вработени кои се корисници на овој систем и др.). Покрај претходно донесените интерни акти, во 2010 година се донесени следните акти за уредување на работата на овој систем:

- Во мај 2010 година е донсено **Упатство за пристап во електронскиот систем за персонална евиденција,** со кое се уредува користењето на електронската персонална евиденција. Со ова Упатство се утврдуваат податоците и евиденциите во електронскиот систем на персонална евиденција на вработените, се уредува начинот на ажурирање на податоците, на одобрување овластување за пристап во персоналната евиденција, како и на подготовка на податоци и извештаи.
- Во април 2010 година е донесен **Прирачник за работа електронскиот систем за персонална евиденција,** во рамки на ИИС;
- Во август 2010 е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за регрутирање и вработување**. Со овој софтвер се обезбедува единствена база на податоци за кандидатите кои се пријавуваат на јавните огласи за вработување, како и автоматско префрлање на избраните кандидати во базата на вработени;
- Во март 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за мерење на учинокот на вработените**, со цел автоматизирање на процесите уредени со Оперативната инструкција за системот на оценување на царинските службеници.

15. ТРЕНИНГ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА СТРУЧНИТЕ СПОСОБНОСТИ

Кон крајот на 2010 година Царинската управа подготви **Стратегија за обуки и стручно оспособување на царинските службеници 2011 - 2013**. Стратегијата има за цел да воспостави одржлив, стабилен и сеопфатен систем на обука и развој на царинските службеници кој ќе ги задоволи различните потреби на управата и на самите царински службеници како поединци и ќе придонесе кон оставување на стратешките цели на Царинската управа.

РЕАЛИЗИРАНА ПРОГРАМАТА ЗА ОБУКИ ВО ЦАРИНСКАТА УПРАВА 2010

Согласно годишната Програма за обуки, во 2010 година се **реализирани 174 настани** (253 во 2009 година) – активности **во вид на обуки, семинари, работилници и презентации**. На нив **присуствуваа 1.865 царински службеници** (3.276 во 2009 година) од Царинската управа. Во просек, **секој учесник на обуките има добиено просечно 198 часа обука** (90 часа во 2009 година), а секој вработен во Царинската управа во 2010 година има добиено просечно 28 часа обука (24 часа во 2009 година) или 4 дена (3 дена во 2009 година) обука и стручно оспособување. Обучените обучувачи и експерти од проектот одржаа вкупно 12 обуки на кои учествуваа 194 царински службеници. Во 2010 година одржани и се програмски предвидените основни обуки за новоофрботените царински службеници и тоа: за 31 царински службеници со траење од 160 часа, за 30 царински службеници со траење од 144 часа и за 49 царински службеници со траење од 40 часа.

Покрај обуките спроведени од страна на обучувачи на Царинската управа, дел од обуките беа реализирани во организација на странски царински служби и организации, а пред сè:

- Работилници, семинари и студиски посети преку инструментот за техничка помош и размена на информации - TAIEX на ЕУ,
- Програмата за техничка помош од Царинската и даночната управа на Холандија, на теми поврзани со управувањето со човечки ресурси и раководење наменети за високото раководство,
- Владата на САД, во областа на контролите и истрагите,
- Програмата за соработка со Владата на Република Словенија во областа на царинска лабораторија, воведување на информации пред доаѓање и пред заминување и обуки за преговори со ЕУ,
- Преку ИПА проектите – компонента за зајакнување на граничните контроли, одржана е обука за обучувачи за интегрирано гранично управување и етика.

Со цел унапредување на сопствениот капацитет за обезбедување тренинг и обуки на вработените, во рамки на ИПА 2007 подпроектот „Техничка помош за зајакнување на граничната контрола", Царинската управа организираше обука за обучувачи која опфати повеќе теми: улоги и одговорности на обучувачот, стилови на учење, цели на учење, развој на модули за координирано гранично управување и етика и испорака на модулите. Исто така, во 2010 година е спроведена и обука за обучувачи за имплементација на новиот Законот за кривична постапка и Кривичниот законик на тема директно и вкрстено испрашување организирана од Амбасада на САД.

Во текот на 2010 година **надграден е постојниот Систем за видео конференција** со нови уреди кои создаваат можност за вклучување на корисници на персонални компјутери без потреба од користење на специјализирани уреди. Покрај досегашните постојани видео врски на Царинарниците со Управата, создадена е можност за вклучување на Царинските испостави во системот, а со ова се овозможува и одржување на обуки преку системот, без потреба за патување на вработените и овозможува понатамошна ефикасност во работењето.

Воведени модули на Европската Комисија за царинско и деловно електронско учење (е-учење)

Преку Програмата на Европската Комисија „Царина 2013„ подготовени се курсеви за електронско учење на актуелни теми од царинското работење, утврдени од страна на Европската Комисија. Досега се изготвени курсеви за електронско учење на тема:

- Регистрација и идентификација на економските оператори (EORI),
- Единствено одобрение за поедноставена постапка (SASP),
- Овластен економски оператор (AEO),
- Преглед на контејнери,
- Контрола на прекурзори на дрога за економски оператори,
- Контрола на прекурзори на дрога за царински службеници и
- ДДВ директива

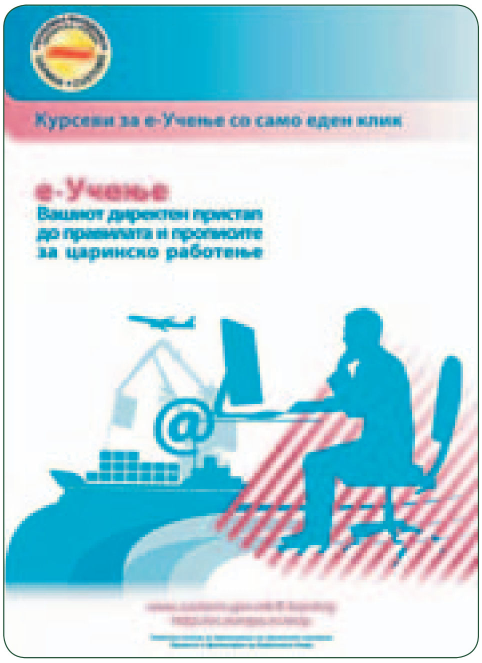

Сите горенаведени курсеви за електронско учење Царинската управа во текот на 2010 година ги преведе и ги постави на својата интернет, односно интранет страница со цел истите да бидат лесно достапни и за бизнис соработниците и за царинските службеници. Курсевите за електронско учење треба да придонесат кон подобра и поефикасна примена на царинското законодавство, како и кон хармонизирање и поедноставување на царинските постапки. Тие овозможуваат и униформна примена на законите и прописите на вкупното царинско подрачје на Република Македонија. Курсевите за електронско учење не се наменети само за царинските службеници, туку и за бизнис заедницата и за сите учесници во царинската постапка – шпедитери, увозници и извозници. Овој нов пристап во обуката и стручното оспособување овозможува постојано покривање на повеќе области од заеднички интерес за учесниците во царинските постапки. Бидејќи нивното користењето е бесплатно не се создаваат никакви дополнителни трошоци. Покрај другото, се обезбедуваат практични примери за олеснувањето на трговијата. Сите курсеви за електронско учење се достапни на интернет и интранет страната на Царинската управа.

ОБУКИ ПРЕКУ ПРОГРАМАТА TAIEX НА ЕВРОПСКАТА КОМИСИЈА

Во 2010 година беа реализирани повеќе експертски мисии преку TAIEX инстументот на Европската Комисија. Се работеше на темите: царинската тарифа, царинската вредност (Германија), EORI - концепт за регистрација и идентификација на економските оператори (Чешка), апликација на методи во царинска лабораторија (Финска), систем за кодирање на мерките во ТАРИК (Белгија), заштита на правата на интелектуална сопственост, информација за пред заминување и предпристигнување на пратките (Скопје), конвенција за заедничка транзитна постапка, побарување на царински, даночни и акцизни давачки, запознавање со модернизираниот царински закон на ЕУ, контрола на акцизните добра (Англија), правила за потекло и надзор на пазарот.

Во 2010 година на Царинската управа и беа одобрени 15 TAIEX мисии од страна на Европската Комисија.

16. ИНТЕГРИТЕТ И БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЈАТА

И во 2010 година Царинската управа продолжи со активностите за унапредување на системите за утврдување на ризични точки подлежни на корупција и откривање и санкционирање на дисциплински повреди и злоупотреба на службената должност.

СИСТЕМСКА ПОДДРШКА

Кон крајот на 2010 годин Царинската управа подготви ревидирана **Стратегија за интегритет и борба против корупцијата во Царинската управа за 2011-2014 година**. Стратегијата има за цел да воспостави проактивен пристап во борбата против корупцијата, каде акцентот ќе биде ставен на превенцијата пред репресијата.

За доследно спроведување на задолженијата за сузбивање на злоупотребата на службена должност и судирот на интереси, во мај 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за евиденција на анкетни листови**, со кое се уредува начинот, постапката, надлежностите и овластувањата за администрирање и користење на електронската евиденција на анкетните листови за имотната состојба на вработените во Царинската управа, во рамки на Интегрираниот информативен систем.

Во февруари 2010 година Царинската управа донесено ново **Упатството за внатрешниот контролен систем на Царинската управа**, со кое се уредува внатрешниот контролен систем како континуиран процес кој ги вклучува сите видови на финансиски и други контроли. Во Царинската управа активно се работи на разбирање и прифаќање на внатрешниот контролен систем од страна на раководителите на организационите единици, формално дефинирање на процесите, ризиците и контролите, подобрување на управувањето со ризиците, подобрување на контролите, за на крај да се оствари и одржи крајната цел на внатрешниот контролен систем –минимизирање на ризиците во работењето со соодветни контроли и точно, комплетно и навремено исполнување на утврдените цели и задачи. **Во 2010 година воспоставен е внатрешен контролен систем во 70 организациони единици на Царинската управа, при што се изготвени 552 пишани работни процедури.**

НАЈДОБРА ЦАРИНСКА ИСПОСТАВА

Во првиот квартал од 2010 година, за најдобра гранична царинска испостава избрана е царинската испостава Табановце - автопат, Царинарница Куманово, а за најдобра внатрешна царинска испостава е избрана царинската испостава Скопје 3, Царинарница Скопје. За вториот квартал за најдобри гранични царински испостави се избрани царинскатаспостава Табановце - автопат и Табановце железничка станица, Царинарница Куманово, додека за најдобра внатрешна царинска испостава е избрана царинската испостава Куманово, Царинарница Куманово. Во третиот квартал за најдобри гранични царински испостави избрани се царинската испостава Табановце-автопат и Богородица, Царинарница Куманово и Царинарница Гевгелија, а за најдобра внатрешна царинска испостава е избрана царинската испостави Скопје 3, Царинарница Скопје. Во последниот квартал од 2010 година за најдобра гранична царинска испостава избрана е царинската испостава Богородица, Царинарница Гевгелија, а за најдобра внатрешна царинска испостава избрана е царинската испостава Скопје 1, Царинарница Скопје.

СИНДИКАЛНИ АКТИВНОСТИ

Самостојниот синдикат на Царинската управа ја продолжи традицијата на организирање на синдикални спортски игри. Во 2010 година, во Охрид, беа организирани спортски игри во седум дисциплини: мал фудбал, кошарка одбојка, стрелаштво, шах, пинг-понг и влечење на јаже. На игрите учествуваа 150 учесници. Ваквиот начин на дружење и соработка на вработените во Царинската управа, придонесува за подобрување на комуникацијата, натамошно зацврстување на соработката и тимската работа.

Одбележани 18 години постоење, суверенитет и контрола врз царинското подрачје на Царинската управа на Република Македонија

На 14.04.2010 година, Царинската управа на Република Македонија свечено одбележа 18 години постоење, суверенитет и контрола врз царинското подрачје на Република Македонија во присуство на високи претставници на Владата на Република Македонија, дипломатско конзуларните претставништва во Република Македонија, државни институции, деловната заедница, нивни здруженија и други соработници на Царинската управа. Беа презентирани резултатите од работењето на Царинската управа остварени во претходната година, беше изразена благодарност кон постојаните соработници и партнери на Царинската управа и беа наградени царинските службеници и испостави кои посебно се истакнаа во извршувањето на своите работни задачи. Новопримените царински службеници, пред директорот на Царинската управа, положија свечена заклетва дека ќе ги почитуваат Уставот и законите на Република Македонија и дека професионално, стручно и чесно ќе ги извршуваат своите работни обврски. На царинските работници кои навршиле 30, 20 и 10 години работен стаж во Царинската служба им беа доделени златници и сребреници.

На свеченото одбележување му претходеше крводарителска акција на која повеќе од 100 вработени во Царинската управа, на 3 пункта низ државата, даруваа над 100 единици крв.

Во рамки на активностите по повод Денот на Царинската управа, на 15 април 2010 година, на Економскиот факултет во Скопје претставници на Царинската управа одржаа презентација на тема„Обврските и предизвиците на Царинската служба за исполнување на стандардите за членство во ЕУ пред и по пристапувањето на Република Македонија во Европската унија" пред студенти и професори од економските и правни факултети во Македонија и претставници од Советодавното тело.

17. СУЗБИВАЊЕ НА ЗЛОУПОТРЕБАТА НА СЛУЖБЕНА ДОЛЖНОСТ И СУДИРОТ НА ИНТЕРЕСИ

ВНАТРЕШНИ ИНСПЕКЦИИ

Организационен дел	Број на инспекции				
	2010	2009	2008	2007	2006
Централна управа	53	35	17	2	
Царинарница Скопје	14	8	9	10	16
Царинарница Куманово	5	4	2	1	1
Царинарница Штип	3	4	8	9	2
Царинарница Битола	10	2	5	6	2
Царинарница Гевгелија	1	5	5	5	1
Вкупно	86	58	46	33	22

Во 2010 година се извршени 86 инспекции во сите организациони единици на Царинската управа (споредено со 58 во 2009, 46 во 2008 година, 33 во 2007 година, односно 22 во 2006 година). Од приложената табела може да се види дека со извршени 53 инспекции, во 2010 година е посветено посебно внимание на регуларноста на работењето во Централната управа, споредено со 2009 година со извршени 35 инспекции,

2008 година кога се извршени 17 инспекции, а посебно 2007 година кога во Централната управа се извршени само 2 инспекции. Врз основа на наодите од извршените инспекции, се продолжува со внатрешни истраги за испитување постоење дисциплинска одговорност, како и со преземање истражни мерки и истраги против сторители на царински прекршочни и кривични дела.

ВНАТРЕШНИ ИСТРАГИ

Во текот на 2010 година до Секторот за професионална одговорност, од страна на Одделението за координација и комуникација беа доставени 142 поплаки добиени преку отворената царинска телефонска линија (197). Од вкупно поднесените поплаки, во 16 случаи беа спроведени внатрешни истраги и изготвени конечни извештаи во врска со истите, додека пак во 66 случаи, откако беа преземени активности за утврдување на вистинитоста на наводите изнесени во јавувањата, беше утврдено дека се неосновани. Останатите 60 поплаки беа разгледани, меѓутоа по однос на истите не можеше да се постапува од причина што истите не содржеа проверливи податоци за сторено кривично дело од вработен, за коруптивно однесување на вработен или за сериозно кршење на правилата за ред и дисциплина.

Организационен дел	**Број на истраги**				
	2010	**2009**	**2008**	**2007**	**2006**
Царинска упрва	65	44	20		
Царинарница Скопје	18	24	33	65	23
Царинарница Куманово	15	24	22	29	17
Царинарница Штип	3	11	18	57	7
Царинарница Гевгелија	6	12	22	62	10
Царинарница Битола	5	12	25	27	14
Вкупно	**112**	**127**	**140**	**240**	**71**

Во 2010 година се спроведени 112 внатрешни истраги (споредено со 127 во 2009, 140 во 2008, 240 во 2007 година, а 71 во 2006 година), при што, во 27 случаи се констатирани дисциплински повреди и нерегуларности (спредено со 52 во 2009 година, 70 во 2008 година, 87 во 2007 (година). За разлика од 2007 и 2006 година кога во Централна управа не е извршена ниту една внатрешна истрага, во 2009 година се извршени 44, а во 2008 година се извршени 20 истраги, додека во 2010 година во Централната управа се извршени дури 65 внатрешни истраги.

ДИСЦИПЛИНСКИ ПОСТАПКИ

Во изминатата 2010 година по добиени предлози за покренување на постапки за утврдување на одговорност за кршење на работен ред и дисциплина се покренати 21 дисциплинска постапка (99 во 2009 година). Во истата година изречени се 10 одлуки за престанок на работен однос со отказ, 16 одлуки за запирање на постапката заради неутврдена одговорност или застареност, 13 одлуки за парични казни во висина од 15% од последната месечна плата во траење од еден до шест месеци и едно писмено предупредување. Заради покажани незадоволителни резултати во работењето од страна на царинските службеници донесени се 85 решенија за намалување на платата во висина од 15% за тековниот месец.

Во 2010 година е изречено едно суспендирање на царински службеник поради сторени кривични дела поврзани со вршење на службените должности (16 во 2009).

КРИВИЧНИ ПРИЈАВИ

Во 2010 година од страна на Царинската управа се поднесени 5 кривични пријави против 4 царински службеници и тоа: една кривична пријава против еден поранешен вработен во Царинската управа за давање на лажна изјава, една кривична пријава против еден царински службеник за несовесно работење во службата, 3 кривични пријави против еден вработен и еден поранешен вработен во Царинската управа за помагање во извршување на криумчарење.

Во истиот период во соработка со Министерството за внатрешни работи поднесена е 1 кривична пријава за сторено кривично дело злоупотреба на службената положба со комјутерска измама и една кривична пријава против царински службеник за проневера. Во август месец годинава со примена на посебни истражни мерки поднесена е кривична пријава за сторено кривично дело примање поткуп против царинска службеничка. Во соработка со Управата за финансиска полиција е поднесена 1 кривична пријава против 3 царински службеници за злоупотреба на службената положба. Со преземени предистражни активности а во соработка Одделението за организиран криминал при МВР и Управата за финансиска полиција изготвена е 1 кривична пријава против 4 лица од кои 1 царински службеник за помагање во криумчарење и злоупотреба на службена положба.

Од вкупните 216 евидентирани кривични предмети против 182 царински службеник (поранешни и сегашни), заклучно со месец декември 2010 година донесени се 81 првостепени осудителни пресуди од кои 57 се правосилни, 24 се наоѓаат во постапка пред Апелационите судови. Врховниот суд во 24 случаи ги вратил предметите во повторна постапка, кои се со старост од 3 до 7 години. Кај основните судови во постапка на расправа се наоѓаат 20 предмети. Кривични предмети против 27 лица се сеуште во фаза на судска истрага, а против 17 лица предметите се во фаза на покренување обвинителен акт. За поднесените крични пријави против поранешни и сегашни царински службеници во 47 предмети Царинската управа нема информација во која фаза од кривичната постапка се наоѓаат.

IV. АДМИНИСТРАТИВНИ ПОСТАПКИ И ЛОГИСТИЧКА ПОДДРШКА

И во текот на 2010 година Царинската управа продолжи да работи на натамошно унапредување на административните и логостичките системи, посебно во областа на зголемување на ефикасноста во спроведувањето на административните постапки и административното работење, зголемување на ефикасноста и надзорот во управувањето со финансиските ресурси, како и унапредување на управувањето со нефинансиските и други ресурси на Царинската управа.

18. АДМИНИСТРАТИВНИ ПОСТАПКИ И ПРОЦЕДУРИ

Добрата организација на административното работење обезбедува благовремено и квалитетно давање услуги на граѓаните, компаниите и други корисници, како и поефикасно извршување на обврските и задачите на Царинската управа со сите области.

ВОВЕДЕН ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ДОКУМЕНТИ - EDMS[3]

После извршеното тестирање и паралено работење во хартиен и електронски амбиент, **од 01.01.2010 година во Царинската управа стана задолжителна употребата на Електронскиот систем за управување со документи - EDMS.** EDMS опфаќа архивирање и обработка на електронски документи и електронски копии на хартиени документи, циркулирање на електронски документи и електронски потпис, електронско следење на статусот на документите од аспект на подготовка, дистрибуција, движење, архивирање, локација, автентичност, безбедност и историја. EDMS опфаќа над 170 идентификувани и опишани работни процеси, утврдува максимални рокови за завршување на работните процеси, идентификува врски помеѓу работните процеси, стандардни типови на документи и електронско потпишување на документите. EDMS овозможува централизирано прифаќање на електронски и хартиени документи, автентични авторизирани копии на хартиени документи, централизирана физичка и логичка архива, авторизација и безбедност на документите на ниво на поединечен документ, организациона единица, групи на корисници/функционалности/ привилегии и работни процеси, електронско пребарување и следење на документите, скенирање, класифицирање, означување, снимање, примање и испраќање на влезна, излезна и интерна пошта, назначување надлежности за документите по извршител и организациона единица, фази на работните процеси, како и електронска размена на документи со надворешни соработници. Функционирањето на EDMS е уредено со следните акти донесени од страна на Царинската управа:

- Во јануари 2010 година е донесено **Упатство за работа со електронскиот систем за управување со документи**, со кое се уредува начинот на работа и движење на документите во организационите единици на Царинската управа преку EDMS), доставување на оригиналните документи до организационите единици, како и обврските и надлежностите на вработените во Царинската управа;
- Во јануари 2010 година е донесен **Прирачник за интерна комуникација помеѓу организационите единици во EDMS**, со кое се уредува хоризонатлната и вертикална комуникација на електронските документи помеѓу организационите единици на Царинската управа;
- Во јануари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за електронско потпишување на документи во EDMS**;
- Во јануари 2010 година се донесени **Правила за работа на EDMS helpdesk** кој има за цел давање техничка помош и совети на крајните кроисници за отстранување на тековни проблеми во функционирањето на EDMS, како и давање насоки и преземање мерки за унапредување на EDMS;
- Во јануари 2010 година е донесено **Администраторско упатство за поднесување на можностите за автоматски нотификации во EDMS** и тоа: е_меил известување на вработени при доделување на предмет, е_меил известување на раководители при промена на фаза на предмет и SMS известувања за странки;
- Во јануари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со EDMS за корисници на Web клиент** (EDMS е Web апликација);
- Во јануари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за промена на лозинка на WEB страницата на Царинската управа**, за користење на EDMS;
- Во јануари 2010 година е **донесено Корисничко упатство за Web скенирање на документи**, алатката за Web скенирање наменета за скенирање на хартиени верзии од документацијата преку користење на Web верзијата на EDMS, достапна на сите корисници на EDMS;
- Во јануари 2010 година е донесено **Упатство за обработка на документи од вид фактури во EDMS**;
- Во август 2010 година е донесено **Корисничко упатство за евиденција на управни предмети во ЕДМС**, со кое се уредува евидентирањето во Уписникот за предметите од првостепената управна постапка (образец УП1);
- Во август 2010 година е донесено **Упатство за пребарување на интерни акти, меѓународни царински термини и дефиниции во ЕДМС**, со кое се опишува начинот на пребарување на интерни акти донесени од страна на Царинската управа, како и меѓународни царински термини и дефиниции;

[3] Electronic Document Management System

- Во ноември 2010 година е донесено **Упатство за работа со активна, пасивна и трајна база на податоци во ЕДМС**, кое овозможува полесно и брзо совладување на функционалностите и постапките при работа со трите бази во системот.

УРЕДЕНА РАБОТАТА СО ПЕЧАТИТЕ И ШТЕМБИЛИТЕ

Во октомври 2010 година Царинската управа донесен **Упатство за печатите и штембилите на Царинската управа**, со кое се уредува, формата, големината, содржината, набавката, евиденцијата, начинот на чување, употребата и уништување на печатите и штембилите кои се користат во вршењето на работите од своите надлежности утврдени со закон.

УРЕДЕН НАЧИНОТ НА ПОДГОТОВКА НА ИНТЕРНИ АКТИ

Во јуни 2010 година Царинската управа донесе **Упатство за подготовка на акти во Царинска управа**, со кое се утврдуваат видовите на акти кои се изготвуваат во Царинска управа, надлежноста за нивно подготвување, начинот на подготовка на актите, формата и техниката на подготвување, контрола на интерните акти, нивното прилагодување, измена, дополнување, ревидирање или укинување.

УРЕДЕН НАЧИНОТ НА НАПЛАТА НА АДМИНИСТРАТИВНИ ТАКСИ

Во август 2010 година Царинската управа донесе **Упатство за начинот на наплата на административни такси во Царинската управа**, со кое се уредува постапувањето со поднесоците на кои се наплатува административна такса, видовите администартивни такси кои се наплатуваат во Царинската управа, контролата, потврдување на наплатата, враќање на повеќе платени административни такси, надлежности и рокови за постапување.

19. БЕЗБЕДНОСТ И ЗАШТИТА

- Во септември 2010 година е Донесено е **Упатство за прием на странки во Царинската управа**, со кое се уредува начинот на прием и легитимирање на лица кои не се вработени или немаат регулиран престој во деловните објекти на Царинската управа;
- Во ноември 2010 година е донесено **Упатство за обезбедување имот и лица во Царинската управа**, со кое се уредува начинот на обезбедување на имотот и лицата во просториите на Царинската управа;
- Во декември 2010 година е донесено **Упатство за заштита и постапување во случај на пожар**, со кое се уредува превентивното делување за заштита од појава на пожар и начинот на постапување во случај на појава на пожар во објектите, дворните површини, граничните премини, царинските терминали, магацините и останатиот работен простор со кој управува Царинската управа;
- Во септември 2010 година донесено е **Упатство за начинот на мерење на колска вага**, со кое се уредува начинот и постапката за вршење мерење на колска вага на граничните премини и царинските терминали. Истиот месец е донесено и **Упатство за наплата на надоместок за престој на царински терминал**, со кое се уредува начинот и постапката за вршење наплата на услуга за престој во царински терминали управувани од Царинската управа, а во октомври 2010 е донесено **Упатство за затворање влез во царински терминал со алтернативни докази** и дополнување на Упатство за наплата на надоместок за престој на царински терминал. Со оваа упатство за апликацијата вагање и наплата на терминалска такса, како дел од софтверот Border, се дополнува со затворање на влез на возила со алтернативни докази. Алтернативните докази се потврда на оправдани објективни причини со кои се врши одјавување на неодјавени возила при излез од царински терминал;
- Во ноември 2010 година е донесено **Упатство за постапување по направена штета од возила на граничен премин или царински терминал**, со кое се уредува постапката за пријавување на оштетувања, направени од возила, врз објектите и опремата на граничен премин или царински терминал чии сопственик или корисник е Царинската управа;
- Во февруари 2010 година е донесено **ново Упатство за работното време во Царинската управа**, со кое се уредува работното време во Царинската управа, прекувремената работа, паузата во текот на денот, отсуства за време на работното време, начинот и постапката за евидентирање на времето поминато на работа, отстапување од полното работно време, контролата на работното време, начинот на регистрирање на времето поминато на работа, како и пристапот до и во просториите на Царинската управа од вработените и надворешни лица.

20. ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЕФИКАСНОСТА ВО УПРАВУВАЊЕТО СО ФИНАНСИСКИТЕ РЕСУРСИ

Добро организираното управување со финансиските ресурси овозможува најцелисходно користење на финансиисте за приоритетните потреби за остварување на целите и задачите на Царинската управа. Во 2010 година Царинската управа ги спроведе следните напредувања во оваа област.

УРЕДЕНО ФИНАНСИСКО И МАТЕРИЈАЛНО РАБОТЕЊЕ СО ЗАОКРУЖУВАЊЕ НА ИНФОРМАТИЧКАТА ПОДДРШКА

Во текот на 2010 година е уредено користењето на информатичките системи за материјално и финансиско работење во сите области:

- Во април 2010 година Царинската управа донесе **Упатство за работа со софтверот за материјално и финансиско работење**

- ERP[4], воведен во рамки на Интегрираниот информативен систем – ИИС. Со ова Упатство се уредуваат работа, надлежностите и обврските на организационите единици и вработените во Царинската управа при користењето на ERP. Секторот за сметководство и финансии го користи ERP во областа на финансиското работење, а Секторот за административно технички во областа на материјалното работење, освен модулот за евиденција на лабораториски материјали кој го користи Секторот за царински ситем;

- Системот за подготовка и реализација на буџетот е доуреден со **Корисничко упатство за работа со софтверот за буџетирање**, донесено во април 2010 година, кој софтвер обезбедува електронска поддршка на подготовката и извршувањето на буџетот на Царинската управа;
- Истиот месец е донесено и **Корисничко упатство за работа со софтверот за пресметка на плати**, кој служи за автоматска обработка на платите;
- Сметководственото евидентирање на побарувањата, обврските, приходите и расходите е поддржано и уредено со **Корисничко упатство за софтвер за планирање на ресурси во институцијата - Модул за финансова оператива**, донесено во јуни 2010 година;
- Управувањето со јавните набавки е дополнително унапредено со **Корисничко упатство за софтвер за планирање на ресурси во институцијата - Модул за план за јавни набавки**, донесено во јуни 2010 година, со кое се уредува евидентирањето на донесениот план за јавни набавки, негови измени, дополнувања и реализација;
- Евидентирањето, пресметката и исплатата на трошоците за службените патувања на вработените, во земјата и странство, е информатички поддржано и уредено со **Корисничко упатство за работа со софтвер за патни налози**, донесено во мај 2010 година;
- Со цел усогласување со EDMS, Царинската управа во март 2010 година донесе измени на **Упатството за ликвидирање на сметководствени документи**.

НАТАМОШНО НАДГРАДУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА КОНТРОЛА НА ТРОШОЦИТЕ

Во април 2010 година Царинската управа донесе **Упатство за користење на буџетски средства за репрезентација**, со кое се уредуваат правата и обврските при користење буџетски средства за оваа намена. Во мај 2010 година е донесено **Упатство за начинот и постапката за задржување на средства од платата на вработените**, со кое се уредува начинот на пресметка и задржување од платата на вработените врз основа на правосилни извршни акти. Донесено е **Упатство за користење на системот за контрола и лимит на фиксни телефони**, со кој се унапредува контролата и се намалуваат трошоците за услуги на фиксната телефонија; Системот за контрола и лимит на фиксните телефони во Централна управа е составен од сервис за преземање на податоците од телефонската централа, сервис за дистрибуција на податоците од телефонската централа до базата на податоци и апликација за преглед и контрола на добиените податоци од телефонската централа.

НАТАМОШНО НАДГРАДУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА КОНТРОЛА НА ПРИХОДИТЕ

Царинската управа постојано работи на јакнење и унапредување на системите за конттрола на наплатата на приходите, при што, во 2010 година ги реализираше следните мерки:

- Во мај 2010 година е донесено **Упатство за постапување со уплати на евидентната сметка на Царинската управа**, со кое се уредува администрирањето на прометот и состојбата на уплатите на име увозни давачки;
- Во мај 2010 година е донесено **Упатство за начинот на задолжување и раздолжување на транзитни банкарски гаранции,** со кое се уредува администирањето на прометот и состојба на општите банкарски гаранции со кои се обезбедува царински долг;
- Во февруари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за фактурирање на закупнини** во рамки на EDMS, со кое се уредува фактурирањето на закупнини за издаден деловен простор на граничните премини за патен сообраќај.

СМЕТКОВОДСТВЕНА ЕВИДЕНЦИЈА

Со цел обезбедување целосно и еднобразно евидентирање на средства и обврските, во мај 2010 година се донесени **Сметководствени правила за евидентирање на залихи во Царинската управа**, со кои се уредува начинот на евидентирање на залихите во Царинската управа, односно операциите и дејствијата што се вршат во електронскиот систем за материјална и финансиска евиденција. Истовремено, донесени се и **Сметководствени правила за евидентирање донации**, начинот за сметководствено евидентирање на донациите во материјална и финансиска форма, со кои се уредува начинот и постапката на остварување и примање на донации и нивното сметководствено евидентирање, како и начинот на вршење на контрола на нивното користење.

21. ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ЕФИКАСНОСТА ВО УПРАВУВАЊЕТО СО НЕФИНАНСИСКИТЕ РЕСУРСИ

Во насока на натамошно унапредување на користењето и надзорот на нефинансиските ресурси, во 2010 година се реализирани следните активности:

[4] ERP – Enterprise Resource Planning

- Во мај 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за попис на основни средства**, со кое се уредува администрирањето и користењето на овој софтвер. Истиот месец е донесено и **Корисничко упатство за софтвер за евиденција на основни средства**, со кое се пропишува евидентирањето на основните средства и задолжувањето на истите по вработен и по локација;
- Во февруари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за евиденцијата на лабараториските материјали** во рамки на ERP софтверот;
- Во февруари 2010 година е донесено **Корисничко упатство за работа со софтверот за евиденција на запленета стока**, во рамки на ERP, со кое се уредува постапувањето со привремено задржана, одстапена во корист на државата и дефинитвно одземена стока. Во јуни 2010 година е донесено ново **Упатство за начинот на постапување со одземени и стоки отстапени во корист на државата**, со кое се утврдува начинот на постапување со привремено и конечно одземени стоки и стоки отстапени во корист на државата во управна постапка според одредбите на Царинскиот закон, нивното евидентирање, сместување и чување, предавање, продажба и распределба на паричните средства остварени со продажбата, надлежностите и одговорностите во Царинската управа, како и начинот на постапување со стоки кои привремено се одземаат во прекршочна или кривична постапка или поради повреда на право од интелектуална сопственост;
- За оптимализација на користењето и управувањето со информациската технологија, заштитата на податоците, ефективно, ефикасно и сигурно работење на ИКТ системите и техничките инфраструктури кои ги подржуваат во јуни 2010 година донесеено е **Упатство за постапување со ИКТ системите од аспект на ИКТ безбедност**.

ИЗГРАДБА НА ГРАНИЧНИОТ ПРЕМИН БЛАЦЕ (МАКЕДОНСКО-КОСОВСКА ГРАНИЦА)

Во јуни 2010 година започна изградбата на граничниот премин Блаце – патнички дел на македонско-косовската граница. Проектот е финансиран со кредит од Светската банка во рамки на Вториот проект за забрзување на транспорт и трговијата. Новиот премин, кој ќе овозможи побрз проток на возила и патници, ќе биде во функција за 14 месеци.

СКЛУЧЕН ДОГОВОР ЗА СОРАБОТКА ПОМЕЃУ ЦАРИНСКАТА УПРАВА И АЕРОДРОМСКИОТ ОПЕРАТОР ТАВ МАКЕДОНИЈА

Царинската управа и аеродромскиот оператор ТАВ Македонија на 25.02.2010 година склучија Договор за соработка врз основа на договорот за концесија помеѓу Владата на Република Македонија и аеродромскиот оператор во кој се дефинирани условите за развој, финансирање, користење и одржување на Аеродромите „Александар Велики" Скопје, „Св.Апостол Павле" Охрид и изградба на Карго Аеродромот во Штип. Со договорот се утврдуваат меѓусебни права и обврски во поглед на спроведувањето на царинските прописи, делокругот на соработка, координација и заедничко дејствување со цел олеснување и забрзување на движењето на стоки и патници и ефикасно користење на расположивите материјални, технички и човечки ресурси, како и минималните услови и начинот на определување на работниот простор на царинските органи.

Во 2010 година Царинската управа ја интензивираше меѓународната и меѓуинституционалната соработка, чија цел е унапредување на соработака и размена на искуства и знаења со цел натамошно јакнење на капацитетите за остварување на целите, на национално, регионално и светско ниво.

V. МЕЃУНАРОДНА И МЕЃУИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА

22. ВО ОХРИД Е ОДРЖАНА ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА 2010 ГОДИНА НА ЕВРОПСКИОТ РЕГИОН НА СЦО

На 15 и 16 март 2010 година **во Охрид се одржа редовна годишна конференција на Европскиот регион на СЦО** во копретседателство на царината на Луксембург. Присуствуваа 45 делегации на царински служби (од вкупно 51 земји членки), Европската Комисија и СЦО, предводена од генералниот секретар, г-дин Кунио Микурија, три раководители на RILO. Главни теми на дискусија беа јакнењето на борбата против фалсификатите и пиратеријата, имплементацијата на стандардите на СЦО за поддршка на трговијата и јакнење на безбедноста и сигурноста, координираното управување со границите и развојот на едношалтерски систем при едно застанување и потребата од ангажирање на царински експерти во регионалните тренинг центри. На конференцијата беше дадена поддршка на развојот на управувањето со ризик наспроти 100% скенирање и на предлогот на царинската служба на Украина за формирање регионален тренинг центар на СЦО.

23. ВО СКОПЈЕ ОДРЖАН ВТОРИОТ СОСТАНОК НА РЕГИОНАЛНИТЕ ТРЕНИНГ ЦЕНТРИ (РТЦ) НА СЦО – ЕВРОПСКИ РЕГИОН

На 18 и 19 мај 2010 година во Регионалниот тренинг центар во Скопје се одржа вториот состанок на РТЦ на СЦО Европски регион, на кој покрај претставници на РТЦ–Скопје, учествуваа претставници на РТЦ од Унгарија, Русија, Украина и Азербејџан, како и претставници на Секретаријатот на СЦО и на Царинската управа на Луксембург, како тогашен претседавач на Европскиот регион. На состанокот беше донесен планот за обуки на ниво на РТЦ за периодот 2010 - 2011, насоки за формирање на нова платформа за учење во рамките на РТЦ, како и можностите за поголема употреба на модулите за електронско учење.

24. МЕЃУНАРОДНА БИЛАТЕРАЛНА СОРАБОТКАТА

Во март 2010 година Царинската управа на Република Македонија и Царинската и даночната управа на Холандија јавно го промовираа новиот договор за техничка соработка за периодот 2010 – 2014 година. Согласно договорот, Царинската и даночната управа на Холандија ќе и обезбеди екпертиза на Царинската управа на Република Македонија за натамошно зајакнување на капацитетите во областа на надзорот над трговски друштва, царинските постапки со економски ефект и овластен економски оператор, заштита на правата од интелектуална сопственост, царинска лабораторија, соработката со УЈП, унапредување на системот за управување со човечки ресурси, воведување систем на компетенции и менување на работната култура и јакнење на комуникациските и менаџерските способности.

На 19-ти ноември 2010 година во Скопје, Царинската управа оствари средба со делегација на царинската управава и Република Албанија, на ниво на директори, на која беа разгледани можностите за унапредување на меѓусебната соработка, со посебен акцент на воспоставувањето на електронска размена на податоци за транзит помеѓу двете царински служби.

На 29 јануари 2010 година на граничниот премин Ѓуешево се одржа состанок на делегации на Царинските управи на Република Македонија и на Република Бугарија. Цел на состанокот беше договарање на активности за унапредување на билатералната соработка за забрзување на протокот на стока и патници на граничните премини, за поефикасно спречување и откривање на недозволената трговија и прекуграничниот криминал, како и за унапредување на соработката во други области.

На 05.03.2010 година во Приштина беше одржан состанок на делегации на царинските управи на Република Македонија и на Република Косово, предводени од генералните директори, кој имаше за цел унапредување на взаемната соработка за прашања од областа на царинското работење, користење на граничниот премин „Глобочица" за промет со комерцијална стока. На 01.10.2010 година двете страни потпиша Договор за усогласен сет на податоци кои ќе се раменуваат електронски преку SEED, со чија имплементација се воведуваат повисоки стандарди за царинска контрола и забрзување и олеснување на протокот на стоки на граничните премини.

На 19.02.2010 година на граничниот премин Табановце се одржа заеднички состанок на Извршниот комитет на македонско-српскиот деловен совет на Стопанските комори, со претставници на Царинските управи, инспекциските органи и економските оператори

од Република Македонија и Република Србија. На состанокот беше истакната улогата на царинските органи во олеснувањето на взаемната трговија преку поедноставување на царинските формалности и воведувањето на електронско царинско работење.

За време на Годишното собрание на СЦО, одржано во јуни 2010 година, Царинската управа на Република Македонија потпиша Меморандум за соработка со СЦО и Царинската управа на Маурициус, според кој Царинската управа на Република Македонија ќе обезбедува стручна помош за воспоставување и развој на национален едношалтерски систем во Маурициус, што претставува афирмација на високите дострели на нашата држава во царинското работење. Меморандумот го потпишаа Генералниот секретар на СЦО и директорите на царинските управи на двете држави. За време на Годишното собрание на СЦО, Царинската управа на Република Македонија и Државниот царински комитет на Азербејџан потпишаа Договор за соработка на полето на професионално усовршување на царинските службеници, со кој се предвидува воспоставување на соработка на РТЦ на СЦО во Скопје и Баку и продлабочување на билатералната соработка помеѓу двете царински служби.

На 10.03. 2010 година Царинската управа и консултантската куќа Crown Agents склучија нов 12 - месечен некомерцијален договор за соработка. Овој договор ги покрива областите на натамошен развој на разузнавањето и анализата на ризикот, а обезбедува и правна рамка за учество на вработени од Царинската управа во проекти на оваа консултантска куќа во странство.

25. МЕЃУНАРОДНА МУЛТИЛАТЕРАЛНА СОРАБОТКА

На 19 и 20 јули 2010 година во Венеција се одржа Форум на царинските администрации од регионот на Западен Балкан и Турција . Форумот имаше за цел утврдување на најефикасните стратегии за засилена регионална соработка и соработка помеѓу Западен Балкан и Турција.

Во ноември 2010 година започна со реализација регионален проект за хармонизирана процена на административниот капацитет на царинските и даночните управи од земјите од Западен Балкан и Турција, во споредба со царинските упатства донесени од страна на Европската Комисија. Проектот е финансиран преку ИПА фондовите од ЕУ.

Во октомври 2010 година во Истанбул, во рамки на четвртиот Светски царински форум организиран од страна на СЦО, под име „Глобално поврзување помеѓу царината и приватниот сектор", на кој присуствуваа повеќе од 400 претставници на приватниот сектор, директори на царини и видни академици, Царинската управа на Република Македонија го презентираше стратешкиот приод во градењето на партнерство и соработка со бизнис заедницата преку работата на Советодавното тело.

Во ноември 2010 година, во рамки на Петтата конференција на Програмата на СЦО за партнерство во царинското академско истражување и развој на Светската царинска организација (PICARD – Partnership in Customs Academic Research and Development) во Абу Даби, Царинската управа на Република Македонија го презентираше концептот за јакнење на институционалниот капацитет на Царинската управа, базиран на 3 столба: воспоставување механизми за задржување на знаењето и зголемување на институционалната меморија, воспоставување механизми за интерна самоконтрола и воспоставување механизми за постојан развој.

26. СОРАБОТКА СО БИЗНИС ЗАЕДНИЦАТА

Царинската управа и во 2010 година продолжи да ја продлабочува соработката со бизнис заедница и да го негува партнерскиот однос. Покрај одржаните билатерални средби, конференции и презентации, главната форма на соработка се одвиваше преку работата на Советодавното тело, кое го сочинуваат 4 стопански комори, здружение на превозници, здружение на меѓународни шпедитери, асоцијација на македонски компании за меѓународен патен сообраќај и Царинската управа. Советодавното тело одржува најмалку еден состанок месечно, а во негова организација се одржани и повеќе конференции и обуки. Соработката во рамки на Советодавното тело резултираше со донесување на измени во регулативата и организацијата на работа на Царинската управа.

Во соработка со Советодавното тело, низ разни градови во Република Македонија беа организиран повеќе работилници со деловната заедница на актуелни теми од царинското работење. Истите беа масовно посетени од економските оператори, кои активно учествуваа на работилниците. Во соработка со Стопанкста комора на Македонија, Царинската управа организираше работилница со која беа опфатени темите: потекло на стоките во регионот на ЦЕФТА, презентација на модулите за царинско и деловно електронско учење (e- Learning), поедноставени постапки во

царинското работење и АТА карнет – улога, предности, одговорности и права. Работилниците беа организирани во Штип, Битола, Куманово, Струмица и Богданци. Во соработка со АМЕРИТ одржани се работилници во: Охрид, Штип, Куманово, Гевѓелија, Битола и Струмица. Теми на работилниците беа: апликација за електронско поднесување на барања за одобрување на постапки со економски ефект, апликација за електронско поднесување на разни барања преку надворешен портал во EDMS, поедноставени постапки и концептот Овластен економски оператор и споредба на постојните трошоци и економската оправданост на ТИР Карнетот при преминот на Албанија и Грција во правец на Италија.

По повод една година од работењето на Советодавното тело, во февруари 2010 година се одржа свечена седница со присуство на стопанственици и претставници на медиумите. На седницата беа презентирани постигнатите резултати од воспоставеното партнерство помеѓу царината и бизнис заедницата во насока на олеснување на трговијата и транспортот. Седницата беше збогатена со доделување на пофалници од СЦО по повод 26 Јануари меѓународниот ден на СЦО - на членови на Советодавното тело, за исклучителениот придонес во спроведувањето, подобрувањето и зајакнувањето на партнерството царинабизнис, согласно препораките на СЦО. Пофалниците, потпишани од Генералниот секретар на Светската царинска организација Г- дин Кунио Микурија – беа доделени на Стопанската комора на Република Македонија, Сојузот на стопански комори на Република Македонија, СИЗ „ Македонија сообраќај“ – АМЕРИТ, Асоцијацијата на независните синдикати на камионските транспортери МАКАМТРАНС, како и на шест цариници.

27. ДОНАТОРСКИ КООРДИНАТИВНИ СОСТАНОЦИ

Во јуни и декември 2010 година во просториите на Царинската управа се одржаа донаторски координативни состаноци во областа на царинското работење, како продолжение на воспоставена пракса на редовни средби со заинтересираните донатори, со цел странската помош да биде добро координирана и постојано да се надополнува, во интерес на Царинската управа и пошироката општествена заедница.

28. ЛЕТНИ ПРАКСИ ЗА СТУДЕНТИТЕ

Продолжува соработката на Царинската управа со образовните институции во Република Македонија преку организација и одржување на редовните летни пракси наменети за средношколци и студенти. Во 2010 година, на праксите организирани од Царинската управа учествуваа вкупно 55 студенти и ученици од: Факултетот за угостителство и туризам Охрид, Економски факултет при Универзитет Свети Кирил и Методиј од Скопје, Факултет за безбедност при Универзитет Свети Климент Охридски Битола – насока безбедност и финансиска контрола, Бизнис Академија Смилевски – Скопје и Средно електротехничко училиште на град Скопје„Михајло Пупин“. Праксите се изведуваа во организационите единици на Царинската управа – внатрешните царински испоставИ, граничните премини, како и централната управа. Студентите и учениците практично се запознаваа со царинското работење, потпомогнати од страна на искусните царински службеници.

Царинската управа и во 2010 година продолжи да практицира максимална транспарентност и отвореност со јавноста и медиумите, со непосредна комуникација, писмени одговори и информации, но пред сè преку перманентно збогатување на интернет страницата.

VI. ТРАНСПАРЕНТНОСТ

29. ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА

Во декември 2010 година е пуштена во употреба новата интернет страница на Царинска управа www.carina.mk и www.customs.gov.mk. Во 2010 година на интернет страница на Царинската управа се објавени 524 информации на македонски, англиски и албански јазик, додека на интранет порталот се објавени 275 информации.

Интересот за интернет страницата на Царинската управа интензивно расте. Во 2010 година интернет страницата е посетена 1,7 милиони пати, што е за 45% повеќе во однос на 2009 година и за 70% повеќе во однос на 2008 година. Во 2010 година интернет страницата на Царинската управа ја посетиле 169 илјади посетители, што е за 30% повеќе во однос на 2009 година и за 58% повеќе во однос на 2008 година. Најпосетени се табовите „Вести", „Пребарување низ царинска тарифа", „Најчесто поставувани прашања" и „Закони и прописи". Од страна на корисниците испратени се 1.233 прашања, жалби и сугестии (на македонска, албанска и англиска верзија на сајтот). Одговорено е на 648 прашања, а од нив 40 се објавени во делот за одговори на најчесто поставувани прашања.

Преку форумот „Најчесто поставувани прашања", на економските оператори им е овозможено да поставуваат прашања и да добиваат одговори во врска со царински дозволеното постапување или употреба на стоката. Во употреба е и „Инфо" електронската адреса преку која економските оператори можат да се обратат до Царинската управа за било кое отворено прашање од царинското работење.

Месец	**2008**		**2009**		**2010**	
	Посети	**Посетители**	**Посети**	**Посетители**	**Посети**	**Посетители**
I	95,627	9,593	120,304	13,586	142,460	14,212
II	77,334	8,794	93,727	10,629	171,106	16,487
III	80,131	9,070	97,973	10,686	205,353	20,407
IV	73,411	8,687	97,943	10,599	151,809	13,268
V	70,369	7,874	89,235	10,158	119,444	12,044
VI	64,750	7,030	93,944	10,651	115,066	11,032
VII	70,921	8,205	92,351	9,952	149,070	14,115
VIII	67,967	7,162	81,410	8,921	144,683	13,459
IX	83,118	9,091	97,337	10,668	141,143	13,164
X	99,368	10,210	100,526	10,292	140,736	14,252
XI	97,724	10,353	117,007	11,510	124,880	12,346
XII	105,181	10,797	110,873	11,393	125,383	14,017
Вкупно	**985,901**	**106,866**	**1,192,630**	**129,045**	**1,731,133**	**168,803**

30. ОТВОРЕНА ЦАРИНСКА ТЕЛЕФОНСКА ЛИНИЈА 197

На отворената царинска телефонска линија (197) во 2010 година се регистрирани 35.146 повици (56.963 повици во 2009) или во просек 96 дневно, од кои 142 повици се однесуваа на непрофесионално однесување на царинските службеници и истите се проследени до Секторот за професионална одговорност, а 173 повици се информации кои се проследени на обработка до други надлежни организациони единици на Царинската управа.

31. ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ

Во август 2010 година е донесено **Упатство за постапување по преставки и предлози во Царинската управа**, со кое се уредува постапувањето по преставки и предлози поднесени до Царинската управа, со цел заштита и остварување на правата и интересите на поднесувачите, јавните интереси утврдени со закон, или со цел поведување на друга иницијатива од јавен интерес. Во 2010 година се примени 3 претставки и предлози и на истите е соодветно постапено.

'10

ANNUAL REPORT

ON THE ACTIVITIES OF THE CUSTOMS ADMINISTRATION - 2010

REPUBLIC OF MACEDONIA
MINISTRY OF FINANCE
CUSTOMS ADMINISTRATION

CONTENT

INTRODUCTION 43

I. TRANSPORT AND TRADE FACILITATION 44

1. Accession to the Common Transit System and EU Membership 44
   - European Commission IPA Funds Support 44
   - Legislation 44
   - Interconnection and Interoperability with the EU Information Systems 45
2. Customs and Tax Facilitations 45
3. Simplifying and Speeding up Customs and Tax Procedures 46
   - Legal Framework 46
   - E-CUSTOMS 47
   - Internet Portal for Electronic Submission of Applications to the Customs Administration 47
4. Excises 49
5. Customs Authorisations and Licences 49
6. Workload 50

II. LAW ENFORCEMENT CONTROL 51

7. Further Strengthening of the Risk Analysis Capacity 51
8. Further Strengthening of the Capacities for Conducting Customs Control and Investigations 52
9. Customs Laboratory 53
10. Results from the Customs Supervision and Control 53
    - Prevented Attempts for Smuggling and Seized Goods 53
    - Prevented Illegal Trade with Narcotics and Psychotropic Substances 56
    - Illegal transfer of cash 56
    - Prevention of Illegal Emigration 56
    - Detection of an Increased Level of Ion Radiation 56
    - International Operations 57
11. Intellectual Property Rights Protection 57
    - Results 57
12. Controls and Investigations 58
    - Trade Companies Control 58
    - Verification of Customs Documents 59
    - Custom Offences 59
    - Criminal Offences 59
13. Collected Import Duties 60
    - Import Duties 60
    - Revenues Collected as VAT 60
    - Revenue Collected as Excises 61

III. HUMAN RESOURCES 62

14. Improvement of the Human Resources Management System 62
15. Training and Advancement of Expertise 62

Realization of the Customs Administration Training Program 2010 ... 62
European Commission Modules for Customs and Business Electronic Learning (e-learning) Introduced ... 63
Trainings through the European Commission TAIEX Program ... 63
16. Integrity and Fight against Corruption ... 64
System Support ... 64
Best Customs Office ... 64
Union Activities ... 64
Celebration of 18 Years of Existence, Sovereignty and Control over the Customs Territory of the Customs Administration of the Republic of Macedonia ... 64
17. Repression of the Abuse of Official Duty and the Conflict of Interests ... 65
Internal Inspections ... 65
Internal Investigations ... 65
Disciplinary Procedures ... 66
Criminal Charges ... 66
IV. ADMINISTRATIVE OPERATIONS AND LOGISTICS SUPPORT ... 67
18. Administrative Operations and Procedures ... 67
Introduced Electronic Document Management System – EDMS ... 67
Regulated Use of Stamps and Seals ... 67
Manner of Preparing Internal Acts Regulated ... 68
Manner of Charging Administrative Fees regulated ... 68
19. Safety and Protection ... 68
20. Increase of the Financial Resources Management Efficiency ... 68
Further Upgrading of the System for Control of Expenditures ... 69
Further Upgrading of the Control of Income System ... 69
Accounting Records ... 69
21. Improving the Efficiency in the Management of Non-financial Resources ... 69
Construction of the Blace Border Crossing (on the border Macedonia-Kosovo) ... 70
Cooperation Agreement Concluded between the Customs Administration and the Airport Operator TAV Macedonia ... 70
V. INTERNATIONAL AND INTERINSTITUTIONAL COOPERATION ... 71
22. Annual Conference of the European Region of the WCO held in Ohrid ... 71
23. The Second Meeting of the Regional Training Centres (RTC) of WCO – European Region held in Skopje ... 71
24. International Bilateral Cooperation ... 72
25. International Multilateral Cooperation ... 73
26. Cooperation with the Business Community ... 73
27. Donor Coordination Meetings ... 74
28. Summer Practice for Students ... 74
VI. TRANSPARENCY ... 75
29. Customs Administration Website ... 75
30. Customs Hotline - 197 ... 76
31. Complaints and Suggestions ... 76

INTRODUCTION

The Customs Administration of the Republic of Macedonia, like other customs administrations around the world, is responsible to protect the financial interests of the Republic of Macedonia, the safety, health and life of its citizens, to support the economical activities and to protect against unfair competition and at the same time, to contribute towards increasing the competitiveness level of Macedonian economy by means of modern working methods application, supported with easily accessible electronic customs environment.

Performing the tasks and duties related to border control and ensuring safety of the supply chain, the Customs Administration endeavours to apply the World Customs Organization Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade, as well as, the Customs Blueprints of the European Commission.

The Customs Administration executes its duties and working tasks in the Headquarters and five regional customs houses. There is a total of 1,144 employees working in the Customs Administration and the work is organized into 7 sectors (Control and Investigations Sector, Sector for Customs System, Sector for Professional Responsibility, Sector for Information and Communications Technologies, Sector for Human Resources Management, Sector for Accounting and Finances and Sector for Administrative and Technical Matters) and 4 independent Departments (Internal Audit Department, Misdemeanours Department, Department for Administrative Procedure and Legal Representation and Department for International Cooperation, Projects and Euro-integration). The regional customs houses have their centres in Skopje, Kumanovo, Stip, Gevgelija and Bitola. In the customs houses there are customs offices (19 border and 23 inland customs offices) and 5 offices for supervision of holders of authorisations (one in each customs house).

The Customs Administration as an administration of a candidate country for EU membership, has identical goals and values as the customs administrations in the EU member countries stemming from the Acquis Communautaire. The activities for increasing the administrative capacity for implementing customs legislation and preparing the country for the EU membership are a constant part of the Customs Administration work. In 2010, the Customs Administration worked intensely on adoption of the Acquis Communautaire to align the national legislation to the EU legislation and to build the capacities for efficient border control.

I. TRANSPORT AND TRADE FACILITATION AND ACCELERATION

The Customs Administration permanently works on preparation and implementation of systemic solutions for further transport and trade facilitation and acceleration. In 2010, the Customs Administration efforts were directed towards further alignment with the customs requirements for accession to the conventions for common transit and EU membership, current situation analysis and direct communication with the business community for determination of the possibilities for further simplification of import and export procedures, decrease of economic operators' costs, especially with the use of modern information technology tools.

1. ACCESSION TO THE COMMON TRANSIT SYSTEM AND EU MEMBERSHIP

Basic conditions that the Republic of Macedonia has to provide in order to start a procedure for accession to the common transit system and the EU membership are harmonization of the national legislation with the EU Common Transit Convention and interconnectivity with the EU customs information systems. In 2010 legislation harmonization continued, as well as preparation of information systems suitable for connection with the information systems of the European Commission and EU member states. The development of the Customs Declaration Processing System (CDPS) is financed from the national budget, while the technical support for software development for connecting the EU ICT customs systems and harmonizing the national legislation with the Common Transit Convention, are financed with resources from the IPA funds of the European Commission.

EUROPEAN COMMISSION IPA FUNDS SUPPORT

Within the projects financed by the IPA under the 2007 Program, during the 2010 three **sub-projects were executed. Within the sub-project for further harmonization of the national customs legislation with the EU legislation,** amendments to the Customs Law, the Customs Law Implementing Regulation and the Rulebook on the manner of filling-in the customs declaration and the list of codes were prepared, as well as internal guidelines for new more efficient customs procedures in accordance with the EU standards. Also, a functional specification was prepared for software development for excise movement control - EMCS[1]. Within the **sub-project for Technical Assistance for Improvement of the Customs IT systems** strategic ICT documents were prepared for interconnecting with the customs information systems of the EU member states and the European Commission, technical specifications for the basic software for connecting with the EU customs ICT systems and computer equipment was supplied, as well. Within the **sub-project for reinforcement of the border controls**, new, modern techniques for customs law enforcement were introduced (technology and tools like risk analysis), state border protection and movement of goods facilitation across the border crossings, modules/courses for customs and business e-learning, created by the European Commission, were developed and promoted, and also, in order to increase the integrity of customs officers, trainings for trainers were conducted. Drug detecting training is provided for the customs dogs, as well as technical equipment and vehicles for transport.

Through the provided resources within the IPA 2008 funds, in 2010 there was a procedure applied and a contract concluded for development of software for accession to the EU New Computerized Transit System - NCTS[2] and quality assurance.

In 2010, the European Commission adopted a decision that the managing responsibilities for the first component of the IPA program are transferred from the European Commission to the Republic of Macedonia. This decision confirms the readiness of the national structure (including the Customs Administration) for independent management with the EU funds from the IPA program for further development of administrative and operational capacities.

> In 2010, in collaboration with the Centre of European Perspectives in Slovenia and financially supported by the IPA 2007 Project for Further Harmonization of the National Customs Legislation to the EU Legislation, trainings on negotiation and representation of the position of the Republic of Macedonia in the negotiation process for the EU membership were organized for managerial customs officers.

LEGISLATION

With amendments and addendums to the Customs Tariff Law (Official Gazette of RM no. 35/10) **a legal framework for the establishment of the Integrated Customs Tariff - TARIM** (type of national TARIC used in the EU) has been created which integrates all tariff and non-tariff measures pursuant to current regulations in the Republic of Macedonia. **The Customs Administration was assigned administrator of TARIM.**

In April 2010, **amendments and addendums to the Customs Law** were adopted (Official Gazette of RM no. 48/10) and they introduced a legal framework for **obligatory electronic customs declaration and electronic submission of information for pre-arrival and pre-departure of goods** from and into the customs territory of the Republic of Macedonia as conditions for the function of the new CDPS and improvement of the risk analysis based customs control systems. This provided alignment with the EU Customs Law, the EU Council Regulation no. 2913/1992, as well as the amendments made by the Regulations 82/97, 955/1999, 2700/2000, 648/2005 and 1791/2006.

1 Excise Movement Control System
2 New Computerized Transit System

At the end of 2010, the Government of the Republic of Macedonia adopted a decision for alignment and modification of the Customs Tariff for 2011 (Official Gazette of RM no. 165/10), which means that, pursuant to the obligations undertaken from the Law on Ratification of the Protocol on the Accession of the Republic of Macedonia to the World Trade Organization and the changes in the EU Combined Nomenclature (published in the EU Official Gazette no. L 284 on 29th October, 2010), the Customs Tariff is aligned. There are reduced MFN customs rates on 27 tariff headings. Reduction of the customs rates were made in Chapters 34 and 39 of the Customs Tariff which incorporate: liquid soaps, detergents and several products made of plastic: tubes, foils, plastic floor coverings and different caps. The average customs rate of the abovementioned headings in 2010 is 10.92% and in 2011 is 8.38%. The total number of removed tariff code numbers is 256 and there are 123 introduced new tariff code numbers because of reduction in the trade volume. 22 national tariff code numbers are introduced because in the Combined Nomenclature products that belong to the same group are covered together, while in our customs tariff they have different customs rates and that is the reason why further classification was made at a national level (ninth and tenth number).

Among other things, the Customs Law amendments enabled joint clearance with the customs services of the neighbouring countries, the concept "person posing higher risk" was abolished and the provisions for single customs rate were transferred from the Customs Law to the Customs Tariff Law.

INTERCONNECTION AND INTEROPERABILITY WITH THE EU INFORMATION SYSTEMS

In 2010, the Customs Administration continued the development of the new CDPS which should replace the outdated ASYCUDA software, provide technical base for paperless environment in the customs operations, as well as compatibility for connection with the EU ICT systems.

In May 2010, DG-TAXUD realized the third IT monitoring mission in the Customs Administration. Basic goal of the Mission was familiarization with the progress of current and potential projects financed under the IPA program and review of the draft Strategy for ICT development of the Customs Administration and the Strategy for Interoperability with the EU Customs Systems. Regarding the specific activities, the Mission concluded a significant improvement of ICT management processes of the Customs Administration, while in terms of the implementation of the management of business processes, it was pointed out that the Customs Administration was a leader in the region.

In December 2010, the Government adopted:

- Customs Administration Information and Communication Technologies Strategy,
- Customs Administration Interoperability Implementation Strategy for accession to the EU,
- Strategy for implementation of the Common Transit System of the EU and,
- National Project Plan for implementation of the NCTS.

These strategies, prepared by the Customs Administration with the assistance of consultants funded under the IPA 2007 project, are mandatory documents that confirm and pave the commitment and dedication of the Government to meet the conditions for EU membership. These strategies were submitted to the European Commission (Directorate of Customs and Taxation and Directorate for Expansion), and at the beginning of 2011 they were presented to representatives of the European Commission in Brussels. According to the analyses, the Republic of Macedonia will be ready to start negotiations for accession to the conventions of common transit in the second half of 2012, and based on that, a procedure will be initiated for timely provision of funds and conditions for connection with the EU customs systems through the CCN/CSI node.

Within the IPA 2008 project, based on previously conducted proceeding, in late 2010 agreements were concluded for development of software for connecting to the NCTS and for quality control of the software. The implementation of the agreements began in February 2011.

If the Republic of Macedonia successfully and timely implements the strategies and the project plan for implementation of the NCTS, it can become a full member of the EU Common Transit Convention, and thereby ensure access to European information systems before becoming a full EU member

2. CUSTOMS AND TAX FACILITATIONS

Based on observations and analysis of the situation and possibilities, the Government of the Republic of Macedonia in 2010 continued with the adoption of measures to reduce the import related fees.

In January 2010, amendments to the Law on Administrative Fees were adopted (Official Gazette of RM no.6/2010), **which abolished the administrative fees for:**

- Submission of customs declarations,
- Applications for issuing a movement certificate EUR 1,
- For documents regulated by international or interstate agreements, adopted or ratified by the Republic of Macedonia, which are used instead of customs declaration, and
- Record of entry and exit of goods in or out of free zone or free warehouse.

The purpose of the abolition of these administrative fees is decreasing the costs of economic operators and reducing the administrative procedures, as well as alignment with the European standards.

In March 2010, **the Government of the Republic of Macedonia adopted a package of measures that significantly reduced the import fees for passenger cars.** Namely, with the amendments to the **Law on Customs Tariff** (Official Gazette of RM no. 35/10) **the customs rates for used passenger cars are at the same level (reduced) with the ones for new passenger cars. With the amendments to the Law on Excise** (Official Gazette of RM no. 34/10), the cylinder capacity (volume), as the basis for calculation of excise duties on motor vehicles, is replaced by the value of the vehicle, whereupon **for the passenger vehicles with customs values up to EUR 3,000, the excise duty is zero**. In March 2010, the Government of the Republic of Macedonia passed **amendments to the Customs Law** Implementing **Regulation** (Official Gazette of RM no. 38/10) whereby the **application of the rules for permitted cumulative six-month temporary import of vehicles with foreign license plates is postponed to 30th September, 2010**. Simultaneously, in order to facilitate import clearance and registration of vehicles with foreign license plates owned by citizens of the Republic of Macedonia, **the required technical standard that vehicles should meet - has been temporarily reduced to EURO 1. With the amendments to the Rulebook on single approval of vehicles and the Rulebook on the identification and assessment of the technical condition of vehicles** within the Law on Vehicles, the homologation attest is removed as a condition for import customs clearance of vehicles.

With the amendments to the Customs Tariff Law the customs duties in two tariff headings which include raw materials - ceramics products for technical purposes, have been abolished.

In March 2010, the Government of the Republic of Macedonia adopted **amendments to the Regulation on criteria and the manner of implementation of the exemption from payment of import duties, as well as value, quantity and type or purpose of the goods that can be released from payment of import duties** (Official Gazette of RM no. 28/10) thereby increasing **the value of items that domestic passengers import from abroad along with their personal baggage from 175 to 350 euros**, not being of commercial nature. The adopted amendments to this Regulation are in accordance with the EU Council Directive 74/2007.

In 2010, over 51 thousand used passenger motor vehicles were imported and customs cleared, compared to less than 3 thousand imported used passenger vehicles in 2009.

3. SIMPLIFYING AND SPEEDING UP CUSTOMS AND TAX PROCEDURES

Besides the customs and tax facilitation, in 2010, the Government of the Republic of Macedonia and the Customs Administration continued with the system reforms for speeding up and simplifying the import, export and transit procedures, not only with the interventions made within the regulations, but also with **simplifying the procedures and intensive introduction of information systems to support E-customs**.

LEGAL FRAMEWORK

In December 2010, **Amendments to the Customs Law** ("Official Gazette of the Republic of Macedonia" no. 158/10) were adopted for regulation of **the conditions and the procedure for issuing authorizations for representation before the customs authorities (to legal entities) and licences for representation before the customs authorities (to natural persons)**. The conditions for passing the professional exam for licensed representatives and the contents of the professional exam, regarding thematic areas, are prescribed, as well as the criteria for suspension of the authorization and the licence for representation before the customs authorities. The authorizations and the licence for representation before the customs authorities are issued by the Customs Administration, according to the prescribed criteria.

In 2010, **application of the legal opportunity for submitting oral customs declaration for commercial shipments of small value** was introduced. The oral declaration offers numerous advantages not only for the customs authorities, but also for the importers. The application of the oral declaration is especially practical in the Customs Offices involved in customs clearance of small consignments arriving by mail, plane or at the border crossing points. By using the oral declaration, the implementation of the customs procedure is significantly accelerated and the costs for the importers are reduced, for example, the customs agents charges, warehouse charges, transport fees, etc.

In 2010, **application of the simplified customs procedures and clearance of combined consignments** was introduced. This is utilised by logistic centres which have the authorizations from the Customs Administration for simplifications in transit (authorizations for authorized consignee and consignor). Applying the simplified procedures allows implementation of the customs procedure at the premises of the company, the clearance is available 24/7 and it does not depend on the working hours of the customs offices, no obligations for entering the customs terminal, and thus terminal fees are avoided and shipping charges are reduced.

As every year, **the Customs Administration prepared 2011 Customs Clearance Guide**. This Guide is free of charge and available on the Customs Administration website. It aims to simplify the customs procedure for the customs officers as well as for the other parties involved in the international trade. Besides the MFN tariff rates, it also includes the preferential duty rates according to the Free Trade Agreements, VAT, excise tax and prescribed non-tariff measures. At the same time, as a notification for fulfilling the obligations of the Republic of Macedonia in compliance with the Protocol on the Accession to the World Trade Organization, the Customs Administration prepared **Customs Tariff 2010 in English language** – which is distributed to the WTO by the Ministry of Economy. The Amendments to the Explanatory Notes to HS 2007 which were enacted in the first half of 2010 are translated in Macedonian language. These are also delivered electronically to WCO, in accordance with the Agreement on copyright for the translation, printing and distribution of WCO publications.

E-CUSTOMS

Electronic Application for Inward Processing Authorization Introduced

Inward processing is a significantly large economic activity in the Republic of Macedonia. Regarding its characteristics which often requires quick adjustments to the foreign partners' orders, the speed of the submission, processing and issuing these authorizations is very important. The Customs Administration annually issues hundreds of new and amendments of already issued authorizations for customs procedure regarding inward processing. In the beginning of 2010, the Customs Administration introduced **an On-line Application for Requiring Inward Processing Authorization**. This application, besides the hard-copy version, allows the economic operators to submit their requests using the Customs Administration website, which significantly reduces the time needed for administration and processing, and promotes transparency and traceability. However, hard copy is still obligatory until legal changes are made which will allow legitimacy of the electronic documentation. Currently, the application is being upgraded with a digital signature, electronic charge of the import procedure and introducing the opportunity for electronic application for and receipt of authorizations for other customs procedures with economic impact. In May, 2010, the Customs Administration put a **User Manual for the Web Application for Processing the Requests for Authorization of Inward Processing** which explains how to use the web application for submitting a request for authorization of inward processing, data entry in the request for authorization of inward processing and supporting documents from an external domain needed to apply for authorization and documents which are constantly being sent for monitoring and controlling the use of the authorization.

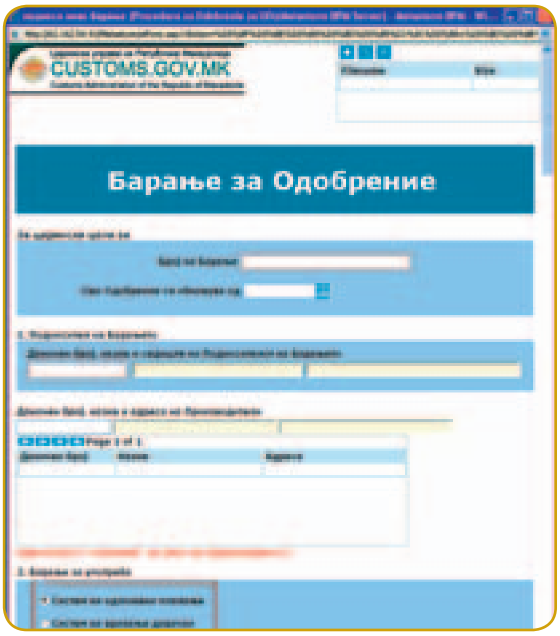

INTERNET PORTAL FOR ELECTRONIC SUBMISSION OF APPLICATIONS TO THE CUSTOMS ADMINISTRATION

Starting from 2010, the Customs Administration has enabled the companies and other users access to the EDMS internet portal for electronic submission of requests to the Customs Administration. In this way, the companies, besides the hard copy, are enabled to apply electronically from their offices to the competent customs authorities, which makes the whole procedure of authorizations issued by the Customs Administration more efficient. It is obligatory to submit the requests in hard copy until appropriate legal basis for submitting the documents electronically is enacted as well as the use of digital signature is enabled. The implementation of the electronic signature for electronic requests is ongoing.

Working with electronic applications is governed by several internal regulations of the Customs Administration:

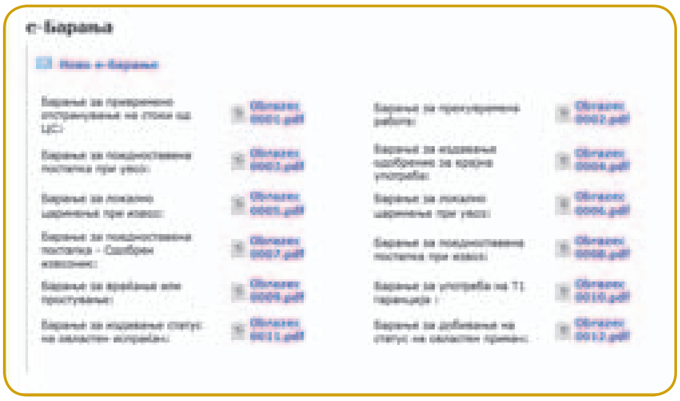

- In April 2010, a **User Manual for Electronic Submission of Applications to the Customs Administration** was passed, governing the manner in which legal and natural persons can submit multiple types of applications through the Internet portal of the Customs Administration, within (EDMS), as well as **a User Manual for Archive Processing of Electronic Applications** which regulates the processing of the requests received from parties through the external portal of the Customs Administration within the EDMS;
- In May 2010, **Rules and Conditions for Registering at the Portal for Electronic Communication with the Customs Administration** were passed, as well as the standard **Request for the Registration in the Portal for Electronic Communication with the Customs Administration**;
- In May 2010, a **User Manual for Submitting Documents to Users via the Internet Portal** was passed, as well as an **Administrator Manual for the Electronic Communication Portal**.

The Second Phase of the Development of the Electronic Single Window System for Issuing Import and Export Licenses and Tariff Quotas – EXIM

The second phase of development of the EXIM started in 2010 and included: integration and preparation for data exchange with the new CDPS, integration with the TRACES like system of the Veterinary Directorate, implementation of a module for transport licenses, providing insight into the registers and reports, and an alternative Fall back procedure.

As a result of the progress of the Republic of Macedonia in this area, the European Commission has included the Republic of Macedonia in the "Single Window" Working Group. The aim of this Working Group was to develop functional specification which will define the basic common EU standards in this field. In October 2010, the Customs Administration was the host of the fifth meeting of the Working Group where the significant progress of the Republic of Macedonia in this area was emphasised and EXIM was decided to be presented during the Workshop "Single Window- Window of opportunities" in Warsaw, held on 10th and 11th November, 2010, organised by the European Commission. In cooperation with the WCO, a Study was prepared which promotes the experience of the Republic of Macedonia in developing the Single Window concept. The Study will be published as a part of the Programme "Aid for Trade" of the World Trade Organization.

> EXIM was awarded the first prize for 2009 for a solution in the public sector in the field of information and communication technology by the Expert Commission of the Chamber of Commerce for Information and Communication Technologies - MASIT.

Name of the Licence	Issued licences	
	2009	2010
Permit for consignment of food, products and materials that come into contact with food to enter into the territory of RM.	14,037	23,972
Permit for clearance of general use products	3,883	6,891
Organoleptic examination and samples certificate	1,636	5,406
Decision on registration/rejection in the register of the Bureau of Metrology upon importation	1,752	1,939
Certificate of conformity of inspected single vehicle	2,202	478
Drugs import certificate	741	2,500
Veterinary entry document for products of animal origin	1,282	3,010
Certificate on import of medical aids	550	1,983
Hazardous materials transportation/transit permit	204	815
Hazardous and other types of chemicals import permits	223	712
Other licenses	2,122	4,375
Total	28,632	52,081

The use of EXIM has rapidly increased, and the number of 52,081 import licenses issued is 82% more than in 2009 when 26,632 import licenses were issued. In 2010, 5,198 tariff quotas requests were submitted through EXIM. At the end of 2010, EXIM registered 595 users from the private sector, mostly companies holders of authorizations for representation before the customs authorities, which perform activities in EXIM for thousands of clients.

4. EXCISES

From 1st January, 2010, the Customs Administration has undertaken the management and collection of all types of excise duties from the Public Revenue Office over the whole territory of the Republic of Macedonia. Besides administrating the excise documents, some analysis has been started for implementing new methods in laboratory research, mobile laboratories, control of the rate of yield for the production of excise goods, criteria for risk analysis of site and off-site supervision, new resources for preventive care of the collection of excise duties, as well as computerization of the processes.

Amending the Excise Law Implementing Rulebook («Official Gazette of RM» no.46/2010), passenger car excise declaration is altered, which enables a duty calculation according to the value of the car, instead of a calculation according to the engine volume.

In June 2010, **Amendments to the Excise Law Implementing Rulebook** («Official Gazette of R.M.no.85/10) were adopted, which provide:

- simplified procedure for administering the excise documents necessary for transportation of goods subject to excise duty in a procedure, where there are no conditions for incurrence of excise debt,
- paying the cost of printing, transportation, storage and issuing control stamps by submitting a declaration on planned quantities of control stamps instead when collecting them,
- issuing control stamps upon request of the holder of the excise authorization or the importer once a week instead of twice a month,
- introduction of new forms of control stamps for marking intermediate products, ethyl alcohol and control stamps forms for marking tobacco goods – made with cutting edge technology in order to prevent from possible frauds of the aforementioned.

More efficient control of mineral oils has been enabled by changing the means of marking them - **Amendments to the Excise Law Implementing Rulebook** («Official Gazette of R.M.no.156/2010).

In 2010, the Customs Administration prepared a Project (Project Fiche) for **Implementation of National Electronic Excise Movement Control System** that will be funded by IPA 2011. The project aims at making an Excise Movement and Control System, as well as developing and establishing connections with other systems compatible with the Excise Movement and Control System (EMCS) in the EU. With the introduction of this system, according to EU standards, full compatibility and interoperability will be enabled with the corresponding Customs ICT systems of the EU in this area.

In cooperation with the Customs and Tax Administration of the Kingdom of the Netherlands, in September 2010, the Customs Administration organized training for the implementation of the EU excise legislation, the collection of excise duties, the types of excise duties, comparative analysis of the Macedonian and the EU legislation and the types of procedures for its implementation. The training was conducted within the Programme of Technical Assistance between the Customs Administration of the Republic of Macedonia and Customs and Tax Administration of the Kingdom of the Netherlands.

5. CUSTOMS AUTHORISATIONS AND LICENCES

During 2010, the Customs Administration made decisions upon requests from the economic operators for acquiring licences and authorisations for representation in the customs procedures and for authorising specific customs procedures.

For the simplified customs procedures, the Customs Administration issued a total of 94 authorisations, thus exercising greater than a twofold increase of the use of the simplified customs procedures compared to 2009. A certain increase can also be noticed with the other active authorisations issued by the Customs Administration. **Thirteen new authorisations for the customs procedure – inward processing with a system of delayed payment** were issued, and certain amendments were made for 350 other authorisations. Two new authorisations for outward processing were issued, while for 6 authorisations the validity period was extended. **For the customs warehousing procedure 7 new authorisations were issued**, and amendments were made for the 39 previously issued authorisations. In addition to that, in 2010, two customs warehousing authorisations were abolished. During 2010, **the Customs Administration issued 21 authorisations for representation to legal entities and 133 licences for the representation to natural persons**. In that same year, one authorisation for representation in customs procedures was abolished. **56 new agreements for the utilization of the customs information system MAKCIS were also reached. In 2010, 19 authorisations for authorised exporters and 97 pieces of binding tariff information were issued.**

Type of authorisation	2010	2009
Customs representation - legal entities	310	290
Customs representation licences	883	750
Procedures with economic impact	553	533
Simplified customs procedures	181	87
Authorised Exporter	39	20

6. WORKLOAD

In 2010, the Customs Administration processed 994 thousand SADs which is 18.08% increase compared to 2009. In 2010, 418 thousand transit SADs were processed which is 15.55% increase compared to 2009; 207 thousand export SADs which is 8.00% more compared to 2009 and 368 thousand import SADs which is 27.97% more compared to 2009. What is characteristic for 2010 is the significant rise of the interest of the economic operators for the utilization of the simplified customs procedures, thus decreasing the amount of time and the expenses for the implementation of the customs procedures. Namely, **in 2010, 125 thousand SADs were processed under simplified customs procedure, which is 13.37% from the total of processed SADs, compared with the 9.53% in 2009**. From the total of processed import SADs in 2010, 14.89% were processed under the simplified customs procedure, compared to the 10.92% in 2009. From the total of processed export SADs in 2010, 33.67% SADs were processed under the simplified customs procedure, compared to the 25.44% in 2009. This means that the economic operators increasingly accept the customs procedures that are applied in the EU thus decreasing the time of waiting and the expenses for export from the Republic of Macedonia.

Customs declarations	2009	2010	%
Transit	362,117	418,421	15,55
Import	287,607	368,063	27.97
Regular procedure	256,187	313,259	22.28
Simplified procedure	31,420	54,804	74.42
Export	191,697	207,028	8.00
Regular procedure	142,929	137,329	-3.92
Simplified procedure	48,768	69,699	42.92
Total	**841,421**	**993,512**	**18,08**

In 2010, the Republic of Macedonia's borders were crossed by 867 thousand freight motor vehicles, 3,051 thousand passenger motor vehicles (122 thousand buses and 2,929 thousand passenger cars), 245 thousand railway wagons and 11,540 aircrafts.

II. LAW ENFORCEMENT CONTROL

The primary task of the Customs Administration is law enforcement customs controls from the aspect of collection of the budget revenue, prevention of illegal trafficking and unfair competition, prevention of trafficking in prohibited goods, prevention of terrorism financing, protection of the life and health of the society, and protection of the environment. In 2010, the Customs Administration continued enhancing its capacities for execution of the aforementioned obligations, and achieved significant results.

7. FURTHER STRENGTHENING OF THE RISK ANALYSIS CAPACITY

Faced with continually rapid increase of the international trade and the number of transactions, the risk analysis based customs control represents an essential tool for selection of the targets that are to be controlled. The risk analysis provides a rational and effective utilization of the resources while conducting customs control, and at the same time, it does not inflict any burden or inhibits the legal business supply chain. The Customs Administration already has a developed system and exercises customs control based on risk analysis, and during 2010, great efforts were made towards the improvement of the existing capacities in this area, as it is explained below.

In order to manage the risks while exercising its authority in more effective manner, towards the end of 2010, the Customs Administration drafted **Risk Management Strategy 2011-2014**. The Strategy ensures improvement of the effectiveness and efficiency of the service in its entirety and represents a systematic identification and application of all required measures for risk limitation.

In order to provide implementation of the Risk Management Strategy, as well as supervision of the operative implementation of the risk management within the Customs Administration, towards the end of 2010, a decision was made for defining the responsibility and to form a special **Risk Management Committee**, its manner of operation, as well as the rights and obligations of the coordinator and the members, the manner of operation and the manner of executing professional and administrative matters related to the work of the Committee – to be regulated by the **Rules of Procedure of the Risk Management Committee**.

In October 2010, the Customs Administration adopted the **Manual for the Management of the South-East European Messaging System – SEMS**, which regulates the manner of operation and the standard procedures of operation with the application. SEMS is used for exchange of information on passengers, goods and vehicles/vessels/aircrafts in terrestrial/river and air traffic prior to their arrival, as well as for collecting and analysis of intelligence information and risk analysis.

In order to provide a systematic and unified approach in the risk management at the border customs offices, an adequate risk management evaluation, as well as application of controls based on risk analysis, in October, 2010, **an Electronic system for risk management on the border posts was introduced, covering the non-commercial (passenger) traffic. In November, 2010, amendments were made to the Guidelines for Execution of Selectivity Controls in the Customs Operations and the User's Manual for Operation with the Risk Management Module at the Border Customs Posts**. The system provides a systematic entry of data from the results of conducted customs controls, data analysis and elaboration of risk profiles.

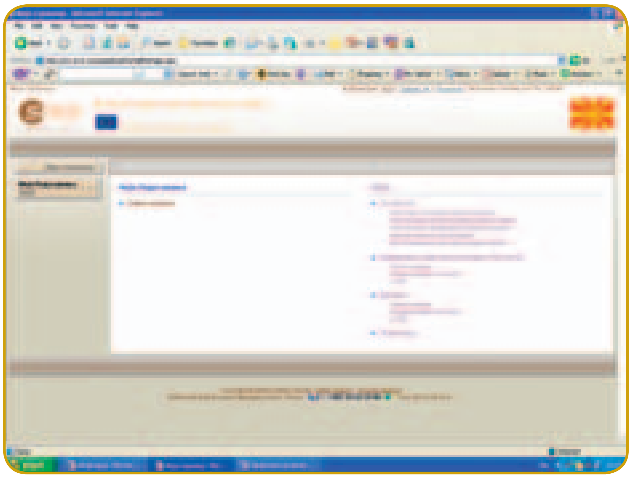

The realization of the second phase of the project 'System for Electronic Exchange of Data (SEED) in the Western Balkans' financed by the EU started in November 2010. SEED is meant to provide an electronic exchange of data and discharging of the transit between the Western Balkans, which will ensure a greater degree of customs control and a decrease in the customs crime and corruption, as well as an elimination of the present manual discharging of transit. For an operative application of the existing version of the application, in October 2010, **a Manual on Operation with SEED** was adopted, as well as **Guidelines for Operation with the Application for System Electronic Exchange of Data – SEED** which will help regulate the manner of operation and the standard procedures in data exchange. The Guidelines were submitted to the customs services of the neighbouring countries, so they could be informed and implement them in practice. In September and December 2010, the Customs Administration of the

Republic of Macedonia along with the Customs Administration of Albania, Kosovo and Serbia signed bilateral **Protocols for Electronic Exchange of Customs Data through SEED**.

In 2010, the project Risk Assessment for the Customs in Western Balkans – **RACWeB**, developed in collaboration with and financed by the EU, was completed. The purpose of this system is to improve the effectiveness and transparency of the Western Balkan countries in the risk assessment through provision of support with the identification of the risks and implementation of techniques for database search, both at national and regional level. A preparation of internal acts for implementing this software at national level is underway.

In collaboration with the government of the United States, the installation of an electronic system for licensing, recordkeeping and risk analysis of dual use goods, so called **TRACKER**, is in the final phase. The data in this system should be updated primarily by the Ministry of Defence and the Ministry of Economy. An Implementing Regulation for operation with the system that should be adopted by the Government of the Republic of Macedonia is also underway.

In 2010, the Government of the Republic of Macedonia adopted a Report for establishment of a **Single Integrated Electronic System for Risk Management – RAS**, that will include all the institutions that execute inspection supervision on the import and transit of goods. RAS will enable an electronic processing of the criteria for a simultaneous risk analysis of all the inspection authorities during the first entry of data for import and transit of goods in the electronic Customs declarations processing system. At the same time RAS will speed up the procedure for implementation of the required formalities at the border posts and will create an environment for execution of the so called "One Stop Shop" single-point control by all the institutions conducting inspection supervision. The exchange of the required information between the authorities in the right moment will enable greater efficiency in selecting the right targets. A definition of the operating processes of the inspection authorities linked to the risk analysis and a preparation of a functional specification are under way.

For a more efficient coordination of supervision of the market and a facilitated exchange of data and information, the Government of the Republic of Macedonia in 2010 formed a **Coordinative body for market supervision** that consists of members of the inspection supervision authorities and the Customs Administration.

8. FURTHER STRENGTHENING OF THE CAPACITIES FOR CONDUCTING CUSTOMS CONTROL AND INVESTIGATIONS

In August 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines on Subsequent Verification of Documents for Determination of the Customs Value**, regulating the manner and procedure of subsequent verification of documents that are relevant for determination of the customs value of goods as well as the obligations of the competent organizational units for keeping records and submitting information on the companies for which there is an ongoing procedure for subsequent verification of documents for determination of customs value. Simultaneously, **the Guidelines for Acting upon Discovery of Double Invoices** was prepared to regulate the manner of acting upon discovery of double invoices during control of goods, postal parcels and freight motor vehicles.

In January 2010, the **Customs Administration published the Customs Valuation Compendium and the Explanatory Notes to the 2007 Harmonised System of the World Customs Organization in Macedonian language**. These publications contain essential information and practical examples of setting the customs value and a practical application of the Harmonized System, thus representing useful tools for facilitation of the everyday operations of the customs officers and an appropriate application of the laws.

The Customs Valuation Compendium contains the entire text of the Agreement on Implementation of Article VII of the 1994 General Agreement on Tariffs and Trade, essential information and practical examples for determination of the customs value.	The Explanatory Notes to the 2007 Harmonised System, in 5 books, contain the official texts of the fourth, latest edition of the 2007 Explanatory Notes on the Convention on the Harmonized Commodity Description and Coding System of the World Customs Organisation.

In order to regulate the manner of processing the newly introduced categories of phone calls in accordance to the new **electronic diary for daily activities of the CCD**, in August 2010 the Customs Administration adopted new **Guidelines of the work of the Coordination and Communication Department**. The new Guidelines of the work of the CCD is completely in accordance with the Law on Protection of Personal Data, confirmed with **new Guidelines for the Video Surveillance System (CCTV)**, adopted in March 2010.

The independent acting of the mobile teams as a support to the other organizational units of the Customs Administration is regulated with the **Guidelines on the working activities of the Service of Mobile Teams**, adopted in November 2010. In June, a new **Programme on mobile x-ray system's radiation security** was adopted establishing a radiation protection system, in other words, implementation of standards for protection of persons from the harmful effects of the ion radiation, without the needless restriction of its socially useful attributions, as well as and for providing an increased level of culture in utilizing ion radiation for generally useful purposes.

The division of tasks, manner of establishment, the usage of and keeping the mobile x-ray devices for personal baggage control is regulated with the **Guidelines for Passenger Personal Baggage Scanning with a Mobile X-ray Device**, adopted in November 2010, and a **Manual for Operation of a Mobile X-ray Device**, that represents an informative means to all the system-operators of the LS207 Autovan system, thus enabling its proper, safe and efficient use. The capacity of the mobile customs teams for discovery of narcotic goods has additional 7 new specially equipped vehicles for transport of customs canines, provided under the project "Technical Assistance for Reinforcement of Border Controls" within the IPA 2007 Projects.

Within the same projects 6 highly sophisticated electronic detectors for narcotics and explosives have also been provided.

9. CUSTOMS LABORATORY

In accordance with the requirements of the ISO 17025 standard the Customs Laboratory is dedicated to preparation and introduction of new methods for analysis of samples and classification of goods according to the Customs Tariff. In 2010, methods were introduced for analysis of oil derivatives and paint in mineral oils for the households with liquid chromatography, a UV-spectrometer method for determination of the stain and marker in a fuel, a method for analyzing iodates in salt and a method for salt content in meat and meat products.

During 2010, in the Customs Laboratory 247 samples were analysed, the greatest part being oil derivatives and milk substitutes or imitation of dairy products. Based on the analysis of the samples collected from the tanks of vehicles, it was established that a marker is present in the fuel, which indicated that motor vehicles use an extra light household fuel, an attempt to evade the higher excise duty.

10. RESULTS FROM THE CUSTOMS SUPERVISION AND CONTROL

PREVENTED ATTEMPTS FOR SMUGGLING AND SEIZED GOODS

In 2010, the Operational Matters Department performed detailed controls of 3,000 freight motor vehicles, 2,000 buses, 1,700 passenger motor vehicles, 31 trains and 43 natural persons without motor vehicles. These controls, together with those carried out at the border and inland Customs Offices due to established attempts for illicit import or transit **significant quantities of miscellaneous goods were temporarily seized**, including:

Textile products and footwear: 53 thousand pieces

Medicaments and medical products: 382 thousand pieces

Automobile and other equipment: 8 thousand pieces

Cosmetic products: 13 thousand pieces

Cigarettes and accesories: 353 thousand pieces

Aluminium profiles: 18 thousand pieces

Food and beverages: 32 thousand kilograms

Household equipment: 19 thousand pieces

Fresh flowers and bedding plants: 5 thousand pieces

Audio and video equipment and telephones: 11 thousand pieces

Gold and jewellery: 3.4 kilograms

Costume jewellery: 17 thousand pieces

Marked (red) oil and petroleum: 2.5 thousand kilograms

Various materials: 70 thousand pieces

Office and school equipment: 10 thousand pieces

Liquid oxygen: 1.5 kilograms

As a result of systematic measures for the reinforcement of customs control and repression of malpractice, according to the estimates of producers and importers of tobacco products, the **share of cigarettes which duties have not been paid for has shown a permanent significant trend of decrease in the total consumption of cigarettes in the Republic of Macedonia of about 25% in the beginning of 2006 and about 6% at the end of 2010**.

PREVENTED ILLEGAL TRADE WITH NARCOTICS AND PSYCHOTROPIC SUBSTANCES

During 2010, the Customs Administration continued improving its capacities and collaborating with domestic and foreign institutions, MIA above all, for the sole purpose of preventing the illegal trade with narcotics and psychotropic substances. This resulted in discovering and seizure of goods, out of which the following are among the most important.

At the Tabanovce Border Crossing, in a passenger vehicle with Macedonian license plates, enlisted for leaving the Macedonian territory, two kilograms of heroin were found under the upholstery of the roof. At the border crossing in Delchevo, in a passenger vehicle with Macedonian license plates, enlisted for entering Macedonian territory, two kilograms of heroin were found under the back bumper in a purposely designed bunker. At the Deve Bair Border Crossing, in a bus with Turkish license plates, enlisted for leaving the Macedonian territory, 64 tablets of ecstasy were found on the floor between the back seats. At the Blace Border Crossing, while searching the interior of the bus, two packages of heroin weighing about 1,015 grams were found and seized.

ILLEGAL TRANSFER OF CASH

In 2010, the Customs-Administration detected several attempts for illegal transfer of unreported foreign currencies in and out of the country over the legally allowed limit and seized various foreign currencies, including 115 thousand Euros and 156 thousand Swiss Francs.

PREVENTION OF ILLEGAL EMIGRATION

During 2010, the Customs Administration using a mobile scanner detected three people, migrants without identity documents on two occasions, in July and August.

At the Bogorodica Border Crossing, between the parked cargo vehicles at the terminal, one person was found: an immigrant without identity documents. At the Blace Border Crossing, two immigrants without identity documents were detected while exiting the Republic of Macedonia in a cargo vehicle with Macedonian license plates.

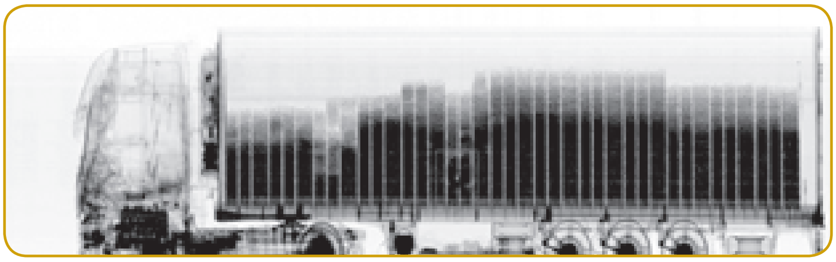

DETECTION OF AN INCREASED LEVEL OF ION RADIATION

In 4 cases in 2010, the Customs Administration detected an increased level of ion radiation. In collaboration with the Directorate for Radiation Safety, the exact level and sources of radiation were determined and measures were undertaken to eliminate the harmful consequences.

INTERNATIONAL OPERATIONS

In 2010, the Customs Administration participated in, coordinated and organized eight international operations at national level: AUNT for monitoring smaller amounts of cigarettes, from 2,000 to 100,000 pieces, from East and South Europe; SHADOW IV focused on the legal and illegal trade with cigarettes and raw tobacco throughout the South-eastern European states; MOUSETRAP, focused on controlling the postal packages from internet sales; MERCURY II, focused on controlling the postal packages of pharmaceutical products ordered through the Internet, and GLOBAL SHIELD, focused on information exchange between states participating in legal import, export, transit and trade with chemicals of high risk. The cooperation with RILO within the World Customs Organization (WCO) has been intensified by entering data in the CEN database. The cooperation also continued with ZKA Balkan Info for exchange of data on seizures, as well as data on potential drug smuggling.

11. INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS PROTECTION

At the end of 2010, the Customs Administration prepared a **Strategy for Intellectual Property Rights Protection 2011–2013**. The purpose of this strategy is to enhance the organizational structure and technical equipment of the Customs Administration, continuous training of the customs officers, to raise the awareness of the negative consequences of counterfeited goods and to protect the competitiveness of domestic and foreign producers of goods with protected trademarks. At the end of 2010, 223 requests **for customs protective measures of trademarks and their intellectual property rights** were registered at the Customs Administration.

RESULTS

The Customs Administration intervened in 131 cases, in 2010, on grounds of reasonable doubts related to import, export, transit and customs warehousing of goods violating intellectual property (compared to 130 similar cases in 2009). As a result of the undertaken actions 372,225 pieces and 400 metres of goods were temporarily seized on grounds of reasonable doubts related to violating intellectual property rights, the most distinctive were the following goods:

Blank CDs: 55.1 thousand pieces

Textile products: 24.5 thousand pieces

Labels: 50 thousand pieces and 400 metres

Sports shoes: 18 thousand pairs

Sunglasses and leather accessories: 13.3 thousand pieces

Automobile spare parts: 9.3 pieces

Cosmetics and perfumes: 7 thousand pieces

Mobile and home phones and accessories: 2.4 pieces

Audio/Video players and accessories: 2.6 thousand pieces

Other goods: 220 thousand pieces

Pursuant the provisions of the Law on Customs Measures for IPR Protection, and following the completion of the procedures for determination of the authenticity of the goods, i.e. confirmation of their counterfeit character and violation of IPR, the Customs Administration assisted the holders of brands in **destruction of 56 thousand pieces of counterfeit goods**.

12. CONTROLS AND INVESTIGATIONS

TRADE COMPANIES CONTROL

Accounting and financial documentation control is a more significant part of the overall control functions of the Customs Administration. This kind of controls, in 2010, detected a large number of irregularities from a customs point of view. In 2010, there were 147 controls of trade companies and 321 controls of companies-holders of authorizations for inward processing and customs warehousing. On the bases of these controls, 562 decrees for additional payment of 29,373 million denars for customs and excise duty were issued. In 2010, there were 68 external controls of holders of excise permits

and requests for excise duty drawback. On grounds of these controls, the Customs Administration imposed additional payment of over three million denars tax debt and revoked three excise authorisations.

On the risk-analysis system based controls in 2010, additional 21.4 million Euros were calculated and collected, compared to 2009 when this additional amount was about 11 million Euros.

VERIFICATION OF CUSTOMS DOCUMENTS

98 requests for verification of customs value were sent to the customs administrations of foreign countries (395 in 2009), as well as 443 requests for verification of proofs of origin (203 in 2009). In 2010, a total of 417 decrees for subsequent payment of customs debt on the bases of invoice controls were issued and an additional debt of 2.4 million Euros was calculated. On the bases of the controls of the proof of origin, 158 decrees were issued and an additional debt of about 252 thousand Euros was calculated.

CUSTOM OFFENCES

In 2010, **1,184 requests for initiation of offence procedures were submitted** to the Commission on Customs Offence Procedures and Sanctions within the Customs Administration **(1,499 in 2009)** from which: 1,114 requests were submitted by the organizational units of the Customs Administration, 50 requests by MIA, 13 requests were sent to the primary courts and seven requests were sent to the State Market Inspectorate. The Commission solved 1,342 cases in 2010, for which **a total amount of 1.2 million Euros was paid for fines**.

Since the beginning of 2010, the Customs Administration has been in charge of making decisions on offences provided for in the Excise law. On 31st December, 2010, **22 cases for initiation of excise offence procedures were received** out of which there were 14 requests submitted by the State Market Inspectorate, 7 requests submitted by the Customs Administration and one request submitted by the MIA.

In 2010, in a procedure for settlement and mediation, 2,410 mandatory fines were charged with a total amount of 18,628 million denars, compared to 2,862 mandatory fines with a total amount of 29,024 million denars in 2009.

CRIMINAL OFFENCES

On the basis of investigations carried out, in 2010 the Customs Administration pressed criminal charges against 67 legal entities and 128 individuals (123 criminal charges were brought in 2009 against 49 legal entities and 147 individuals). Most of the criminal charges were brought on grounds of suspected criminal acts: fraud, smuggling and illegal trafficking of narcotic goods.

Criminal offence	**2009**	**2010**
Stealing		1
Smuggling	26	16
Unauthorized arms production, possession and trade	2	
Illegal production and trafficking of narcotic goods	4	8
Trade with excise goods without banderolas	28	
Transport of excise goods from the excise warehouse	5	2
Counterfeiting and use of documents	4	2
Customs fraud	44	62
Illegal trade	1	
Production and circulation of harmful medications	3	3
Counterfeiting value marks	2	4
Smuggling migrants	2	
Taking out and exporting temporarily protected goods to foreign countries or	1	
Unauthorized production and trade with generally dangerous matters	1	4
Concealing goods subject to smuggling and customs fraud		3
Total	**123**	**105**

13. COLLECTED IMPORT DUTIES

In 2010, the Customs Administration collected a total amount of 41 billion denars as budget revenues, which is 5% more compared to 2009.

IMPORT DUTIES

Of the total amount of revenues collected, in 2010, 4,760 million denars were collected for **customs and other customs duties**, which is 12% less compared to the same period in 2009. In comparison to the anticipated revenues for the period from January to December 2010, which was estimated to 5,709 million denars, only 83% was realized.

Heading	2009	2010	Difference
Meat and other edible meat products	774	687	-87
Sugar and sugar products	218	30	-188
Articles of apparel and clothing accessories except for knitted and crochet products	205	132	-74
Iron or steal products	136	94	-42
Vehicles, except railway or tram vehicles	558	741	183
Airplanes, spacecrafts and spare parts	228	0	-228
Other	3,290	3,076	214
Total	**5,410**	**4,760**	**-649**

The decrease in the collection of customs duties in 2010 is mainly due to the decreased volume of import. The greatest decrease in the collection of customs duties occurs in the Customs Tariff's Chapter 88 (Aircrafts, spacecrafts and their spare parts).It is due to the import of helicopters with high value in 2009 that considerably influenced the collection of customs duties in 2009. In addition, second reason for the decrease in the collection of customs duties is significantly influenced by the import of sugar in 2010 with preferential origin from Serbia. Due to the zero customs rates, there is a considerable decrease in the collection of customs duties for this product in 2010, compared to 2009 when sugar was imported without preferential origins and with customs rates of 30%.

The decrease in the collection of customs duties in 2010 is also due to the collection of customs duties for goods listed in Chapter 2 of the Customs Tariff, i.e. meat and edible meat products. The decrease is a result of the reduced scales of import, particularly of frozen beef, pork and edible products. There is a large decrease in the collection of customs duties in 2010 compared to 2009 concerning apparel. Although there is an increased volume of import, both by quantity and value, there is a decrease in the duties because of the lowering of the customs rates for these products from 25% to 17.5%, and the decrease of the preferential rates. There is a major decrease in the collection of customs duties for plastic masses in 2010 compared to 2009. It is a consequence to the lower tariff rates for plastic floor coverings, adhesive panels and cellulose foils whose tariff rates decreased from 13.6% to 11.3%, as well as the lower tariff rates for plastic lids, which decreased from 11.4% to 9.7%. There is also a decrease of the preferential rates for some of these goods in the EU, which have been decreased for 50%. There is a decrease in the revenue from the customs duties levied on the products listed in Chapter 34, i.e. soaps, organic surface-active agents, laundry agents, lubricants, artificial waxes, prepared waxes, varnishes. The duties decrease is a result of the lower basic customs rate for soaps and laundry agents, as well as the lower preferential rates from the EU as the largest exporter of these products.

There is a significant increase in the collection of customs duties in 2010 compared to 2009 for tobacco and tobacco products due to the increased volume of import of products under the Customs Tariff's Chapter 24., 3,669 tons of these products were imported in 2009 against the 5,294 tons imported in 2010. The increase in the volume of import is largest for raw tobacco (types Prilep and Jaka) and for other non-oriental air-cured tobaccos, as well as for cigarettes.

REVENUES COLLECTED AS VAT

The revenues collected as VAT in 2010 amounts to 34,814 million denars, which is 7% more compared to 2009 when 32,511 million denars were collected. In comparison to the anticipated income of 31,349 million denars for 2010, the collected income was 11% higher.

Collection of VAT is mostly increased for ores, mineral fuels, oil and oil derivates, iron, steel and motor vehicles because of the increased import of motor vehicles, iron and steel in 2010 compared to 2009. There is also a high increase of VAT collection for ores although the volume of import of nickel ores and concentrates is considerably decreased. The VAT collection in 2010 is higher compared to 2009 due to the higher market price of nickel. Under this chapter, there was an increase in iron ores and concentrates, both in volume and value compared to 2009. There is a large increase of VAT collection for oil and oil derivates and although the volume of import is lower, the higher market price of these products leads to an increase in VAT collection of import duties compared to 2009. In 2009, the average price of crude oil was 62.28 USD per barrel, while in 2010, the average price was 79.68 USD per barrel. There is an increase in VAT collection in the Customs Tariff's Chapter 52 (cotton and cotton products) in which the import volume of cotton yarns and cloths has increased. The increase of collection is also due to the higher market price of cotton. There is also an increase in the Customs Tariff's Chapter 24 (tobacco and tobacco products) with an increased import volume compared to 2009. In the Customs Tariff's Chapter 17 (sugar and sugar products), there is a noticeable increase of VAT collection because of the increased volume of import of sugar and sugar products, which is mostly due to the higher market price of sugar as a basic ingredient for production of confectionary products. The largest decrease in VAT collection is in the Customs Tariff's Chapter 88

(Aircrafts, spacecrafts and their spare parts) due to the import of helicopters of high value that considerably influenced the collection of customs duties in 2009. The import decreased for 93% in 2010. Also, there is a significant decrease of collection of VAT upon importation for electric appliances, nuclear reactors end iron and steel products due to the decreased volume of import of these products.

REVENUE COLLECTED AS EXCISES

The total amount of excise revenue in 2010 is 14,670 million denars, while in 2009 it was **14,730** million denars. There is a decrease of **0.4%**. The revenue from **excise duties upon importation** in 2010 amounts to **934** million denars, which is an increase of **5%** compared to 2009. In comparison with the anticipated income of 1,098 million denars for 2010, only 85% was collected. The income collected from **excises in internal trade** in 2010 is **13,735** million denars, which is an increase of **0.79%** compared to **13,844** million denars collected in 2009. However, there is an increase or decrease of the collected excises for 2010 compared to 2009, depending on the kind of the excise goods. The total revenue from excises on alcohol, alcohol beverages and beer in 2010 is 1,092 million denars, while in 2009 it was 1,164 million denars, which is a decrease of 6.24%. There is a noticeable decrease of excises for alcohol and alcohol beverages from the **domestic production**. The amount of excises collected for 864 thousand litres in 2010 is decreased for 7.27% compared to the excises collected for 932 thousand litres in 2009. Also, in 2010, the number of issued banderolas has decreased for 60,600 pieces compared to 2009. In 2010, 1,189,200 banderolas were issued and charged, which is a decrease of 4.85% compared to the 1,249,800 banderolas issued and charged in 2009. For the **imported** alcohol beverages, an excise for 1,555,596 litres of alcohol and alcohol beverages was collected, which is a decrease of 11,366 litres or 0.73% compared to the excises collected for 1,566,962 litres in 2009. The number of issued banderolas for imported alcohol beverages in 2010 is 2,228,600, which is an increase of 2.41% compared to the 2,176,200 banderolas issued in 2009. Excises collected from imported **beer** in 2010 are 68.86 million denars, which is a slight increase of 1.9% compared to 67.58 million denars collected in 2009.

The revenue from excises on tobacco and tobacco products in 2010 is 4,454 million denars, which is a decrease of 3.64% compared to 4,622 million denars in 2009. Tobacco and tobacco products notice a decrease in the **national production** of tobacco goods in 2010 compared to 2009. In 2010, excises for 178,950,000 banderolas were issued and charged, which is a decrease of 3.89% compared to the 186,200,000 banderolas issued and charged in 2009. In contrast to the tobacco goods from the national production, there is an increase of the volume of **imported** tobacco goods. In 2010, 41,000,000 banderolas were issued, which is an increase of 3.14% compared to the 39,750,000 banderolas issued in 2009.

The revenue from excises on mineral oils and excise products in 2010 is 8,705 million denars, which is an increase of 3.64% compared to 8,404 million denars in 2009. The revenue from excises collected on imports in 2010 is 60% higher compared to 2009.

The income from excises on passenger vehicles in 2010 is 419 million denars, which is a decrease of 22.33% compared to 540 million denars in 2009.

The total income from other **fees** at import and export in 2010 is 761 million denars, which is an increase of 200% compared to 381 million denars in 2009. The largest increase was for imported used vehicles and imported oil derivates. Fees collected for import of tobacco goods in 2010 amount to 370 million denars, which is an increase of 14% compared to 325 million denars in 2009.

Considering the collection of fees paid for import of mineral oils and oil derivates, in 2010, 141 million denars were collected, which is an increase of over 400% compared to 2009. This increase is due to the implementation of legal provisions on the additional fees for compulsory oil reserves brought into effect in 2009 which the Customs Administration is obligated to enforce, i.e. charge within the import customs procedure.

In contrast to the decrease of excises, the fees paid on the import of used vehicles is considerably higher. 246 million denars were collected in 2010, which is an increase of over 1,000% compared to the 22 million denars collected in 2009. This increase is due to the significant import of used vehicles (over 52,000 in 2010) for which the payment of import fees is obligatory.

III. HUMAN RESOURCES

The capacity of human resources and the system for permanent professional advancement and the integrity of the employees are the most important factors which enable regular achievement of the set aims and tasks of the Customs Administration They are also a prerequisite for a permanent development of the customs service. The Customs Administration continuously works to improve the working conditions, to promote knowledge and professional qualifications of its employees and especially to improve its capacity to manage human resources. In 2010, 42 employees terminated their labour relations with the Customs Administration on various grounds and 46 people were employed. Considering that, the number of employees at the end of 2010 was 1,144. In 2010, the Customs Administration continued its efforts for improvement of the systematic solutions in this area. The most important ones are given below.

14. IMPROVEMENT OF THE HUMAN RESOURCES MANAGEMENT SYSTEM

In July 2010, a new **Collective Agreement of the Customs Administration** was signed, which was fully harmonized with the Labour Relations Act and the General Collective Agreement for the public sector in the Republic of Macedonia. As a part of the Collective Agreement, in August 2010, a new **Code of Conduct** was brought, which defines the ethical principles of behaviour of customs officers at the work place, their obligation to abide by the regulations, sub-statutory regulations, international agreements and employer's acts, and also defines the proceedings per certain situations. In August 2010, new **Customs Administration Regulations for Order and Discipline** were brought, which regulate the employees' behaviour at the work place, their obligations to the employers, their obligation to abide by the given regulations and their responsibility in a case of deviation.

In November 2010, **Rules of Procedure for the Customs Administration's Collegium** were brought, which define the rights and duties of its members, their field of work and the convening, holding and decision-making at the meetings of the Customs Administration Collegium, in order to provide lawful, efficient and rational implementation of the Customs Administration's objectives and competence.

In April 2010, amendments and supplements to the Customs Administration Law were brought (Official Gazette of RM No48/10) and defined the conditions for the appointment of the Director General and the Deputy Director General of the Customs Administration and the conditions for the termination of their mandates, which provides for a selection from professional individuals who offer greater dedication and accountability. **In December 2010, new amendments and supplements to the Customs Administration Law were brought** (Official Gazette of RM No158/10) and defined the criteria for the positions in the Customs Administration which do not have the status of customs officers, but have the status of civil servants. These amendments and supplements also regulate the administration of the unique offence records, the sanctions and the decisions brought as prescribed by the Minister of Finance in accordance with the Minister of Justice.

The Customs Administration has established a complete IT coverage of the records and processes related to the human resource management within the Integrated Information System – IIS (detailed personal records, recruitment, performance appraisal and coverage of business processes related to HR and data exchange with other employees using this system etc.). Besides the previously brought internal acts, in 2010, the following that regulate the operation of this system were brought:

- In May 2010, **Guidelines on the Access to the Personal Records Electronic System** were brought, which regulates the use of electronic personal records. This Guideline also defines the records and data within the personal records electronic system. It regulates the manner of data updating, approval and authorization for access to the personal records, as well as preparation of data and reports.
- In April 2010, a **Manual for Operation of the Personal Records Electronic System** was brought within the IIS.
- In August 2010, a **User Manual for the Recruitment and Employment Software** was issued. This software provides a unique database of candidates who apply at public job announcements, as well as an automatic transfer of the chosen candidates into the employees' database.
- In March 2010, a **User Manual for the Performance Appraisal Software** was brought with the intent to automate the processes regulated with the Operational Instruction on the Customs Officers' Evaluation System.

15. TRAINING AND ADVANCEMENT OF EXPERTISE

At the end of 2010, the Customs Administration prepared a **Strategy for Training and Professional Qualification of Customs Officers 2011 – 2013**. The purpose of this Strategy is to establish a sustainable, stable and comprehensive training and development system for customs officers, which will satisfy the diverse needs of the Administration and the customs officers themselves as individuals, at the same time contributing to the achievement of the strategic aims of the Customs Administration.

REALIZATION OF THE CUSTOMS ADMINISTRATION TRAINING PROGRAM 2010

In accordance with the annual Training Program, **174 events were realized** in 2010 (253 in 2009). Those were activities **including trainings, seminars, workshops and presentations**. A total of **1,865 customs officers** from the Customs Administration took part in them (3,276 in 2009). On average, **every participant has attended 198 hours of training** (90 hours in 2009) and every employee in the Customs Administration has attended on average 28 hours of training (24 hours in 2009) or 4 days (3 days in 2009) of training and professional qualification. Qualified trainers and

experts from the project held 12 training courses for 194 customs officers. The basic trainings for newly employed customs officers projected in the annual program were also delivered in 2010. They included 160 hours of training for 31 customs officers, 144 hours for 30 customs officers and 40 hours for 49 customs officers.

Besides the trainings carried out by the Customs Administration trainers, part of the trainings was organized by the foreign customs services and organizations, which include:

- Workshops, seminars and study visits through the EU Instrument for technical assistance and information exchange – TAIEX,
- The Program for technical assistance by Customs and Tax Administration of Netherlands, including topics concerning management and HR intended for the senior management,
- The Government of the USA, in the field of control and investigation,
- The Program for cooperation with the Government of the Republic of Slovenia in the field of customs laboratories, pre-arrival and pre-departure information and trainings for negotiations with EU,
- Through the IPA Projects – the component for the strengthening of border controls, training was organized for integrated border management and ethics.

In order to improve its own training delivery capacities, the Customs Administration organized training for trainers within the 2007 IPA subproject "Technical assistance for the reinforcement of border controls", which embraced several subjects: roles and responsibilities of trainers, learning styles, learning goals, development of modules for coordinated border control and ethics and delivery of the modules. In 2010, there was also training for trainers for the implementation of the new Criminal Procedure Law and the Criminal Code concerning the direct and cross-examination, organized by the US Embassy.

In 2010, the existing **Video Conference System was upgraded** with new appliances that provide interface with users of personal computers without the use of specialized equipment. Apart from the existing video links between the Customs Regions and the Headquarters, a possibility has been created to link the Customs offices in the system, which gives an opportunity for trainings to be delivered through the system without employees travelling anywhere. This, in turn, provides an increase of their further working efficiency.

EUROPEAN COMMISSION MODULES FOR CUSTOMS AND BUSINESS ELECTRONIC LEARNING (E-LEARNING) INTRODUCED

The program of the European Commission "Customs 2013" contains courses for electronic learning on customs affairs of current interest, established by the European Commission. Up to present date, there have been electronic learning courses on the following topics:

- Economic Operator Registration and Identification (EORI),
- Single Authorization for Simplified Procedure (SASP),
- Authorized Economic Operator (AEO),
- Container control,
- Control of narcotic precursors for economic operators,
- Control of narcotic precursors for customs officers, and
- VAT directive.

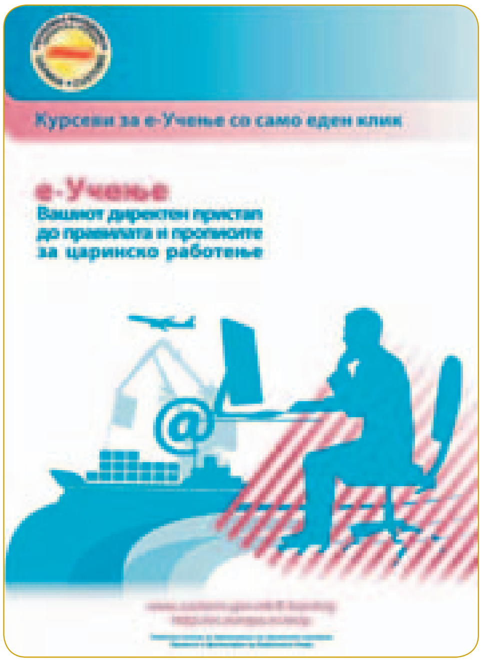

The Customs Administration translated all of the above-mentioned courses in 2010 and put them on its Internet website, so that the business community and customs officers could easily access them. The electronic learning courses should contribute to a better and more efficient application of customs legislation, as well as to harmonization and simplification of customs procedures. They provide a uniform application of the laws and regulations on the customs territory of the Republic of Macedonia. Electronic learning courses are not for customs officers only, but also for the business community and for all participants in the customs procedures – shipping companies, importers and exporters. This new kind of approach to training and professional qualification provides a constant coverage of more areas of common interest for the participants in customs procedures. The access to these trainings is free and incurs no additional costs. Among the rest, they give practical examples for trade facilitation. All electronic learning courses are available on the Internet and Intranet sites of the Customs Administration.

TRAININGS THROUGH THE EUROPEAN COMMISSION TAIEX PROGRAM

In 2010, many expert missions were realized through the TAIEX Instrument of the European Commission. They included the following subjects: customs tariff, customs value (Germany), EORI – concept for registration and identification of economic operators (Czech Republic), application of methods in customs laboratory (Finland), system for coding measures in TARIC (Belgium), intellectual property rights protection, pre-arrival and pre-departure information (Skopje), convention for common transit operation, customs, tax and excise duties claims, introduction to the Modernized Customs Code of EU, control of excise goods (England) and regulations for origin and market surveillance.

In 2010, 15 TAIEX missions were approved to the Customs Administration by the European Commission

16. INTEGRITY AND FIGHT AGAINST CORRUPTION

In 2010, the Customs Administration also continued its activities for improvement of the assessment systems for the various risk points susceptible to corruption, and detection and sanctioning of disciplinary infringement and abuse of official duty.

SYSTEM SUPPORT

Towards the end of 2010, the Customs Administration prepared a revised **Integrity and Anti-corruption Strategy 2011-2014**. The purpose of the Strategy is to create a proactive approach in fighting corruption, whose primary target would be prevention and not repression.

For a consistent implementation of the responsibilities for repression of the abuse of official duty and the conflict of interests, in May 2010, the **User Manual for the application for registry of the Asset Declarations** was adopted, **to** regulate the manner, procedure, competences and authorizations for administration and utilization of the electronic records of the asset declarations of the employees of the Customs Administration, within the Integrated Information System.

In February 2010, the Customs Administration adopted new **Guidelines for the Customs Administration Internal Control System**, regulating the internal control system as a permanent process where all types of financial and other controls are included. In the Customs Administration, there is an ongoing active operation for understanding and acceptance of the internal control system by the Heads of the Organizational Units, for formal definition of the processes, the risks and controls, improvement of the risk management, improvement of the controls, so as to ensure realization and retention of the objective of the internal control system – minimisation of operational risks with appropriate controls and an exact, complete and timely realization of the established goals and tasks. **In 2010, a system of internal control was established in 70 Organizational Units within the Customs Administration, and 522 written operational procedures were drafted**.

BEST CUSTOMS OFFICE

The best Border Customs Office for the first quarter of 2010 is the Customs Office Tabanovce – Highway, Customs House Kumanovo, and the best Inland Customs Office is the Customs Office Skopje 3, Customs House Skopje. The Customs Offices Tabanovce – Highway and Tabanovce Railway Station, Customs House Kumanovo are best Border Customs Offices for the second quarter of 2010, while the best Inland Customs Office is the Customs Office Kumanovo, Customs House, Kumanovo. Best Border Customs Offices for the third quarter of 2010 are the Customs Office Tabanovce – Highway and the Customs Office Bogorodica, Customs House Kumanovo and Customs House Gevgelija, and best Inland Customs Office is the Customs Office Skopje 3, Customs House Skopje. Best Border Customs Office for the last quarter of 2010 is the Customs Office Bogorodica, Customs House Gevgelija, and best Inland Customs Office is the Customs Office Skopje 1, Customs House Skopje.

UNION ACTIVITIES

The independent Union of the Customs Administration has continued the tradition of organizing Union sports activities. In 2010, sports activities in 7 disciplines were organized in Ohrid, including: football, basketball, volleyball, archery, chess, table tennis and tug of war. Hundred and fifty competitors took part in these activities. Such manner of socialization and cooperation of the Customs Administration employees contributes to the improvement of communication and further strengthening of the collaboration and the team work.

CELEBRATION OF 18 YEARS OF EXISTENCE, SOVEREIGNTY AND CONTROL OVER THE CUSTOMS TERRITORY OF THE CUSTOMS ADMINISTRATION OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

On 14th April, 2010, the Customs Administration of the Republic of Macedonia celebrated 18 years of existence, sovereignty and control over the customs territory of the Republic of Macedonia. Official representatives of the Government of the Republic of Macedonia, the diplomatic and consular representative offices in the Republic of Macedonia, state institutions, the business community, their associations and other associates of the Customs Administration took part in this event. There was a presentation of the results of the Customs Administration achieved the previous year, and gratitude was expressed to the current collaborators and partners of the Customs Administration. Awards were presented to the customs officers and Customs Offices that were the

most successful in the execution of their tasks. The newly appointed customs officers took a solemn oath before the Director General of the Customs Administration and swore to respect the Constitution and the laws of the Republic of Macedonia and to execute their tasks professionally and honestly. The customs officers with 30, 20 and 10 years of service in the institution were awarded gold and silver coins. **The Ceremony was preceded by a Blood Donation Action where more than 100 employees from the Customs Administration at 3 sites throughout the state donated over 100 blood units**.

During the celebration of the Day of the Customs Administration, on 15th April, 2010, at the Faculty of Economy, Skopje, representatives from the Customs Administration delivered a presentation on the topic «The Obligations and the Challenges of the Customs Service for Fulfilment of the Standards for Membership in the EU before and after the Accession of the Republic of Macedonia to the European Union» before students and professors from the Faculties of Law and the Faculties of Economy in Macedonia and representatives from the Advisory Council.

17. REPRESSION OF THE ABUSE OF OFFICIAL DUTY AND THE CONFLICT OF INTERESTS

INTERNAL INSPECTIONS

Organizational Unit	**Number of Inspections**				
	2010	**2009**	**2008**	**2007**	**2006**
Customs Headqarters	53	35	17	2	
Customs House Skopje	14	8	9	10	16
Customs House Kumanovo	5	4	2	1	1
Customs House Shtip	3	4	8	9	2
Customs House Bitola	10	2	5	6	2
Customs House Gevgelija	1	5	5	5	1
Total	**86**	**58**	**46**	**33**	**22**

During 2010, in all organizational units of the Customs Administration 86 inspections were conducted (compared to the 58 in 2009; 46 in 2008, 33 in 2007, and 22 in 2006). The annexed Table shows that in the Customs Headquarters, in 2010, 53 inspections were conducted, and in this same year special attention was paid to the regularity in the operation of the Customs Headquarters, compared to 2009 when only 35 inspections were conducted, 17 inspections were conducted in 2008, and the mere 2 inspections that were carried out during 2007. Based on the findings from the conducted inspections, the internal investigations for disciplinary liability, as well as the undertaking of investigative measures and investigations against perpetrators of customs offences and criminal acts are continued.

INTERNAL INVESTIGATIONS

During 2010, the Communications and Coordination Department submitted 142 complaints to the Sector for Professional Responsibility that were received through the Customs Hotline (197). From the total of 142 complaints, it was acted on 16 and internal investigations were conducted and final reports were prepared, while in 66 cases after the undertaking of the activities for confirmation of the truthfulness of the allegations in the complaints, it was determined that they were groundless. The remaining 60 complaints were inspected but there was no ground for action due to their distrusting nature regarding the perpetration of a criminal act by a customs officer, a corruptive behaviour by a customs officer or a serious violation of the rules for good order and discipline.

In 2010, 112 internal investigations were conducted (compared to the 127 in 2009, 140 in 2008, 240 in 2007, and 71 in 2006), and 27 cases were determined to be disciplinary infringements and irregularities (compared to the 52 in 2009, 70 in 2008 and 87 in 2007). Compared to 2007 and 2006, when in the Customs Headquarters not even one internal investigation was carried out, in 2009, 44 investigations were conducted and in 2008, 20 investigations were conducted, while in 2010, there were even 65 internal investigations in the Customs Headquarters.

Organizational Unit	Number of Investigations				
	2010	2009	2008	2007	2006
Customs Headqarters	65	44	20		
Customs House Skopje	18	24	33	65	23
Customs House Kumanovo	15	24	22	29	17
Customs House Shtip	3	11	18	57	7
Customs House Gevgelija	6	12	22	62	10
Customs House Bitola	5	12	25	27	14
Total	**112**	**127**	**140**	**240**	**71**

DISCIPLINARY PROCEDURES

In 2010, according to the received proposals for initiation of a procedure for establishing liability for violation of the good order and discipline, 21 disciplinary procedures were initiated (99 in 2009). In that same year, the following decisions were passed: 10 decisions for termination of the employment with a notice of dismissal, 16 decisions for termination of a procedure due to absence of responsibility or outdatedness of disciplinary liability, 13 decisions for fines by 15% of the last month salary in a period of six months and a written warning. For unsatisfactory work results of the customs officers, 85 decisions were passed for decreasing the salary by 15% for the current month.

In 2010, there was only one suspension of a customs officer for criminal acts related to the performance of the official duty (16 in 2009).

CRIMINAL CHARGES

In 2010, the Customs Administration brought 5 criminal charges against 4 customs officers: one criminal charge against a former employee in the Customs Administration for giving a false statement, one criminal charge against a customs officer for negligence of duties, 3 criminal charges against an employee and a former employee in the Customs Administration for assisting smuggling.

In the same period of time, in collaboration with the Ministry of Internal Affairs, a criminal charge was brought against a customs officer for a committed criminal act –cybercrime with abuse of official duty and one criminal charge was brought against a customs officer for embezzlement. In August 2010, with the application of special investigative measures, a criminal charge was brought against a female customs officer for perpetrated criminal act – receiving bribe. In collaboration with the Financial Police one criminal charge was brought against 3 customs officers for abuse of official duty. In collaboration with the Organized Crime Department within Ministry of Internal Affairs and the Financial Police Directorate, one criminal charge was brought against 4 persons, one of them a customs officer suspected of assisting smuggling and abusing official duty.

From the total of 216 recorded criminal cases against 182 customs officer (former and present employees), including December, 2010, 81 first degree verdicts were returned, 57 of them were final sentences, while 24 are still in procedure before the Courts of Appeal. The Supreme Court returned the cases, aged 3 to 7 years, in procedure for discussion in 24 instances. In the Primary Courts 20 cases are in judicial proceedings. The criminal cases against 27 persons are still in a phase of court investigation, and the cases against 17 persons are in a phase of submission of a bill of indictment. The Customs Administration has no information on 47 cases regarding the phase of the procedure for the submitted criminal charges against former and present customs officers.

IV. ADMINISTRATIVE OPERATIONS AND LOGISTICS SUPPORT

During 2010, the Customs Administration has continued working for further improvement of the administrative and logistic systems, especially in the area of increasing the efficiency in the conducting of administrative procedures and administrative operations, increasing the efficiency and the supervision of the management of the financial resources, as well as improvement of the management of the non-financial and other resources in the Customs Administration.

18. ADMINISTRATIVE OPERATIONS AND PROCEDURES

Good organization of the administrative operations ensures timely and provision of good quality services to the citizens, companies and other users, as well as a more efficient execution of the obligations and tasks of the Customs Administration in all other areas.

INTRODUCED ELECTRONIC DOCUMENT MANAGEMENT SYSTEM – EDMS[3]

Following the conducted tests and parallel operation in paper and electronic environment, **from the 1st January, 2010, in the Customs Administration the utilization of the Electronic Document Management System – EDMS became mandatory**. EDMS encompasses storage and processing of electronic documents and electronic copies of paper documents, circulation of electronic documents and electronic signatures, electronic tracking of the document status from the aspect of preparing, distribution, movement, storage, location, authenticity, security and history. EDMS consists of over 170 identified and described operational processes, confirms the maximum deadlines for termination of an operational process, identifies connections between the operational processes, standard types of documents and electronic signing of the documents. EDMS enables centralized acceptance of electronic and paper documents, authentic authorized copies of paper documents, centralized physical and logical archive, authorization and security of the documents at the level of a single document, organizational unit, user groups/functionalities/privileges and operational processes, electronic search and tracking of documents, scanning, classifying, marking, saving, receiving and sending incoming, outbound and internal mail, distribution of competences for the documents per executor and per organizational unit, phases of the operational processes, as well as electronic exchange of documents with external associates. The functioning of EDMS is regulated with the following acts adopted by the Customs Administration:

- In January 2010, the **Guidelines on the Operation with the Electronic Document Management System** were passed to regulate the manner of operation and movement of the documents in the organizational units in the Customs Administration through the EDMS, submission of the original documents to the organizational units, as well as the obligations and the competences of the employees in the Customs Administration;
- In January 2010, a **Manual for Internal Communication between the Organizational Units in the EDMS** was adopted to regulate the horizontal and vertical communication of the electronic documents between the organizational units of the Customs Administration;
- In January 2010, **User Manual for Electronic Signing of Documents in the EDMS** was passed;
- In January 2010, **Rules for the Operation of the EDMS Helpdesk** were adopted to provide technical assistance and advice to the users for removal of current problems in the functioning of EDMS, as well as giving directions for implementation of measures for further development of the EDMS;
- In January 2010, the **Administrator Guidelines for Automatic Notifications Possibilities in the EDMS** were adopted, such as: e-mail notifications of the employees when they are given a case, e-mail notifications of heads of departments for changes in a case phase and SMS notifications for clients;
- In January 2010, **User Manual for EDMS Users of a Web Client** (EDMS is a web application) was adopted;
- In January 2010, **User Manual for Password Change on the Customs Administration Web Site** was adopted for the utilization of the EDMS;
- In January 2010, **User Manual for Web Scanning of Documents** was adopted as a web scanning tool with the purpose to scan paper versions of the documentation through the use of the Web version of the EDMS, available to all the EDMS users;
- In January 2010, **Guidelines for Processing of Documents-Invoices in the EDMS** were adopted;
- In August 2010, **User Manual for Registration of Administrative Cases in the EDMS** was adopted to regulate the keeping of records in the Register of cases of first instance administrative procedures (form UP1);
- In August 2010, the **Guidelines for Search of Internal Acts, International Customs Terms and Definitions in Customs Matters in the EDMS** were adopted to describe the way of search of internal acts adopted by the Customs Administration, as well as international customs terms and definitions;
- In November 2010, **Guidelines on the Function of the Active, Passive and Permanent Database in the EDMS** were adopted to provide easier and faster mastering of the functionalities and procedures while operating with the three bases in the system.

REGULATED USE OF STAMPS AND SEALS

In October 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Stamps and Seals of the Customs Administration** to regulate the form, dimensions, contents, procurement, recordkeeping, manner of keeping, usage and disposal of the stamps and seals used in the everyday work by their competences, determined by law.

3 Elecronic Document Management System

MANNER OF PREPARING INTERNAL ACTS REGULATED

In June 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Preparation of Acts in the Customs Administration** to establish the types of acts that are drafted in the Customs Administration, the competence for their drafting, the manner of preparing the acts, the form and technique of preparation, the control of the internal acts, their adjustment, amendments, supplements, revisions and abolition.

MANNER OF CHARGING ADMINISTRATIVE FEES REGULATED

In August 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Manner of collection Administrative Taxes in the Customs Administration** to regulate the course of action with submissions that require charging of an administrative fee, the types of administrative fees that are charged in the Customs Administration, the control, confirmation of charge, return of overpaid administrative fees, competences and proceedings deadlines.

19. SAFETY AND PROTECTION

- In September 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Reception of visitors in the Customs Administration** to regulate the manner of reception and identification of persons that are not employed or do not have a regulated access in the business premises of the Customs Administration;
- In November 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Securing Property and Persons in the Customs Administration** to regulate the manner of securing the property and persons inside the premises of the Customs Administration;
- In December 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Protection and Procedures for Action in Case of Fire** to regulate the preventive actions for fire protection and the procedures for action in case of fire on the premises, in the yards, at the border crossings, customs terminals, warehouses and the remaining working areas that are under the authority of the Customs Administration;
- In September 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Manner of operating Weighbridges** to regulate the manner and course of action for operating weighbridges at the border crossings and customs terminals. In the same month the Customs Administration adopted **Guidelines for collection of Charge for Stay at a Customs Terminal** to regulate the manner and course of action for charging stay services in customs terminals under the authority of the Customs Administration, and in October 2010, the Customs Administration adopted the **Guidelines for discharge of Entrance in a Customs Terminal with Alternative Evidence** and a supplement of the Guidelines for collection of Charge for Stay at a Customs Terminal. With these Guidelines the application weighing and terminal tax charge, as part of the Border Software, is supplemented with restriction of entrance for vehicles with alternative evidence. The alternative evidence represents a confirmation of justified objective reasons for discharge of unsigned off vehicles at the exit of the customs terminal;
- In November 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Taking Action upon Caused Damage from Vehicles at a Border Crossing or a Customs Terminal** to regulate the course of action for reporting damage, caused by vehicles, to the premises and the equipment at a border crossing or a customs terminal, owned or used by the Customs Administration;
- In February 2010, the Customs Administration adopted **new Guidelines for the Working Hours of the Customs Administration** to regulate the working hours in the Customs Administration, the overtime work, the lunch-break, absences during working hours, the manner and course of action for identification of the hours spent working, deviations from the full working hours, control on the working hours, the manner of registration of the hours spent working, as well as the access to and access inside the premises of the Customs Administration of employees and third parties.

20. INCREASE OF THE FINANCIAL RESOURCES MANAGEMENT EFFICIENCY

Well organized management of the financial resources provides most rational finances utilization for the priority needs for realization of the goals and tasks of the Customs Administration. In 2010 the Customs Administration made the following improvements in this area.

During 2010 the utilization of the information systems for financial and asset management in all areas was regulated:

- In April 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Operation with the Software for Enterprise and Resource Planning – ERP,** introduced within the Integrated Informatics System – IIS. The operation, competences and obligations of the organizational units and the employees in the Customs Administration using the ERP are regulated with these Guidelines. The Accounting Sector uses ERP in the area of resource planning and the Administrative-Technical Sector in the area of enterprise planning, except for the module of keeping records of laboratory materials that is used by the Customs System Sector;
- The System for preparation and realization of the budget is further regulated with the **User Manual for the Software – Module for Budget** adopted in April 2010. This software provides electronic support for budget preparation and budget execution of the Customs Administration;
- The same month, the Customs Administration adopted the **Guidelines for Operation with the Software for Calculation of Salary** which serves for automated salary processing.
- The accounting records of the demands, obligations, revenues and expenditures are supported and regulated by the **User Manual for Resource Planning Software in the Institution – Module for Financing Operation**, adopted in June 2010;
- The regulation of the public procurement is further regulated with the **User Guidelines for Resource Planning Software in the**

Institution – Module for a Public Procurement Plan, adopted in June 2010 to regulate the records of the adopted public procurement plan, its amendments, supplements and realization;
- The records, calculation and disbursement of the expenditures for the business trips of the employees, in the country and abroad have informatics support and are regulated with the **User Manual for Operation with the Travel Order Software** adopted in May 2010;
- With the purpose of harmonization with EDMS, the Customs Administration, in March 2010, adopted amendments to the **Guidelines for Liquidation of Accounting Documentation.**

FURTHER UPGRADING OF THE SYSTEM FOR CONTROL OF EXPENDITURES

In April 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for Utilization of Budget Resources for Representation** to regulate the rights and obligations while utilizing budget resources for this purpose. In May 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Manner and Procedure of Retaining Resources from the Employee's Salary** to regulate the calculation manner and retention of resources from the employee's salary pursuant to immediately effective executive acts. **Guidelines for Utilization of the System for Control and Limitation of the Fixed Telephone Lines** were adopted. These Guidelines help improve the control and to decrease of expenditures for fixed line services; The system for control and limitation on the fixed telephone lines in the Central Administration consists of a service for data acquisition from the switchboard, service for data distribution from the switchboard to the database and an application for testing and control of the incoming calls from the switchboard.

FURTHER UPGRADING OF THE CONTROL OF INCOME SYSTEM

The Customs Administration works constantly to strengthen and improve the systems for control of income payment, and therefore in 2010 it instituted the following measures:
- In May 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Procedures for Dealing with Payments Made on the Income Account of the Customs Administration** to regulate the administration of the inflows and the state of payments made for import duties;
- In May 2010, the Customs Administration adopted **Guidelines for the Manner of Charging and Discharging of the Transit Bank Guaranties** to regulate the administration, the inflow and the state of the transit of the general banking guarantee securing possible incurrence of customs debt;
- In February 2010, the Customs Administration adopted **User Manual for Operation of the Rent Invoicing Software** within the EDMS to regulate the invoicing of rents for leased business premises on the border crossings for road traffic.

ACCOUNTING RECORDS

To ensure a complete and uniform record keeping of the resources and obligations, in May 2010, the Customs Administration adopted **Accountancy rules concerning the record keeping of stocks in the Customs Administration** to regulate the manner of the stocks record keeping in the Customs Administration, that is the operations and actions that are executed in the electronic system for enterprise and resource planning records. At the same time, **the Customs Administration adopted accountancy rules concerning the record keeping of donations** to regulate the manner of accountant registering of the donations in material and financial form, that will on the other hand regulate the proceeding for realization and acceptation of donations and their accounting records, as well as the manner of control of their utilization.

21. IMPROVING THE EFFICIENCY IN THE MANAGEMENT OF NON-FINANCIAL RESOURCES

In the direction of further improvement of the utilization and supervision of the non-financial resources the following activities were realized in 2010:
- In May 2010, the Customs Administration adopted **User Manual for use of the capital assets inventory software** to regulate the administration and utilization of this software. In the same month, the Customs Administration adopted **User Manual for use of capital assets software** to prescribe registering the capital assets and their indebting per employee and per location;
- In February 2010, the Customs Administration adopted a **User Manual for operation of the software** for registration and record keeping of laboratory materials within the ERP software;
- In February 2010, the Customs Administration adopted **User Manual for operation of the software** for registration and record-keeping of seized goods within the ERP to regulate the course of action with temporarily withheld, goods assigned to the state and seized goods. In June 2010, the Customs Administration adopted new Guidelines for the manner of proceeding with seized goods, goods assigned to the state and seized goods to regulate the manner of proceeding with temporary and definitively seized goods and goods assigned to the state in an administrative procedure according to the provisions of the Customs Law, their registering, placement and safekeeping, surrendering, sale and allocation of the resources from the selling, the competences and the liabilities of the Customs Administration, as well as the manner of proceeding with goods that are temporarily seized due to a violation or a criminal procedure or due to an infringement of the intellectual property right;
- For optimization of the utilization and the management with the information technology, the protection of data, effective, efficient and safe working the IKT systems and the technical infrastructures that support them, the Customs Administration in June 2010 adopted **Guidelines for Proceeding with the IKT Systems from the Aspect of IKT Safety.**

CONSTRUCTION OF THE BLACE BORDER CROSSING (ON THE BORDER MACEDONIA-KOSOVO)

The construction of the Blace Border Crossing – passenger section of the Macedonia-Kosovo border begun in June 2010. The project has been financed with a loan from the World Bank within the Second project for transport and trade facilitation. The new border crossing that will allow a fast flow of vehicles and passengers will be open to the public in 14 months.

COOPERATION AGREEMENT CONCLUDED BETWEEN THE CUSTOMS ADMINISTRATION AND THE AIRPORT OPERATOR TAV MACEDONIA

The Customs Administration and the Airport Operator TAV Macedonia on 25th February, 2010, concluded a Cooperation Agreement based on the Concession Agreement between the Government of the Republic of Macedonia and the Airport Operator that defines the conditions of development, financing, utilization and maintenance of the Airports "Alexander the Great", Skopje; "St. Paul the Apostle", Ohrid and the construction of the Cargo Airport in Stip. The agreement establishes mutual rights and obligations in view of the implementation of the customs regulations, scope of collaboration, coordination and joint acting aiming to facilitate and speed up the movement of goods and passengers and an effective utilization of the available material, technical and human resources, as well as the minimum conditions and the manner of workspace designation to the customs authorities.

V. INTERNATIONAL AND INTERINSTITUTIONAL COOPERATION

In 2010, the Customs Administration intensified the international and inter-institutional cooperation whose purpose is improvement of the collaboration and exchange of experiences and knowledge for further strengthening of the capacities to fulfill the objectives at national, regional and world level.

22. ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN REGION OF THE WCO HELD IN OHRID

On 15th and 16th March 2010, the regular annual WCO Heads of Customs Conference of the European Region took place in Ohrid, co-chaired by the Customs of Luxembourg. 45 delegations of the Customs Services (from the total of 51 member states), the European Commission and the WCO - led by the Secreatry General Mr. Kunio Mikuriya, three RILO Directors. The main discussion topics were the enhancement of the fight against counterfeiting and piracy, the implementation of WCO standards concerning the support of trade and improvement of the safety and security, coordinated management of the borders and development of the Single Window and One Stop Shop, and the need for engagement of customs experts in the Regional Training Centres. At the Conference, a support was given to the development of risk-management instead of 100% scanning and to the proposal of the Ukrainian Customs Service for establishment of a WCO Regional Training Centre in Ukraine.

23. THE SECOND MEETING OF THE REGIONAL TRAINING CENTRES (RTC) OF WCO – EUROPEAN REGION HELD IN SKOPJE

On 18th and 19th May, 2010, the Second meeting of the RTC of WCO European Region was held in the Regional Training Center in Skopje - which, besides the RTC Skopje representatives, was attended by the RTC representatives from Hungary, Russia, Ukraine and Azerbaijan, as well as representatives of the WCO Secretariat and Customs of Luxembourg, then chairman of the European region. The delegates adopted the RTC draft training plan for the period 2010-2011, the guidelines for formation of a new learning platform within the RTC, and discussed the possibilities for greater use of the e-learning modules.

24. INTERNATIONAL BILATERAL COOPERATION

In March 2010, the Customs Administration of the Republic of Macedonia and Customs and Tax Administration of the Netherlands publicly promoted a new Agreement on Technical Cooperation for the period 2010-2014. According to the Agreement, Customs and Tax Administration of the Netherlands will provide expertise to the Customs Administration of the Republic of Macedonia for further enhancement of the capacities in the area of surveillance of the activities of the trade companies, customs procedures with economic impacts, authorized economic operators, protection of the intellectual property rights, Customs Laboratory and cooperation with the Public Revenue Office, improvement of the human resources management system, introduction of system of competences and change of the working culture, as well as strengthening of the communication and management skills.

On 19th November, 2010, in Skopje, the Customs Administration had a meeting with a delegation of the Customs Administration of the Republic of Albania, at the level of directors where possibilities for cooperation were discussed, with particular emphasis on the establishment of electronic transit data exchange between the two Customs Services.

Delegations of the Customs Administrations of the Republic of Macedonia and the Republic of Bulgaria held a meeting on 29th January, 2010, at the Gjushevo Border Crossing. The aim of the meeting was to agree on activities for enhancing bilateral cooperation, to expedite the flow of goods and passengers at the border crossings, ensure more efficient prevention and detection of illicit trade, and tackle cross-border crime, as well as to improve the cooperation in other areas.

On 5th March, in Pristina, a meeting of delegations of the Customs Administrations of the Republic of Macedonia and the Republic of Kosovo was held, led by the Directors General, which aimed at promoting mutual cooperation on issues of customs operations, using the Globocica Border Crossing for trade in commercial goods. On October 1st, the two sides signed An Agreement for harmonized set of data that will be exchanged electronically through the SEED system, with the implementation of which introduces higher standards of customs controls and acceleration and facilitation of the flow of goods at the border crossings.

On 19th February, 2010, a joint meeting of the Macedonian-Serbian Business Council took place at the Tabanovce Border Crossing (Macedonian border with Serbia). Representatives of both Customs Administrations took part at the meeting, together with representatives of inspection authorities and the economic operators of Macedonia and Serbia. The

meeting highlighted the role of customs authorities in facilitating mutual trade by simplifying customs formalities and the introduction of e-customs.

During the WCO Council Annual Meeting held in June, 2010, the Customs Administration of the Republic of Macedonia signed a Memorandum on Cooperation with the WCO and the Mauritius Customs Service, under which the Macedonian Customs will provide expert assistance in the introduction of a national Single Window in Mauritius. This is another confirmation of the high accomplishments of the Government of the Republic of Macedonia in the area of customs operations. The Memorandum was signed by the WCO Secretary General and the Directors General of the Customs Administrations of both countries. During the WCO Council Annual Meeting, the Customs Administration of the Republic of Macedonia and the State Customs Committee of Azerbaijan signed an Agreement on cooperation in the area of professional training of customs officials. The Agreement stipulates establishment of cooperation between the WCO Regional Training Centres (RTC) in Skopje and Baku, and enhancement of the bilateral cooperation between the two customs services.

On 10th March, the Customs Administration and the Crown Agents Consulting Company signed a new 12-month non-commercial Agreement on cooperation. This agreement foresees further development of the intelligence and risk analysis and provides a legal basis for participation of employees of the Customs Administration in projects of this company in other countries.

25. INTERNATIONAL MULTILATERAL COOPERATION

On 19th and 20th July, 2010, in Venice, a Forum of the Customs Administrations from the region of the Western Balkans and Turkey was held. Its principal objective was to determine the most effective strategies for enhanced regional cooperation and collaboration between the Western Balkans and Turkey.

In November, 2010, started the implementation of the regional project for harmonized assessment of the administrative capacities of customs and tax administrations of the Western Balkans and Turkey on the basis of the blueprints (standards) prepared by the European Commission. The project is financed by EU IPA funds.

In October, 2010, in Istanbul, under the Fourth World Customs Forum organized by the WCO under the name "Global connectivity between the Customs and the private sector", attended by more than 400 private sector representatives, directors of customs, and prominent academics, Customs Administration of the Republic of Macedonia presented the strategic approach in building partnership and collaboration with the business community through the work of the Advisory Body.

In November, 2010, within the Fifth Conference of the WCO Programme for Partnership in Customs Academic Research and development of the World Customs Organization (PICARD - Partnership in Customs Academic Research and Development) in Abu Dhabi, Customs Administration of the Republic of Macedonia presented the concept for strengthening the institutional capacity of the Customs Administration, based on 3 pillars: establishing mechanisms to retain knowledge and increasing the institutional memory, establishing mechanisms for internal self-control and establishing mechanisms for sustainable development.

26. COOPERATION WITH THE BUSINESS COMMUNITY

In 2010, Customs Administration continued to deepen the cooperation with the business community and foster their partnership. Besides the held bilateral meetings, conferences and presentations, the main form of cooperation took place through the work of the Advisory Council which consists of representatives from 4 chambers of commerce, association of transporters, international freight forwarders association, an association of Macedonian enterprises for road international transport and the Customs Administration. The Advisory Council holds at least one meeting per month, and it has been the host of several conferences and trainings. Cooperation within the framework of the Advisory Council resulted in the adoption of changes in the regulation and organization of work of the Customs Administration.

In cooperation with the Advisory Council, several workshops with the business community were organized in various towns in Macedonia regarding current topics of customs operations. They were massively attended by economic operators who actively participated in the workshops. In cooperation with the

Economic Chamber of Macedonia, the Customs Administration organized a workshop which covered topics: the origin of goods in the CEFTA region, the presentation of the e-learning modules for customs and business, simplified customs procedures and ATA Carnet - a role, benefits, responsibilities and rights. The workshops were organized in Stip, Bitola, Kumanovo, Strumica and Bogdanci. In cooperation with AMERIT, workshops were held in: Ohrid, Stip, Kumanovo, Gevgelija, Bitola and Strumica. The workshops covered the following topics: application for electronic submission of applications for approval of procedures with economic impact, an application for electronic submission of various requests through an external portal of the EDMS, simplified procedures and the Authorized Economic Operator concept and comparison of existing costs and economic feasibility of the TIR Carnet in the transition of Albania and Greece towards Italy.

On the occasion of the one year of the functioning of the Advisory Council, in February, 2010, a solemn session was held with participation of businessmen and media representatives. The session presented the results from the established partnership between the Customs and business community in order to facilitate trade and transport. The session was enriched with the WCO certificates awarding, on the occasion of 26th January, the International Day of the WCO, – of the members of the Advisory Council for significant contribution to the implementation, improvement and strengthening of the partnership Customs-business, according to the recommendations of the WCO. The certificates, signed by the Secretary General of the World Customs Organization, Mr. Kunio Mikuriya - were assigned to the Economic Chamber of Macedonia, the Association of Chambers of Commerce of Macedonia, SIZ Macedonia Soobrakaj - AMERIT, the Association of Independent Transporters' Trade Unions of truck transporters MAKAMTRANS, and six customs officers.

27. DONOR COORDINATION MEETINGS

Donor coordination meetings in Customs Matters were held in June and December, 2010, at the premises of the Customs Administration, as a continuation of the established practice to organize regular meetings with the interested donors in order foreign assistance to be well coordinated and continuously supplemented for the benefit of the Customs Administration and the wider community.

28. SUMMER PRACTICE FOR STUDENTS

The cooperation between the Customs Administration and educational institutions in Macedonia is continuing through the organization and maintenance of regular summer practice for high school and college students. In 2010, the practice organized by the Customs Administration was attended by 55 students from: School of Hospitality and Tourism Ohrid; Faculty of Economics at the University of St. Cyril and Methodius in Skopje; Faculty of Security at the University St. Kliment Ohridski in Bitola – section Security and Financial Control; the Business Academy Smilevski in Skopje and Electro-technical Secondary School of the City of Skopje Mihajlo Pupin. Practice was conducted in the organizational units of the Customs Administration - inland Customs Offices, border crossings, as well as the Headquarters. With the assistance of experienced customs officers, students were practically acquainted with customs operations.

VI. TRANSPERANCY

Customs Administration in 2010 also continued to practice maximum transparency and openness with the public and media, using direct communication, written answers and information, but primarily through increasing the contents of the website.

29. CUSTOMS ADMINISTRATION WEBSITE

In December, 2010, the new website of the Customs Administration www.carina.mk and www.customs.gov.mk was put to use. In 2010, at the official website of the Customs Administration, 524 pieces of information in Macedonian, Albanian and English language were published, while at the internet portal 275 pieces of information were published.

The interest in the Customs Administration website is increasing intensively. In 2010, the site was accessed 1.7 million times, which is 45% more than in 2009 and 70% more than in 2008. In 2010, the Customs Administration website was visited by 169 thousand visitors, which is 30% more than in 2009 and 58% more than in 2008. The most visited tabs are "News", "Search through Customs Tariff", "Frequently Asked Questions" and "Laws and Regulations". Users have posted 1,233 questions, complaints and suggestions (to the Macedonian, Albanian and English versions of the site). 648 questions have been answered and 40 of them have been published in the Frequently Asked Questions (FAQ).

The FAQ forum enables economic operators to post questions and receive answers regarding the customs regulations or use of the goods. The electronic address "Info" is put to use through which operators can contact the Customs for any open issue concerning the customs operations.

Month	2008		2009		2010	
	Visits	Visitors	Visits	Visitors	Visits	Visitors
I	95,627	9,593	120,304	13,586	142,460	14,212
II	77,334	8,794	93,727	10,629	171,106	16,487
III	80,131	9,070	97,973	10,686	205,353	20,407
IV	73,411	8,687	97,943	10,599	151,809	13,268
V	70,369	7,874	89,235	10,158	119,444	12,044
VI	64,750	7,030	93,944	10,651	115,066	11,032
VII	70,921	8,205	92,351	9,952	149,070	14,115
VIII	67,967	7,162	81,410	8,921	144,683	13,459
IX	83,118	9,091	97,337	10,668	141,143	13,164
X	99,368	10,210	100,526	10,292	140,736	14,252
XI	97,724	10,353	117,007	11,510	124,880	12,346
XII	105,181	10,797	110,873	11,393	125,383	14,017
Total	**985,901**	**106,866**	**1,192,630**	**129,045**	**1,731,133**	**168,803**

30. CUSTOMS HOTLINE - 197

In 2010, a total of 35,146 calls were received on the customs hotline - 197 (56,963 calls in 2009) or an average of 96 a day, out of which 142 calls were related to unprofessional behaviour of customs officers and they were forwarded to the Professional Responsibility Sector, and 173 calls were bits of information forwarded to be processed by other units in charge at the Customs Administration.

31. COMPLAINTS AND SUGGESTIONS

In August, 2010, **Guideline for Handling the Complaints and Suggestions within the Customs Administration** was adopted, which regulates the dealing with complaints and suggestions submitted to the Customs Administration in order to protect and meet the rights and interests of the applicants, the public interests established by law, or in order to initiate another initiative of public interest. In 2010, 3 official complaints were received and all of them were handled accordingly.